

MINISTERSTWO OBRONY NARODOWEJ

SZTAB GENERALNY WOJSKA POLSKIEGO

Szt. Gen. 1685/2016

**WSPARCIE PRZEZ
PAŃSTWO-GOSPODARZA
DD-4.5(B)**

WARSZAWA

2016

MINISTERSTWO OBRONY NARODOWEJ**SZTAB GENERALNY WOJSKA POLSKIEGO****Szt. Gen. /2016****WSPARCIE PRZEZ
PAŃSTWO-GOSPODARZA
DD-4.5(B)****WARSZAWA****2016**

MINISTER OBRONY NARODOWEJ

**DECYZJA Nr 10/Log/P4
MINISTRA OBRONY NARODOWEJ**

z dnia 4.02.2016 r.

**w sprawie wprowadzenia w resorcie obrony narodowej
dokumentu doktrynalnego „Wsparcie przez państwo-gospodarza” DD-4.5(B)**

Na podstawie art. 2 pkt 10 ustawy z dnia 14 grudnia 1995 r. o urzędzie Ministra Obrony Narodowej (Dz. U. z 2013 r. poz. 189 z późn. zm.), § 1 pkt 8 lit. a i c, § 2 ust. 14 rozporządzenia Rady Ministrów z 9 lipca 1996 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Obrony Narodowej (Dz. U. Nr 94, poz. 426 z późn. zm.) oraz pkt 2 decyzji Nr 42/Log./P4 Ministra Obrony Narodowej z dnia 2 lipca 2014 r. w sprawie wprowadzenia w resorcie obrony narodowej „Zasad opracowywania dokumentów logistycznych w resorcie obrony narodowej DA-04” oraz upoważnienia Szefa Sztabu Generalnego WP do wprowadzenia dokumentów oznaczonych cechą „Log./P4” do użytku w formie decyzji w imieniu Ministra Obrony Narodowej, ustala się co następuje

1. Wprowadza się do użytku w resorcie obrony narodowej z dniem 15 lutego 2016 r. dokument doktrynalny „Wsparcie przez państwo-gospodarza”, DD-4.5(B), stanowiący załącznik do decyzji.
2. Traci moc Rozkaz Nr 894/Log./P4 Szefa Sztabu Generalnego WP z dnia 25 października 2005 r. w sprawie wprowadzenia do użytku w resorcie obrony narodowej „Doktryny wsparcia przez państwo gospodarza – DD/4.5” - sygn. Szt. Gen. 1587/2005.
3. Decyzja wchodzi w życie z dniem podpisania.

z upoważnienia

Ministra Obrony Narodowej

Szef Sztabu Generalnego WP

/ - / generał Mieczysław GOCUŁ

SPIS TREŚCI

	Strona
ROZDZIAŁ 1 WPROWADZENIE	1
ROZDZIAŁ 2 OGÓLNE ZASADY HNS	5
PODROZDZIAŁ I - SOJUSZNICZA KONCEPCJA HNS	5
0221. Cel wykorzystania HNS	5
0222. Zasady HNS	6
0223. Finansowanie HNS	8
0224. Podstawy prawne	10
0225. Sojusznicze podstawy prawne	10
0226. Inne umowy i porozumienia	12
0227. Współpraca Cywilno-Wojskowa (CIMIC)	12
PODROZDZIAŁ II - OBOWIĄZKI I UPRAWNIENIA	14
0231. Obowiązki i uprawnienia dowództw NATO	14
0232. Obowiązki państwa wysyłającego	17
0233. Obowiązki państwa-gospodarza	17
PODROZDZIAŁ III - PROCES PLANOWANIA HNS	20
0241. Pięcioetapowy proces planowania HNS	20
0242. Etap 1. Wniosek o zapewnienie HNS (HNS REQ) i Porozumienie Ogólne (MOU)	20
0243. Etap 2. Opracowanie koncepcji wymagań (COR)	22
0244. Etap 3. Opracowanie zestawienia potrzeb (SOR)	23
0245. Etap 4. Opracowanie porozumienia technicznego (TA)	24
0246. Etap 5. Opracowanie wspólnych porozumień wdrożeniowych (JIA)	26
0247. Poziomy dowodzenia NATO odpowiedzialne za poszczególne etapy procesu planowania HNS	27
PODROZDZIAŁ IV - REALIZACJA HNS	28
0251. Realizacja zadań HNS	28
0252. Sprawdzanie planów HNS w ramach ćwiczeń	29
ROZDZIAŁ 3 NARODOWY SYSTEM HNS	31
0301. Uwarunkowania funkcjonowania systemu HNS w Polsce	31
0302. Organizacja narodowego systemu HNS	33
0303. Podsystem militarny	37
0304. Podsystem pozamilitarny	44
Załącznik A - HNS REQ	46

Załącznik B - MOU.....	48
Załącznik C - NOA/SOI	78
Załącznik D - COR	82
Załącznik E - TA	88
Załącznik F - SOR	117
Załącznik G - JIA	131
SŁOWNIK TERMINÓW I DEFINICJI	135
LISTA AKRONIMÓW I SKRÓTÓW	139
WYKAZ DOKUMENTÓW ŹRÓDŁOWYCH	141
ARKUSZ ZMIAN	144

SPIS RYSUNKÓW

Strona

ROZDZIAŁ 3 - NARODOWY SYSTEM HNS

Rysunek 3-1. O Zasadnicze relacje współdziałania systemu HNS w Polsce w czasie P”	39 (3-5)
Rysunek 3-2. Model funkcjonalno-kompetencyjny procesu planowania HNS	40 (3-6)

ROZDZIAŁ 1 WPROWADZENIE

1. Kolejne szczyty NATO potwierdzają konieczność utrzymywania zdolności do wspólnej obrony, zapewniających gotowość do obrony sojuszników przed szerokim spektrum zagrożeń. Jednym z elementów pozwalających na zachowanie zdolności NATO do realizacji zadań szczególnie w ramach artykułu 5. Traktatu Północnoatlantyckiego, jest wsparcie udzielane siłom sojuszniczym przez państwo-gospodarza (ang. *Host Nation Support* - HNS). Tworzenie warunków do realizacji zadań HNS wynika z artykułu 3. Traktatu Północnoatlantyckiego, w którym kraje członkowskie Sojuszu zobowiązały się do udzielania sobie wzajemnej pomocy. W sytuacji zagrożenia zewnętrznego bezpieczeństwa państwa, Rzeczpospolita Polska może oczekiwać wsparcia Sojuszu, realizowanego np. poprzez wydzielenie Sojuszniczych Sił Wzmocnienia. Siły te, przybywając do Polski, wymagać będą szeroko rozumianego wsparcia w zakresie zapewnienia: środków materiałowych, technicznych, transportu i ruchu wojsk, udostępnienia infrastruktury i usług, zabezpieczenia medycznego, łączności, obsługi prawnej i w wielu innych obszarach, które są nierozdzielnie związane ze skuteczną realizacją operacji militarnej przez wojska poza terytorium własnego państwa.
2. Działania podejmowane w celu przygotowania obszaru Polski do realizacji zadań wynikających z obowiązków państwa-gospodarza niosą konkretne wyzwania wobec wszystkich struktur organizacyjnych państwa. Należy przy tym pamiętać, że to państwo, a nie tylko jego siły zbrojne, jest stroną Traktatu Waszyngtońskiego, a w konsekwencji wszystkie elementy jego systemu obronnego są odpowiedzialne za realizację zadań wynikających z obowiązków państwa-gospodarza. Doświadczenia nabyte podczas licznych i różnorodnych działań, przeprowadzanych w ostatnim okresie, ujawniły jak znaczącą rolę dla skutecznego wykonania operacji odgrywa wsparcie udzielane przez państwo, na obszarze którego jest ona realizowana. Dobrze przygotowane struktury państwa-gospodarza pozwalają nie tylko na znaczne ograniczenie kosztów ponoszonych przez siły sojusznicze, ale również na skróceniu czasu reakcji na pojawiające się zagrożenia. Powoduje to konieczność unormowania rozwiązań, zbieżnych z polityką, zasadami i procedurami postępowania przyjętymi jako wspólne przez NATO, jakkolwiek zachowujących uwarunkowania narodowe.

3. Dokument doktrynalny **Wsparcie przez państwo-gospodarza DD-4.5(B)** – zwany dalej **Dokumentem** – jako dokument wspierający poziomu drugiego jest bezpośrednio podporządkowanym zasadniczemu dokumentowi doktrynalnemu logistyki – *Doktrynie logistycznej SZ RP D-4(B)*. Dokument ten jest podzielony na dwie zasadnicze części. Pierwsza odzwierciedla zapisy sojuszniczej doktryny HNS, natomiast druga określa ogólne zasady funkcjonowania, stworzonego w Rzeczypospolitej Polskiej, narodowego systemu realizacji zadań wynikających z obowiązków państwa-gospodarza na rzecz sił zbrojnych państw wysyłających, uczestniczących w operacji (ćwiczeniu) prowadzonej pod dowództwem NATO na jej terenie. Obejmuje także, elementy realizacji zadań pozyskiwania wsparcia udzielanego przez państwo-gospodarza w przypadku kierowania elementów Sił Zbrojnych RP do udziału w operacji sojuszniczej (ćwiczeniu) poza granice kraju. Ponadto, stanowi narzędzie implementujące STANAG 2234 - *AJP-4.5(B) Allied Joint Doctrine for Host Nation Support*.

4. W stosunku do DD/4.5 nowy dokument doktrynalny DD-4.5(B) wprowadza m.in.:
- 1) zmiany dotychczasowej kolejności czynności wykonywanych w procesie planowania HNS;
 - 2) tzw. leksykon (rozwinięcie skrótów);
 - 3) uaktualnione wzory dokumentów planistycznych HNS;
 - 4) ideę połączonej grupy wsparcia logistycznego¹ (ang. *Joint Logistics Support Group* - JLSG) zastępując wszystkie odniesienia do koncepcji wielonarodowych połączonych centrów logistycznych (ang. *Multinational Joint Logistics Centre* - MJLC).
5. Dokument jest przeznaczony dla szerokiego grona odbiorców, zaangażowanych w proces przygotowania i realizacji wsparcia przez państwo-gospodarza, w pełnym wymiarze pokojowej, kryzysowej i wojennej działalności resortu obrony narodowej, a także państwa. Stąd, jego treści powinny być również znane i stosowane przez osoby realizujące przedmiotową problematykę w pozamilitarnej części systemu obronnego państwa.

¹ Realizacja zadań przez JLSG została opisana w dokumencie doktrynalnym *Połączona Grupa Wsparcia Logistycznego DD-4.6(B)* sygn. Szkol 899/2015

6. Celem *Dokumentu* jest ustanowienie zasad i procedur niezbędnych do planowania, organizowania i realizacji zadań narodowych w ramach wsparcia przez państwo-gospodarza na różnych szczeblach organizacyjnych systemu HNS oraz zadań państwa wysyłającego, z uwzględnieniem elementów współpracy z dowództwami NATO.
7. Ma on zastosowanie do wszelkich operacji oraz ćwiczeń prowadzonych przez NATO, także z udziałem państw nie będących członkami NATO, a ponadto może mieć zastosowanie do realizacji operacji i ćwiczeń bilateralnych i wielonarodowych oraz we współdziałaniu z Organizacją Narodów Zjednoczonych (ONZ), Unią Europejską (UE) oraz Organizacją Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE).
8. Zakłada się, że treść *Dokumentu* jest materiałem „żywym” i będzie ona systematycznie dostosowywana do nowych wymagań doktrynalnych, w tym szczególnie do zmian wprowadzanych w sojuszniczej doktrynie HNS AJP-4.5(B), zmian zachodzących w SZ RP i potrzeb obronnych.

„STRONA PUSTA”

ROZDZIAŁ 2 OGÓLNE ZASADY HNS

PODROZDZIAŁ I - SOJUSZNICZA KONCEPCJA HNS

0221. Cel wykorzystania HNS

1. Celem sojuszniczej koncepcji HNS, która odzwierciedla koncepcję strategiczną NATO, jest zapewnienie skutecznego wsparcia sił NATO poprzez efektywne wykorzystanie dostępnych zasobów państwa-gospodarza.
2. Koncepcja HNS tworzy podstawy umożliwiające mobilnym komponentom wielonarodowych sił NATO przemieszczenie i funkcjonowanie poprzez udzielanie terminowego i efektywnego wsparcia. Właściwa realizacja wsparcia jest uzależniona od współpracy i koordynacji pomiędzy NATO i władzami państwa -gospodarza zapoczątkowanej na wstępnym etapie procesu planowania operacyjnego.
3. HNS jest ważnym czynnikiem w każdej operacji NATO. Konieczność jednoczesnego zapewnienia skuteczności oraz efektywności uwzględniając analizę koszt-efekt stanowi kluczowy czynnik przy rozważaniu przez NATO wykorzystania wsparcia przez państwo-gospodarza. Jak określono w dokumencie *AJP-4.5(B) Allied Joint Doctrine for Host Nation Support*, stosowanie zasad połączonej logistyki wielonarodowej i HNS może zmniejszyć ogólne koszty działań wojskowych NATO oraz pozwala osiągnąć większą efektywność wsparcia. Skoordinowane planowanie oraz realizacja HNS są kluczowymi elementami takiego podejścia. Dlatego, ważne jest aby porozumienia HNS opracowywane były stosownie do potrzeb i z należyтым wyprzedzeniem. Użycie HNS może nie tylko zmniejszyć ilość sił i środków państw wysyłających niezbędnych do zabezpieczenia ich działania, ale również poprzez skoordinowane planowanie oraz realizację HNS zapewnia się przejrzystość wymagań państw wysyłających, jak i zasobów posiadanych przez państwo-gospodarza, sprzyjając budowaniu współpracy w wykorzystaniu tych zasobów. Każde działania wojskowe NATO niosą ze sobą różne wyzwania, a procedury zawarte w doktrynie AJP-4.5(B) mogą być dostosowywane, aby zapewnić rozwiązanie w każdej sytuacji.
4. W NATO HNS jest definiowany jako: „cywilna i wojskowa pomoc udzielana przez państwo-gospodarza w czasie pokoju, kryzysu i w czasie wojny sojuszniczym

siłom zbrojnym i organizacjom, które są rozmieszczane, wykonują zadanie lub przemieszczają się przez terytorium państwa-gospodarza”. Podstawę do udzielania takiej pomocy stanowią porozumienia, zawarte pomiędzy stosownymi władzami państwa-gospodarza i państw wysyłających oraz/lub NATO.

0222. Zasady HNS

1. Wykonując zadania, wynikające z obowiązków państwa-gospodarza i państwa wysyłającego stosować należy niżej wymienione zasady, zapewniające skuteczność działań oraz stanowiące trwałą podstawę osiągnięcia powodzenia w planowaniu i realizacji HNS:
 - 1) odpowiedzialność – dowódca NATO wyznaczony do prowadzenia operacji (ćwiczeń) ponosi odpowiedzialność za zidentyfikowanie wymagań w zakresie HNS dla podporządkowanych mu sił, zorganizowanie we współpracy z państwami wysyłającymi procesu planowania HNS oraz za określanie priorytetów i koordynację realizacji procesu udzielania wsparcia przez państwo-gospodarza. Jakkolwiek każde państwo ponosi ostateczną odpowiedzialność za zabezpieczenie własnych sił wydzielonych do operacji;
 - 2) zapewnienie zasobów – państwa Sojuszu zapewniają indywidualnie lub przez wspólne porozumienia, wydzielenie niezbędnych zasobów w celu zabezpieczenia sił wydzielonych do NATO w czasie pokoju, kryzysu i wojny. Państwa spoza NATO, uczestniczące w działaniach militarnych NATO, są zachęcane do przystąpienia do koordynowanych przez NATO porozumień w zakresie HNS. HNS jest podstawowym uzupełnieniem brakujących zdolności sił wysyłających, a wsparcie takie winno być zapewnione przez państwo-gospodarza w oparciu o rzeczywiste możliwości oraz narodowe priorytety i wymogi. Państwa-gospodarze zachęcane są do dostarczania informacji o swoich narodowych możliwościach HNS planistom logistycznym NATO;
 - 3) uprawnienia – dowódca NATO posiada stosowne uprawnienia do planowania oraz realizacji HNS. Uprawnienia te nie ograniczają prawa państw wysyłających do negocjowania i zawierania dwustronnych porozumień z państwem-gospodarzem. Jakkolwiek, wielonarodowe podejście pozwoli uniknąć konfliktu interesów i współzawodnictwa przy

ubieganiu się o ograniczone zasoby. Uprawnienia muszą być dostosowane do zakresu odpowiedzialności, w działaniach militarnych NATO odpowiednie uprawnienia i odpowiedzialność powinna dotyczyć także uczestniczących w tych działaniach dowódców spoza NATO;

- 4) współdziałanie – elementem kluczowym w zakresie uzyskania i wykorzystania HNS jest współdziałanie pomiędzy państwem-gospodarzem, państwami wysyłającymi oraz właściwymi dowództwami NATO. Nie tylko eliminuje ono niepotrzebne konkurowanie w pozyskiwaniu ograniczonych zasobów ale również służy optymalizacji wykorzystania wsparcia przez państwo-gospodarza, które może być udzielone na rzecz operacji. Współdziałanie takie powinno uwzględnić potrzeby organizacji rządowych, pozarządowych i międzynarodowych, które mogą działać wspólnie lub niezależnie od NATO;
- 5) koordynacja – zapewnienie wysokiej efektywności i skuteczności działania oraz eliminowanie współzawodnictwa o dostępne zasoby państwa-gospodarza osiągane jest poprzez ścisłą koordynację procesu przygotowania i realizacji HNS prowadzoną pomiędzy siłami NATO i władzami narodowymi. Koordynacja wsparcia odbywa się na właściwych poziomach organizacyjnych i w uzasadnionych sytuacjach może obejmować również państwa nie będące członkami NATO oraz organizacje pozarządowe i międzynarodowe. Koordynacja wymaga wyznaczenia przedstawicieli narodowych lub oficerów łącznikowych do współdziałania z dowódcą NATO odpowiedzialnym za koordynowanie HNS;
- 6) ekonomiczność – planowanie i realizacja wsparcia przez państwo-gospodarza musi odzwierciedlać najbardziej oszczędne i efektywne wykorzystanie dostępnych zasobów dla zaspokojenia potrzeb sił sojuszniczych. W celu zagwarantowania najbardziej efektywnego i skutecznego wykorzystywania zasobów państwa-gospodarza, skoordynowany proces HNS winien być realizowany w ekonomicznie uzasadnionym wymiarze aby zapewnić poprawę ogólnych zdolności do wspierania sił;
- 7) przejrzystość – informacje dotyczące HNS przygotowanego oraz realizowanego podczas działań sił sojuszniczych muszą być udostępniane

właściwemu dowódcy NATO i państwu wysyłającym. Dowódca NATO musi posiadać pełną wiedzę na temat HNS, zarówno tego koordynowanego przez NATO jak i udzielanego w ramach dwustronnych porozumień, w celu określenia priorytetów HNS udzielanego siłom sojuszniczym, gdy zakres takiego wsparcia jest ograniczony. W celu umożliwienia dowódcy NATO wypracowania przejrzystego i dokładnego obrazu całości zasobów udostępnianych w ramach HNS, państwa-gospodarze zachęcane są do udzielania pomocy w procesie planowania HNS;

- 8) refundacja – zwrot kosztów za HNS dokonywany zarówno w ramach finansowania narodowego, współdzielonych środków wielonarodowych czy wspólnego budżetu NATO będzie uzgadniany odpowiednio pomiędzy państwem-gospodarzem i państwami wysyłającymi oraz/lub z władzami NATO. Procedury zwrotu opracowane zostaną zgodnie z przyjętą zasadą, że zobowiązania dotyczą tylko umawiających się stron. Ponadto, państwa-gospodarze winny stosować te same standardy naliczania kosztów wsparcia w stosunku do wszystkich jego odbiorców.

0223. Finansowanie HNS

1. Z faktu organizowania przez NATO, na terytorium państwa-gospodarza, ćwiczeń i treningów, państwa te osiągają strategiczne, wojskowe i polityczne korzyści, oczekuje się więc od nich współuczestniczenia w finansowaniu, wsparciu logistycznym i osobowym w/w przedsięwzięć. Ćwiczenia NATO nie mogą być wykorzystywane jako środek dofinansowywania kosztów operacyjnych wojsk własnych lub finansowania rozbudowy krajowej infrastruktury. Ponadto, państwa-gospodarze nie powinny czerpać dochodów z działalności instytucji NATO lub sił realizujących lub uczestniczących w działaniach wojskowych NATO na ich terytorium. W związku z powyższym, NATO nie dokonuje zwrotu wynagrodzeń, diet i innych wydatków personelu wojskowego lub rządowego. Państwa-gospodarze powinny stosować wszystkie postanowienia traktatów międzynarodowych, o których mowa w punkcie 0225, jak również umów uzupełniających w stosunku do wszystkich dowództw, jednostek wojskowych oraz instalacji NATO rozlokowanych na terytorium państwa-gospodarza.

2. Państwa pozostają w pełni odpowiedzialne za utrzymywanie swoich sił i personelu wydzielanego do sił Sojuszu. NATO nie kredytuje narodowych kosztów oraz nie zwalnia państw wysyłających z ich odpowiedzialności za opłacanie należności za odebrane świadczenia HNS. W przypadku korzystania ze scentralizowanego wsparcia, zatwierdzonego przez Komitet Budżetowy NATO, istnieje możliwość jego finansowania z budżetu NATO.
3. HNS udzielony siłom Sojuszu lub państwom wysyłającym może podlegać refundacji. Kwota zwrotu, zależy od wielkości kosztów państwa-gospodarza, które zostaną przedstawione dowódcy NATO i/lub państwom wysyłającym. Gdy koszty takie nie zostały określone, procedury ich naliczenia powinny być uszczegółowione w odpowiednich porozumieniach HNS. *STANAG 2034 CSS NATO Standard Procedures for Mutual Logistic Assistance* określa procedury dotyczące ich refundacji. Na pokrycie kosztów wsparcia mogą być wykorzystane środki narodowe, wielonarodowe lub ze wspólnego budżetu NATO. Ważne jest, aby tam gdzie jest to możliwe, aspekty finansowe uzgodnione były przed przemieszczeniem sił. Jeśli formalna umowa nie może zostać zawarta we właściwym terminie, aby zapewnić podstawę do późniejszego zwrotu kosztów udzielonego wsparcia, zapotrzebowanie na świadczenia HNS powinno być sporządzone przy wykorzystaniu Aneksu A do STANAG-u 2034 lub załącznika F do AJP-4.5(B).
4. Porozumienie Ogólne (ang. *Memorandum of Understanding* - MOU) powinno zawierać zasady finansowania HNS. Państwo-gospodarz nie będzie dążyć do osiągnięcia korzyści z wynegocjowanego i udzielonego wsparcia. Dlatego ważne jest, aby przyjąć zasadę, że siły NATO nie będą ponosiły wyższych kosztów za odebrane przez nie usługi lub środki materiałowe niż siły zbrojne państwa-gospodarza. Zasady finansowania zawarte w MOU nie mogą być sprzeczne z przepisami finansowymi zawartymi w traktatach międzynarodowych, takich jak: *NATO SOFA*, *Protokół Paryski* itp. Wszelkie ustanowione na mocy tych traktatów i umów zwolnienia podatkowe muszą być respektowane i mieć odzwierciedlenie w ustawodawstwie krajowym. Szczegółowe rozwiązania dotyczące zwrotu i podziału kosztów, w tym formuły podziału kosztów, powinny znaleźć się w wynikających z MOU porozumieniach wykonawczych - Porozumieniu Technicznym (ang. *Technical Arrangement* – TA) lub Wspólnym Porozumieniu Wdrożeniowym (ang. *Joint Implementation Arrangement* - JIA). Przystąpienie

państwa wysyłającego do MOU nie nakłada na nie obowiązków finansowych, stąd też państwo wysyłające musi podpisać TA i/lub JIA (jeżeli strony tak ustaliły) ponieważ są one podstawowymi dokumentami zawierającymi szczegółowe ustalenia finansowe.

0224. Podstawy prawne

1. Porozumienia HNS (ang. *Host Nation Support Arrangement* – HNSA) to zbiór dokumentów, które odzwierciedlają wzajemnie uzgodnione zasady i procedury, mające zastosowanie do tego wsparcia. Wiele uregulowań prawnych zarówno krajowych i międzynarodowych ma wpływ na te dokumenty. We wszystkich przypadkach obejmujących MOU i porozumienia wykonawcze (TA oraz JIA) istotne jest, aby jak najwcześniej na każdym z etapów procesu planowania HNS poddawać je weryfikacji prawnej. MOU i TA, z zastrzeżeniem szczegółowych postanowień wskazanych porozumień, zawierane są i podpisywane w jednym lub obu oficjalnych językach NATO, angielskim i francuskim.

0225. Sojusznicze podstawy prawne

1. Traktaty międzynarodowe są źródłem kompetencji prawnych pozwalających dowództwom NATO na podejmowanie zobowiązań, egzekwowanie prawa i korzystanie z przywilejów oraz immunitetów. Wszystkie porozumienia HNS będą tylko uzupełnieniem dla zasad zawartych w umowach międzynarodowych i traktatach. Umowy te stanowią punkt odniesienia dla zapisów zawartych w porozumieniach HNS i tworzą zobowiązania dla wszystkich uczestników procesu przygotowania i realizacji HNS. Istotne jest zatem, aby treść porozumień HNS była zgodna z właściwymi zapisami zawartymi w traktatach, a pełne ich zrozumienie jest konieczne przy przygotowywaniu i negocjowaniu porozumień HNS.

- 1) **Traktat Północnoatlantycki.** Traktat Północnoatlantycki podpisany w Waszyngtonie 4 kwietnia 1949 r., utworzony w oparciu o artykuł 51 Karty Narodów Zjednoczonych,
- 2) **NATO SOFA.** Umowa między stronami Traktatu Północnoatlantyckiego dotycząca statusu ich sił zbrojnych, która została podpisana w Londynie dnia 19 czerwca 1951 r. i weszła w życie z dniem 23 sierpnia 1953 r.

Umowa ta określa status sił NATO i zapewnia jednolitą normę prawną do traktowania sojusznicznych sił zbrojnych przebywających na lub przemieszczających się przez terytorium innego członka Sojuszu, szczególnie w zakresie dotyczącym przestrzegania prawa, przekraczania granic państwowych, wwozu i wywozu wyposażenia oraz dostaw zaopatrzenia, roszczeń z tytułu powstałych szkód oraz cel,

- 3) **Protokół Paryski.** Protokół Paryski, ustanowiony na podstawie Traktatu Północnoatlantyckiego, określa status i uprawnienia międzynarodowych dowództw NATO i ich personelu. *Protokół Paryski* ustanawia dowództwa strategiczne jako podmiot prawa międzynarodowego. Nadaje on indywidualnie każdemu z dowództw osobowość prawną, nadaje prawa, określa obowiązki oraz uprawnienia do zawierania wiążących umów z państwami, organizacjami i osobami. *Protokół Paryski* uprawnia również międzynarodowe dowództwo NATO do nabywania i zbywania nieruchomości. Ponadto, przewiduje zwolnienie z podatków i cel na zakup towarów i usług związanych z ich działalnością,
- 4) **PdP SOFA.** Umowa między stronami Traktatu Północnoatlantyckiego a innymi państwami uczestniczącymi w programie Partnerstwo dla Pokoju dotycząca statusu ich sił zbrojnych podpisana w Brukseli dnia 10 stycznia 1994 r., której celem jest określenie statusu sił zbrojnych państw partnerskich na terytorium państw Sojuszu i statusu sił Sojuszu na terytorium państw partnerskich. Umowa ta w swojej treści odwołuje się do NATO SOFA, przez co rozszerza zakres przestrzenny jej stosowania,
- 5) **Protokół Dodatkowy do PdP SOFA.** Protokół Dodatkowy do Umowy między Stronami Traktatu Północnoatlantyckiego a innymi państwami uczestniczącymi w programie Partnerstwo dla Pokoju dotyczącej statusu ich sił zbrojnych z dnia 19 grudnia 1997 r., obejmuje zobowiązanie umawiających się stron do niewykonywania kary śmierci w stosunku do żadnego z przedstawicieli sił zbrojnych, w tym także ich personelu cywilnego,
- 6) **Porozumienia dodatkowe.** Porozumienia dodatkowe są umowami dwustronnymi zawartymi między dowództwami strategicznymi i państwem gospodarzem, na terytorium którego, znajduje się dowództwo NATO.

Umowy te są traktatami czerpiącymi swoje zapisy z zasad określonych w *Protokole Paryskim* i dostarczają szczegółowych wskazówek dotyczących działania dowództw NATO na terytorium kraju sygnatariusza *Protokołu Paryskiego* lub *Protokołu Dodatkowego do PdP SOFA*,

- 7) **Umowy tranzytu i czasowego pobytu niezbędnego do przemieszczenia.** Umowy tranzytu i czasowego pobytu dotyczą personelu i sił NATO przemieszczających się przez terytorium danego kraju. Koncentrują się one szczególnie na sprawach tranzytu personelu, sprzętu oraz innego wyposażenia i zwykle w swoich postanowieniach nie zawierają aspektów HNS. Zawierają one, poprzez odniesienia, zapisy zawarte w NATO SOFA, PdP SOFA, *Protokole Paryskim* i w *Protokole Dodatkowym do PdP SOFA*. W przypadku gdy HNS jest konieczny, stałe porozumienie HNS, o ile istnieje, powinno być włączone do treści takiej umowy poprzez wymienienie go wśród dokumentów odniesienia.

0226. Inne umowy i porozumienia

Poza wyżej wymienionymi, mogą funkcjonować inne umowy lub porozumienia zawarte pomiędzy państwami lub dowództwami sojusznymi i danym państwem, które mają wpływ na siły zbrojne NATO stacjonujące lub przemieszczające się przez terytorium państwa-gospodarza. Dodatkowo, porozumienia HNS są budującymi zaufanie umowami międzynarodowymi, które mogą wpływać na działania NATO na terytorium państwa-gospodarza. Konieczne jest zatem, aby planiści NATO znali wszystkie właściwe organy władzy publicznej (administracji rządowej i samorządowej), które mogą wpłynąć na zapewnienie HNS dla danego ćwiczenia (operacji). Ponadto, należy pamiętać że część państw nie podpisała lub nie ratyfikowała PdP SOFA i *Protokołu Paryskiego* oraz *Protokołu Dodatkowego do PdP SOFA*, dlatego każde porozumienie HNS musi uwzględniać zapisy tych dokumentów.

0227. Współpraca Cywilno-Wojskowa (CIMIC)

1. Harmonizacja działań cywilnych i wojskowych zwiększa spójność i synergę w generowaniu efektów wymaganych przez cele strategiczne. CIMIC (ang. *Civil and Military Cooperation*) ma bezpośredni wkład we wspieranie sił zbrojnych poprzez wpływanie na postawy i realizację zadań przez podmioty cywilne i ludność. Efektywny CIMIC uzupełnia wysiłki personelu logistyki w pozyskiwaniu

HNS. Między innymi, personel CIMIC może być zaangażowany bezpośrednio w przygotowanie i negocjowanie porozumień HNS. Może on również oferować wsparcie dla personelu logistyki w następujących obszarach:

- 1) uczestniczenie w rekonesansach na terenie państwa-gospodarza w celu gromadzenia danych, sporządzania ocen, nawiązywania kontaktów oraz ustanawiania mechanizmów współdziałania i koordynacji,
- 2) pozyskiwania informacji na temat ogólnego stanu państwa-gospodarza, jego gospodarki, infrastruktury, opieki zdrowotnej i linii komunikacyjnych mogących wspierać operacyjne wymagania logistyczne,
- 3) zapewnienia dostępu do przedstawicieli władz państwa-gospodarza właściwych do negocjowania, także na poziomie regionalnym i lokalnym, z którymi realizacja HNS będzie musiała być koordynowana,
- 4) doradztwa w zakresie innych istniejących porozumień (państw wysyłających, międzynarodowych organizacji, organizacji rządowych i pozarządowych), które swoim zakresem mogą kolidować lub być niespójne z proponowanymi rozwiązaniami HNS,
- 5) pomocy w negocjowaniu porozumień HNS z przedstawicielami struktur rządowych,
- 6) uczestnictwa w pracach Komitetu Koordynacyjnego HNS jeśli będzie taka potrzeba.

PODROZDZIAŁ II - OBOWIĄZKI I UPRAWNIENIA

0231. Obowiązki i uprawnienia dowództw NATO

1. Dowództwa NATO posiadają uprawnienia do negocjowania i zawierania porozumień dotyczących statusu sił zbrojnych, ich czasowego pobytu oraz porozumień tranzytowych. Dowództwa strategiczne (ang. *Strategic Commands* – SCs) posiadają zdolność prawną do zawierania *Porozumień Ogólnych* (MOU). SHAPE, działający także w imieniu HQ SACT, zazwyczaj negocjuje i zawiera z potencjalnymi państwami-gospodarzami *Stałe Porozumienie Ogólne* (SMOU). Wskazane jest zawarcie takiego rodzaju porozumienia przez poszczególne państwa, ale gdy takowe nie funkcjonuje to powinno zostać zawarte stosowne MOU na potrzeby danego ćwiczenia lub operacji. Dodatkowo, negocjować i zawierać porozumienia HNS MOU mogą, w imieniu jednego z dowództw strategicznych (poprzez nadane im uprawnienia) dowódcy NATO z podległych im dowództw. Państwa wysyłające będą zachęcane do przystąpienia do takiego MOU jako warunku otrzymania HNS. Dowódca NATO poziomu operacyjnego będzie zazwyczaj odpowiedzialny za opracowanie i zawarcie porozumień HNS (TA, JIA) wynikających z MOU a wprowadzających jego zapisy w życie. Jakkolwiek, dla niektórych działań NATO odpowiedzialność ta może być przekazana dowódcom niższego szczebla.
2. W ramach sztabów NATO, wiodącą rolę w planowaniu HNS i opracowaniu HNSA ma personel logistyki (J4). Personel logistyki powinien opracowywać HNSA w ścisłej współpracy z komórkami prawnymi, finansowymi (J8), CIMIC (J9) oraz z innymi komórkami wewnętrznymi, a także z analogicznymi komórkami dowództw i sztabów państwa-gospodarza i państw wysyłających. W miarę możliwości, we współdziałaniu z państwem-gospodarzem (HN), w celu nadzorowania prac nad opracowaniem Porozumienia Technicznego (TA) oraz Wspólnych Porozumień Wdrożeniowych (JIAs) dowódca NATO powinien powołać Połączony Komitet Koordynacyjny HNS (ang. Joint Host Nation Support Steering Committee - JHNSSC). Do prac w ramach JHNSSC swoich przedstawicieli winny skierować HN oraz już zidentyfikowane i potencjalne SNs. Planiści logistyki są odpowiedzialni za przydzielanie i dekonfliktację dostępnych zasobów HN zgodnie ze złożonymi przez SN(s)

zestawieniami potrzeb (SORs), co w konsekwencji prowadzić będzie do opracowania JIAs.

3. Dowódca NATO posiada kompetencję i odpowiada za:

- 1) informowanie, w jak najwcześniejszej fazie procesu planowania, HN(s) i SN(s) o wyznaczonym Punkcie Kontaktowym HNS dedykowanym do opracowania HNSA;
- 2) inicjowanie procesu planowania HNS w trakcie planowania wariantowego, kryzysowego oraz ćwiczeń. W takich przypadkach, dowódca NATO:
 - a. opracowuje projekt *Wniosku o zapewnienie* HNS, i tym samym rozpoczyna proces planowania HNS;
 - b. identyfikuje istnienie stałych MOU (SMOU) lub określa wymóg zawarcia MOU na potrzeby konkretnego przedsięwzięcia;
 - c. zwraca się z wnioskiem do odpowiedniego dowódcy strategicznego o nadanie mu uprawnień do negocjacji MOU z HN w sytuacji gdy stałe MOU nie funkcjonuje (nie jest zawarte);
- 3) negocjowanie z HN oraz zawieranie MOU. Przed zawarciem porozumienia, w celu ułatwienia ewentualnego przystąpienia do MOU już zidentyfikowanych oraz potencjalnych państw wysyłających, dowódca NATO będzie z nimi konsultować treść projektu tego porozumienia, uwzględniając w miarę możliwości ich zastrzeżenia;
- 4) powołanie JHNSSC i współprzewodniczenie mu z przedstawicielami władz państwa-gospodarza;
- 5) udzielanie porad i wskazówek dla państw spoza NATO, nie zaznajomionych z procesem planowania HNS;
- 6) bezpośrednie kontraktowanie dostaw świadczeń z lokalnych źródeł, w przypadku gdy nie funkcjonuje legalny rząd HN, z którym można koordynować HNS. Aby zminimalizować współzawodnictwo o ograniczone zasoby dowódca NATO musi monitorować i koordynować kontrakty, oraz w razie potrzeby ustalać priorytety dostaw świadczeń HNS poprzez JHNSSC lub JLSG (organ wypełniający tę rolę);
- 7) zawieranie porozumień HNS dla zapewnienia realizacji ustaleń zawartych w MOU;

- 8) zapraszanie już zidentyfikowanych oraz potencjalnych SN(s) do przystąpienia do MOU;
- 9) identyfikację przewidywanych kosztów świadczeń HNS, uznawanych zarówno za kwalifikowane jak i możliwe do pokrycia ze wspólnego budżetu NATO. Stwierdzenie dostępności takiego finansowania, poszukiwanie dodatkowych środków na pokrycie ewentualnych niedoborów, określenie kosztów, które pokrywa się bezpośrednio z funduszy narodowych lub wspólnych funduszy międzynarodowych;
- 10) pozyskanie wymaganych poświadczeń finansowych właściwych władz NATO / Komitetów Budżetowych, dotyczących potwierdzenia dostępności finansowania HNS z budżetu wspólnego NATO;
- 11) konsolidowanie w celu przedłożenia właściwemu Komitetowi Budżetowemu wszystkich kosztów uznawanych za kwalifikowane i możliwe do pokrycia ze wspólnego budżetu NATO;
- 12) zapewnienie zwrotu kosztów dla HN w tej części, która ma być finansowana ze wspólnego budżetu NATO;
- 13) ustalenie formatu, treści oraz częstotliwości składania sprawozdań dotyczących wskazanych i uzgodnionych przez HN zasobów HNS dla wsparcia sił pod dowództwem NATO;
- 14) informowanie SN(s) o dostępności zasobów i usług HNS;
- 15) redystrybucję konkretnych zasobów i usług HNS dostarczonych przez HN dla wsparcia sił będących pod jego dowództwem. Uprawnienia redystrybucyjne są regulowane przez zasady określone w MC 319/3² oraz w STANAG 2034;
- 16) ustalanie priorytetów oraz dekonfliktację zgłaszanych potrzeb HNS dostarczanego na rzecz sił NATO;
- 17) negocjowanie HNSA (w tym TA i JIA) z HN;
- 18) deklarowanie, w kontekście HNS, wszystkich sił, w tym z krajów spoza Sojuszu, uczestniczących w wojskowej operacji/ćwiczeniu jako część sił NATO.

² MC 319/3 – NATO *Principles and Policies for Logistics*.

0232. Obowiązki państwa wysyłającego

1. Państwo wysyłające jest odpowiedzialne za:
 - 1) informowanie dowódcy NATO i HN o wyznaczonym Punkcie Kontaktowym HNS dedykowanym do wypracowania HNSA, w jak najwcześniejszej fazie procesu planowania;
 - 2) przegląd opracowanych i zidentyfikowanych przez dowódcę NATO MOU i/lub TA i przystąpienie do nich poprzez Notę o Akcesji (NOA) lub Deklarację Intencji (SOI);
 - 3) nominowanie i wysyłanie upoważnionych przedstawicieli do udziału w JHNSSC, w celu opracowania TA i JIA(s);
 - 4) przedkładanie HN i dowódcy NATO, na jak najwcześniejszym etapie planowania, własnej Koncepcji Wymagań i Zestawień Potrzeb oraz informowanie o ich zmianach, o ile taka potrzeba wystąpi;
 - 5) informowanie dowódcy NATO o stanie jakichkolwiek dwustronnych negocjacji HNSA wraz z ostatecznym statusem dokumentu oraz o wszelkich istotnych trudnościach w tym zakresie;
 - 6) zapewnienie dowódcy NATO informacji w zakresie innych uregulowań, mogących wpływać na opracowywane HNSA(s);
 - 7) negocjowanie i określanie zasad zwrotu kosztów za otrzymane wsparcie;
 - 8) zapewnienie, w razie potrzeb, personelu łącznikowego dla dowódcy NATO.

0233. Obowiązki państwa-gospodarza

1. Państwo-gospodarz jest odpowiedzialne za:
 - 1) zapewnienie HNS, w możliwie największym stopniu, zgodnego z prawodawstwem narodowym, narodowymi priorytetami i faktycznymi możliwościami, tak aby spełnić zobowiązania podjęte w ramach HNSA:
 - a. zapewnienie, o ile nie funkcjonuje stałe MOU (SMOU), że MOU zostanie zawarte przed rozpoczęciem operacji (ćwiczenia),
 - b. zapewnienie, że postanowienia MOU zostaną wdrożone;

- 2) informowanie dowódcy NATO i SN(s) o wyznaczonym Punkcie Kontaktowym HNS dedykowanym opracowaniu HNSA, na jak najwcześniejszym etapie procesu planowania;
- 3) udzielanie informacji SN(s) i dowódcy NATO o możliwościach zapewnienia HNS zgodnie z otrzymanymi koncepcjami wymagań i zestawieniami potrzeb. Informacje na temat możliwości HNS, w tym dane Punktów Kontaktowych, powinny obejmować:
 - a. infrastrukturę oraz sprzęt do zabezpieczenia funkcjonowania punktów wyładunku (SPOD, APOD i RPOD),
 - b. infrastrukturę baz lotniczych i morskich,
 - c. obiekty rejonów pośrednich i ześrodkowania,
 - d. obszary wsparcia obejmujące zabezpieczenie materiałowe i techniczne, zabezpieczenie medyczne, transport, urządzenia łączności, ochronę sił, zakwaterowanie i wyżywienie,
 - e. informacje związane z przemieszczaniem wojsk;
- 4) natychmiastowe informowanie SNs i dowódcy NATO o istotnych zmianach w zakresie możliwości HNS;
- 5) informowanie dowódcy NATO i SNs o wszystkich obowiązujących porozumieniach, których postanowienia mogą mieć wpływ na opracowywane porozumienia HNS;
- 6) zapewnienie maksymalnej koordynacji i współpracy między władzami wojskowymi i cywilnymi w celu jak najlepszego wykorzystania ograniczonych zasobów HNS;
- 7) przegląd, w możliwie największym stopniu, własnych planów i przepisów prawa pod kątem ułatwienia korzystania z zasobów cywilnych, w możliwie najwcześniejszej fazie operacji (ćwiczenia);
- 8) zapewnienie personelu łącznikowego z dowódcą NATO, w tym z JLSG jeśli funkcjonuje;
- 9) udzielenie odpowiedzi na Wniosek o zapewnienie HNS od dowódcy NATO, który zapoczątkowuje proces planowania HNS;
- 10) formowanie i współprzewodniczenie JHNSSC wspólnie z dowódcą NATO;

- 11) przedstawienie dowódcy NATO i SN(s) cennika oferowanego wsparcia;
- 12) sprawowanie kontroli nad własnymi zasobami HNS, chyba że uprawnienia do tej kontroli zostaną przekazane dowódcy NATO;
- 13) udzielanie wsparcia OPBMR, które powinno zawierać:
 - a. ochronę OPBMR dla okrętów wojennych, gdy przebywają one na wodach terytorialnych, w portach lub na redzie,
 - b. wsparcie i pomoc dla zespołów kontroli uszkodzeń okrętów i ich personelu medycznego,
 - c. działania zespołów utylizacji materiałów wybuchowych CBRN/EOD.
 - d. odkażanie skażonych okrętów i personelu,
 - e. mobilne zbiorowe, chemiczne, biologiczne, radiologiczne i jądrowe ochrony dla załóg,
 - f. personel medyczny zapewniający pierwszą pomoc i ewakuację medyczną,
 - g. wymianę informacji OPBMR wśród Dowódców Zadaniowych Sił Morskich, poprzez właściwe narodowe organy wojskowe i cywilne, zgodnie z ustaleniami zawartymi w dyrektywach i SOPs.

PODROZDZIAŁ III - PROCES PLANOWANIA HNS

0241. Pięcioetapowy proces planowania HNS

1. Proces planowania HNS jest w pełni zintegrowany z procesem planowania logistycznego i wymaga koordynacji pomiędzy: dowództwami NATO, państwem-gospodarzem i państwami wysyłającymi, zapewnianej przez organizację niezbędnej liczby logistycznych konferencji planistycznych, poprzedzających operację (ćwiczenie). Doświadczenie wskazuje, że szczególnie we wczesnych etapach procesu planowania istotne jest minimalizowanie liczby Punktów Kontaktowych HNS (PK HNS) poprzez wyznaczanie podstawowego PK HNS dla każdego HN i SN. PK HNS powinien mieć wystarczające uprawnienia do prowadzenia negocjacji ze wszystkimi zainteresowanymi stronami i wypowiadać się w imieniu właściwych władz swojego państwa. Planowanie HNS, jako integralna część planowania logistycznego, odgrywa ważną rolę w procesie planowania obronnego.
2. Pięcioetapowy proces planowania HNS wyznacza ramy tego planowania. Poszczególne etapy identyfikują każdorazowo poziom dowodzenia Sojuszu, na którym działalność jest podejmowana oraz jego dokumenty wynikowe. Zgodnie z potrzebą elastycznego podejścia, proces planowania może być dostosowany do potrzeb konkretnych działań wojskowych.

0242. Etap 1. Wniosek o zapewnienie HNS (HNS REQ) i Porozumienie Ogólne (MOU)

1. Priorytetem jest ustalenie, czy istnieje Stałe MOU, które może zostać zastosowane do danych działań wojskowych. W przypadku brak takiego dokumentu to stosowne MOU będzie musiało zostać zawarte jako podstawowy, wyjściowy dokument procesu planowania HNS. MOU ustanawia nadrzędne zasady świadczenia HNS między SC(s), SN(s), a HN i stanowi podstawę do opracowania porozumień wdrożeniowych HNS. NATO uważa Stałe MOU za politycznie wiążące i jest ono zazwyczaj negocjowane przez SHAPE, a zawierane w imieniu obu dowództw strategicznych. Uprawnienia negocjowania i zawierania MOU mogą być pisemnie delegowane na dowódcę NATO operacyjnego poziomu dowodzenia.
2. Dowódca NATO, w przypadku zidentyfikowania potrzeb korzystania z HNS, przygotowuje, podpisuje i przesyła HNS REQ do właściwego państwa-

gospodarza. Realizowane jest to niezależnie od tego czy SMOU pozostaje w mocy czy nie. HNS REQ może zawierać ogólny rodzaj i wielkość wymaganego wsparcia oraz nakreśla zakres pożądanych uzgodnień. Dopuszcza się złożenie mniej formalnego HNS REQ w przypadku operacji kryzysowych i działań na mniejszą skalę, gdzie wymagane nakłady lub ograniczenia czasowe, czynią pełny pisemny wniosek niepraktycznym. W takich okolicznościach upoważniony przedstawiciel danego dowództwa strategicznego może zawrzeć wymagany wniosek w protokole ze wstępnego spotkania lub przesłać w postaci roboczej korespondencji elektronicznej. Po ocenie i udzieleniu odpowiedzi przez władze HN na HNS REQ dowódca NATO i państwo-gospodarz rozpoczynają negocjacje w celu opracowania odpowiednich porozumień. Czynności opisane poniżej odnoszą się do opracowania MOU:

- 1) MOU jest negocjowane przez właściwe SC lub wyznaczonego Dowódcę NATO z władzami HN. Dowódca NATO informuje zainteresowane oraz potencjalne SNs i właściwe elementy systemu dowodzenia NATO, że negocjacje MOU zostały rozpoczęte na rzecz konkretnych działań wojskowych Sojuszu. W przypadku delegowania uprawnień kopia podpisanego porozumienia zostanie przekazana do danego SC i wszystkich innych właściwych dowództw NATO oraz zidentyfikowanych SN(s).
- 2) Po podpisaniu MOU, państwa wysyłające są zapraszane przez dowódcę NATO do przystąpienia do tego porozumienia. Dopóki ten etap nie zostanie zakończony, postanowieniami MOU związane są wyłącznie HN i właściwe SC. Przystąpienie poprzez NOA wskazuje gotowość SN do związania się MOU i pełnej akceptacji jego postanowień. Jeżeli jednak SN mają trudności z akceptacją niektórych zapisów MOU mogą one przystąpić do MOU poprzez SOI, które powinno zawierać ich zastrzeżenia. W tym przypadku HN również powinno podpisać takie SOI potwierdzając swoją gotowość do przyjęcia tych zastrzeżeń (brak podpisu HN na SOI oznacza odrzucenie takich zastrzeżeń).
- 3) Jeżeli którekolwiek państwo wysyłające nie wyraża zgody na przystąpienie, poprzez przedłożenie NOA lub SOI, do MOU przygotowanego i podpisanego w sposób opisany powyżej, może negocjować z HN

odrębne, dwustronne MOU. W takich okolicznościach HN powinno powiadomić właściwego dowódcę NATO o takich oddzielnych negocjowanych i zawartych porozumieniach oraz o ich treści.

3. Produkty etapu 1:

- 1) HNS REQ przygotowany przez właściwe dowództwo strategiczne i przekazany potencjalnemu HN.
- 2) MOU, które powinno obejmować co najmniej:
 - a. definicje,
 - b. cel,
 - c. zakres i ogólne uzgodnienia,
 - d. dokumenty odniesienia,
 - e. obowiązki stron,
 - f. zasady finansowe,
 - g. aspekty prawne,
 - h. zagadnienia ochrony wojsk,
 - i. bezpieczeństwo i ochronę informacji,
 - j. termin wejścia w życie oraz czas obowiązywania MOU,
 - k. modyfikacje i interpretacje.
- 3) NOA/SOI od każdego zidentyfikowanego państwa wysyłającego, wskazujące gotowość do wykonania postanowień MOU i identyfikujące jakiegokolwiek zastrzeżenia do jego treści uzgodnione z HN.

0243. Etap 2. Opracowanie Koncepcji Wymagań (COR)

1. COR określa ogólne wymagania funkcjonalne wsparcia (w tym lądowego, powietrznego, morskiego, bezpieczeństwa, transportu, telekomunikacji, wyposażenia, itp.) Przedstawia wykaz wymaganych rodzajów i asortymentu wsparcia, ale może jeszcze nie zawierać szczegółów dotyczących terminów i ilości potrzebnego wsparcia.
2. Dowódca NATO kieruje pracami nad opracowaniem zarysu COR podczas Wstępnej Logistycznej Konferencji Planistycznej (ang. Initial Logistics Planning Conference - ILPC). Jeżeli szczegółowe wymagania HNS są znane już na tym etapie, do opracowania części tabelarycznej COR może zostać wykorzystana właściwa część formularza SOR. Upoważniony przez HN

personel logistyki ze struktur dowodzenia NATO oraz już zidentyfikowanych SN(s) przeprowadza wstępne rekonesanse na terytorium HN w celu opracowania COR i przedłożenia jej HN oraz właściwemu dowódcy NATO. HN identyfikuje niedobory w stosunku do wymagań zawartych w COR(s) i omawia je z właściwym dowódcą NATO i SNs.

3. Produktem końcowym tego etapu są COR(s), które powinny zapewnić HN jasność co do zakresu i skali wsparcia wnioskowanego w HNS REQ. COR należy traktować jako kluczowy dokument w rozpoczętym procesie określenia rzeczywistych wymagań HNS.

0244. Etap 3. Opracowanie Zestawienia Potrzeb (SOR)

1. Wraz z ostateczną identyfikacją państw wysyłających oraz zaangażowanych sił NATO, dowódca NATO i SN(s), we współpracy z HN oraz JHNSC (gdy jest powołany) określają szczegółowe Zestawienia Potrzeb (SORs). W miarę możliwości, równolegle prowadzone są prace nad Porozumieniem Technicznym. Z uwagi na przejście od ogólnego do szczegółowego określania potrzeb niezbędna jest na tym etapie precyzyjna identyfikacja sił wydzielanych przez poszczególne, zidentyfikowane już państwa wysyłające. Rekonesanse prowadzone w celu uszczegółowienia treści SORs i ustalenia możliwości lokalnej infrastruktury dla wsparcia sił państw wysyłających i formacji NATO powinny być realizowane na zasadach wielonarodowych i połączonych. Dowódca NATO może określić rodzaje wsparcia realizowanego w oparciu o finansowanie narodowe, (np. żywienie i zakwaterowanie personelu przydzielonego do dowództw NATO) oraz te, które mogą być pokrywane ze wspólnego budżetu Sojuszu. W miarę możliwości, Dowódca NATO poinformuje z wyprzedzeniem SN(s), formalnie przez narodowych przedstawicieli wojskowych (ang. National Military Representatives - NMRs) lub ich odpowiedników, o warunkach realizacji ustaleń zawartych w SORs.
2. Po Końcowej Planistycznej Konferencji Logistycznej (ang. Final Logistics Planning Conference - FLPC), kiedy SNs ostatecznie potwierdzą skład wydzielanych przez nie sił oraz ich ostateczną lokalizację, dowódca NATO, w koordynacji z SNs oraz uzgodnieniu z HN potwierdzi liczbę i miejsca rekonesansów, które muszą zostać przeprowadzone w celu uszczegółowienia SORs i rozpoczęcia opracowania JIAs. Dowódca NATO wspólnie z HN

opracują projekty programów rekonesansów, które przedstawią SNs, wraz z zaproszeniem do uczestnictwa.

3. Podczas każdego rekonesansu dowódca NATO i SNs uszczegóławiają SOR(s) dotyczące wymaganego wsparcia ze strony HN. Informacje zawarte w SOR(s) stanowią istotny element w końcowym etapie procesu planowania i opracowywania JIA(s). W odniesieniu do poszczególnych komponentów sił zbrojnych mogą mieć zastosowanie inne niż wymienione w AJP-4.5(B) wzory SOR. Dalsze wskazówki na ten temat można znaleźć w publikacjach ALP- 4.1, ALP-4.2 oraz ALP-4.3.
4. Zestawienia Potrzeb SOR(s) powinny być sporządzane na najniższym możliwym poziomie organizacyjnym wojsk, tak aby uwzględnić wszystkie specyficzne potrzeby jednostki/pododdziału. Powinny one również być sporządzane w odniesieniu do kolejnych faz operacji/ćwiczenia. W przypadku gdy wsparcie, dla poszczególnych jednostek, w różnych fazach operacji (ćwiczenia) jest niezmiennie, jeden wielofazowy SOR będzie wystarczający.
5. Dowódca NATO i HN zidentyfikują ewentualne niedobory możliwości spełnienia potrzeb określonych w SOR(s) i wskażą kierunki dalszych możliwych działań dla SN w celu pozyskania wymaganego wsparcia.
6. Produktem końcowym 3 etapu będzie zestaw SORs każdego SN i dowództwa NATO. Opracowane SORs zostaną użyte jako podstawa do opracowania załączników do TA oraz JIAs lub mogą być bezpośrednio załączone do TA, gdy JIAs nie będą zawierane.

0245. Etap 4. Opracowanie Porozumienia Technicznego (TA)

1. Porozumienie Techniczne jest opracowywane w celu rozwinięcia koncepcji i określenia procedur w zakresie udzielania HNS. TA powinno zawierać listę wszystkich państw uczestniczących w operacji/ćwiczeniu, aby zapewnić równoprawne traktowanie ich jako siły NATO.
2. Po zawarciu MOU dowódca NATO i HN powołują JHNSSC do opracowania niezbędnych porozumień dotyczących HNS³. JHNSSC powinno zostać ustanowione nie później niż do FLPC (dla niektórych małych i średnich

³ Potencjalnie może to być realizowane równolegle do właściwych czynności 1 i 2 etapu.

operacji/ćwiczeń powołanie JHNSSC nie jest konieczne). Skład oraz zakres działania JHNSSC oraz jego podkomitetów są następujące:

- 1) JHNSSC jest kierowane wspólnie, przez dowódcę NATO i przedstawiciela władz HN. W skład JHNSSC powinni wchodzić przedstawiciele dowództw NATO, państw wysyłających, oraz przedstawiciele wszelkich innych właściwych wojskowych i cywilnych władz HN. Jego zakres działania jest następujący:
 - a. omówienie wymagań HNS oraz określenie, czy istnieje potrzeba łączenia działań etapów 3 i 5 procesu planowania HNS,
 - b. wspólne omawianie TA wraz z załącznikami,
 - c. koordynacja prac podkomitetów JHNSSC i zapewnianie, w miarę potrzeb, doradztwa dla bezpośrednio odpowiedzialnych za opracowywanie JIAs,
 - d. monitorowanie postępu procesu planowania HNS, w szczególności identyfikacji SOR(s) i opracowywania JIA(s) oraz, w miarę potrzeb, wyznaczanie kierunków w tym zakresie,
 - e. określanie kierunków działań na rzecz kwestii, które nie mogą być rozwiązane przez JHNSSC lub jakiegokolwiek powołane podkomitety, i które mogą wymagać wspólnych działań Dowódców NATO, SN(s) oraz HN(s).
- 2) w przypadku planowania dużych operacji/ćwiczeń, korzystne dla prac JHNSSC może być utworzenie podkomitetów, realizujących zadania w ramach obszarów funkcjonalnych. Podkomitety te mogą zajmować się opracowywaniem JIAs dla poszczególnych rodzajów wojsk realizujących zadania w danej operacji/ćwiczeniu. Podkomitety, które mogą uczestniczyć w opracowaniu JIAs są nazywane Wspólnymi Komitetami Wdrożeniowymi (ang. Joint Implementation Committee - JICs). W ramach podkomitetów można ustanawiać kolejne podgrupy zajmujące się bardziej szczegółowymi zadaniami jak na przykład opracowaniem JIAs dla konkretnych dowództw czy lokalizacji. Ponadto, Specjalne Grupy Doradcze (ang. Special Advisory Groups - SAGs) mogą również być tworzone w celu dostarczania ekspertyz

we właściwych obszarach funkcjonalnych, takich jak łączność, paliwo, transport czy zabezpieczenie medyczne dla wszystkich JICs.

- 3) produktem końcowym etapu 4 będzie TA wraz z załącznikami. Załączniki do TA koncentrują się na spełnieniu wymagań HNS, jak również na ogólnych procedurach i uzgodnieniach w zakresie dostarczania, odbioru i finansowania uzgodnionego wsparcia. TA nie powinno powielać informacji z innych dokumentów, takich jak MOU czy Rozkazu Operacyjnego lub Rozkazu do Ćwiczenia (OPORD/EXOPORD). Niezależnie od tego, czy TA jest opracowywane i finalizowane przez JHNSSC, jest ono podpisywane dwustronnie przez uprawnionego przedstawiciela HN oraz dowódcę NATO poziomu operacyjnego. Po dwustronnym podpisaniu TA, państwo-gospodarz powinno zaprosić SN(s) do przystąpienia do TA poprzez NOA. SN(s) mogą również przedłożyć HN SOI, przesyłając także kopię tego dokumentu do dowódcy NATO. Tak jak w przypadku MOU, HN i SN mogą również zawrzeć oddzielne, dwustronne TA.
- 4) TA powinno obejmować:
 - a. cel i zakres TA,
 - b. definicje,
 - c. dokumenty odniesienia,
 - d. opis sytuacji, misję i sposób realizacji HNS,
 - e. listę wszystkich państw uczestniczących w operacji/ćwiczeniu z oświadczeniem, że będą one traktowane jako część sił sojuszniczych,
 - f. dowodzenie i kierowanie (C2),
 - g. obowiązki stron,
 - h. zasady finansowe,
 - i. aspekty prawne,
 - j. dostawy i usługi,
 - k. termin wejścia w życie, sposób dokonywania modyfikacji oraz czas obowiązywania TA.

0246. Etap 5. Opracowanie Wspólnych Porozumień Wdrożeniowych (JIA)

1. Podczas etapu 5 przygotowywane są JIA(s), choć dla małych i średnich operacji/ćwiczeń ich opracowanie może nie być konieczne. W tym przypadku SOR(s) będzie samodzielny dokumentem lub może być załączony do TA. JIA(s) stanowi końcowe, dwustronne porozumienie między HN

a SN(s)/Dowódcą NATO obejmujące szczegółowe lokalne procedury dostarczania i odbioru świadczeń HNS oraz zobowiązania finansowe za dostarczenie uzgodnionego wsparcia. Ponieważ, JIAs zawierają szczegółowe zobowiązania finansowe i nakładają na HN, SNs i dowódcę NATO inne konkretne zobowiązania, muszą być podpisane przez osoby uprawnione do zawierania takich porozumień. JIAs mogą być opracowywane na dwa sposoby:

- 1) Pod bezpośrednim kierownictwem jednego lub więcej podkomitetów (JICs) z odpowiednimi wytycznymi JHNSSC. Sposób ten jest bardziej prawdopodobny w przypadku planowania wariantowego.
 - 2) Przez HN w porozumieniu z SN(s) i przy wsparciu JHNSSC. Podejście to jest bardziej prawdopodobne dla działań wojskowych, gdzie ograniczenia czasowe nie pozwalają na wykorzystanie bardziej metodycznej opcji wskazanej powyżej.
2. Produktem końcowym etapu 5 będzie zestaw JIAs. Wiążą one sygnatariuszy tych porozumień i muszą zawierać szczegółowe koszty oraz sposób realizacji wsparcia sił. Załączniki do JIA(s) mogą zostać opracowane na jeden z dwóch sposobów:
- 1) Funkcjonalnie, z odrębnymi załącznikami dla poszczególnych klas zaopatrzenia, transportu, zakwaterowania itp.
 - 2) Kompleksowo, z załącznikami obejmującymi oddzielnie wszystkie fazy operacji/ćwiczenia.

0247. Poziomy dowodzenia NATO odpowiedzialne za poszczególne etapy procesu planowania HNS

Odpowiedzialność za przeprowadzenie planowania HNS w poszczególnych jego etapach ponoszą dowództwa NATO poziomów:

- Etap 1 - poziom strategiczny (SCs), lub poziom operacyjny po delegacji uprawnień,
- Etap 2 - Poziom operacyjny,
- Etap 3 - Poziom operacyjny,
- Etap 4 - Poziom operacyjny,
- Etap 5 - Poziom taktyczny.

PODROZDZIAŁ IV - REALIZACJA HNS

0251. Realizacja zadań HNS

1. Niniejszy podrozdział odnosi się do działań niezbędnych do zapewnienia HNS wykraczających poza etapy planowania omówione w podrozdziale III dlatego też, za punkt wyjścia przyjmuje się rozpoczęcie wdrażania porozumień HNS, a w szczególności JIA(s), które powinny zostać zawarte w czasie poprzedzającym przemieszczenie sił NATO lub w jego trakcie. Na tym etapie HN powinno określić swoją strukturę organizacyjną odpowiedzialną za realizację zadań wsparcia przez państwo-gospodarza, uszczegóławiając zapisy TA. W przypadku braku czasu do podpisania stosownego porozumienia HNS, HN musi powiadomić odpowiedniego Dowódcę NATO oraz SNs o zaistniałej sytuacji.
2. Istnieją ogólne wymagania dotyczące realizacji zadań HNS, ale rzeczywista struktura organizacyjna HNS dla danego państwa lub rodzaju działań wojskowych będzie się różnić. Organizacja HNS będzie zależeć od organizacji systemu dowodzenia i kierowania (C2), zarówno operacyjnego jak i logistycznego, a także wymagań ze strony HN. Ważne jest, aby SNs na możliwie najwcześniejszym etapie zostały poinformowane o proponowanej strukturze organizacyjnej zarządzania HNS.
3. W ramach połączonego dowództwa NATO, odpowiedzialnym za koordynację i ustalanie priorytetów HNS podczas ćwiczeń/operacji jest komórka logistyki J4. Komórka ta będzie realizować swoje zadania poprzez JLSG. W przypadku powołania JLSG, jest ono odpowiedzialne za zapewnienie świadczenia różnorodnych usług z wykorzystaniem zasobów państwa-gospodarza jak i kontraktów zewnętrznych.
4. Istotne jest, aby podczas realizacji zadań HNS, państwo-gospodarz ściśle współpracowało z Komórką Koordynacyjną HNS (HNSCC) dowódcy NATO. Można to najlepiej osiągnąć poprzez kolokację kluczowej komórki HNS państwa-gospodarza z komórką HNSCC lub poprzez ustanowienie skutecznych mechanizmów koordynacyjnych. HN winno ustalić Punkty Kontaktowe (POCs) lub oficerów łącznikowych (LOs) w kluczowych miejscach pobytu lub tranzytu sił NATO.

5. Oficerowie łącznikowi HNS SN(s) będą realizować zadania w składzie HNSCC. HNS LOs mogą być również niezbędni w punktach rozładunku, postoju lub rozmieszczenia sił NATO na terytorium HN. HNS LOs mogą wykonywać również różne inne funkcje łącznikowe. Za koordynację działań swoich oficerów łącznikowych odpowiadają Narodowe Elementy Wsparcia (ang. *National Support Elements* - NSEs). W przypadku gdy państwo nie może desygnować oficera łącznikowego, musi poinformować HNSCC o sposobie, w jaki będzie ono koordynować zadania związane z realizacją HNS.
6. Dowódca NATO posiada uprawnienia do wymagania meldunków od HNSCC w sprawie statusu i dostępności zasobów HNS. SNs muszą informować dowódcę NATO, poprzez HNSCC, o zmianach ich potrzeb w zakresie HNS. Informacje i/lub meldunki HNS powinny być przekazywane przy pomocy logistycznego systemu meldunkowego (LOGREP).

0252. Sprawdzanie planów HNS w ramach ćwiczeń

Aby zapewnić, że plany HNS są aktualne i wykonywalne, dowódcy NATO powinni sprawdzać je w całości lub w części, podczas zaplanowanych ćwiczeń. Oficer Planujący Ćwiczenie lub Oficer Prowadzący Ćwiczenia muszą potwierdzić wolę HN do przetestowania planów HNS przed rozpoczęciem szczegółowego planowania ćwiczeń. Po zakończeniu ćwiczenia odpowiedzialnością sztabu prowadzącego ćwiczenia jest dokonanie analizy ćwiczenia, także w zakresie HNS, i przekazanie jej planistom HNS, w celu ewentualnej aktualizacji procesu planowania lub procedur HNS. Sojusznicze Dowództwo Transformacji (ACT), przy wsparciu Sojuszniczego Dowództwa Operacyjnego (ACO), powinno opracować programy szkoleń w celu zapewnienia odpowiedniej liczby wykwalifikowanego personelu w zakresie opracowania porozumień HNS. Zdobywanie wiedzy z zakresu HNS wymaga czasu, stąd też, dowódcy NATO i kraje członkowskie muszą realizować wspólne szkolenia, aby uniknąć niewłaściwego i nieterminowego opracowywania dokumentów HNSA oraz niespójności w podejściu do zagadnień HNS.

„STRONA PUSTA”

ROZDZIAŁ 3

NARODOWY SYSTEM HNS

0301. Uwarunkowania funkcjonowania systemu HNS w Polsce

1. Rozdział 2 niniejszego *Dokumentu* odzwierciedla sojusznicze⁴ zasady i procedury przygotowania i realizacji zadań HNS, które mają zastosowanie do wszystkich operacji realizowanych przez odpowiednie struktury NATO. Poniższy rozdział opisuje funkcjonowanie narodowego systemu HNS bazującego na tych rozwiązaniach, niemniej nie przedstawia on szczegółowych rozwiązań odnoszących się do jego funkcjonowania w czasie kryzysu i wojny. Wynika to z faktu, że rzeczywista organizacja narodowego systemu HNS będzie się różnić w zależności od organizacji sojuszniczego systemu dowodzenia i kierowania, zarówno operacyjnego jak i logistycznego, a także rodzaju działań wojskowych realizowanych na terytorium RP przez siły sojusznicze. W przypadku realizacji zadań wsparcia przez państwo-gospodarza na rzecz innych niż NATO organizacji (UE, ONZ, OBWE itp.) lub w ramach dwu- lub wielostronnych działań wojskowych (bez udziału struktur dowodzenia NATO) opisane we wcześniejszym rozdziale zasady i procedury mogą być wykorzystywane oraz modyfikowane w zależności od potrzeb, zgodnie z treścią zawartych porozumień międzynarodowych.
2. Na realizację zadań HNS w Polsce oddziałują międzynarodowe i narodowe uwarunkowania prawne.
3. Dokumentami międzynarodowymi regulującymi przygotowanie, realizację i rozliczanie wsparcia udzielonego przez państwo-gospodarza są:
 - 1) traktaty i umowy międzynarodowe dwu- i wielostronne, w tym także porozumienia wykonawcze;
 - 2) dokumenty Komitetu Wojskowego NATO;
 - 3) dokumenty standaryzacyjne NATO:
 - Porozumienia Standaryzacyjne NATO (STANAG), w tym wprowadzające do użytku dokumenty doktrynalne,
 - Zalecenia Standaryzacyjne NATO (STANREC),
 - normy sojusznicze,

⁴ wg. AJP-4.5(B) Allied Joint Doctrine for Host Nation Support

- dokumenty związane z normami.
4. W krajowym systemie prawnym dokumentami⁵ regulującymi obszar wsparcia przez państwo-gospodarza są:
 - 1) ustawy;
 - 2) umowy międzynarodowe;
 - 3) rozporządzenia;
 - 4) zarządzenia, decyzje, rozkazy;
 - 5) narodowe dokumenty doktrynalne.
 5. Stosując postanowienia wymienionych wyżej dokumentów należy mieć na uwadze relacje zachodzące między międzynarodowym oraz krajowym systemem prawnym. Umowy międzynarodowe ratyfikowane za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie mają pierwszeństwo przed narodowymi aktami prawnymi, jeżeli zapisów tych aktów prawnych nie da się pogodzić z postanowieniami umowy.⁶
 6. *Umowa między Państwami-Stronami Traktatu Północnoatlantyckiego*, dotycząca statusu ich sił zbrojnych (NATO SOFA) oraz *Umowa między Państwami-Stronami Traktatu Północnoatlantyckiego, a innymi państwami uczestniczącymi w Partnerstwie dla Pokoju*, dotycząca statusu ich sił zbrojnych (PdP SOFA) są podstawowymi umowami międzynarodowymi stanowiącymi część krajowego porządku prawnego, w których umawiające się strony (w tym także Polska) ustaliły podstawowe zasady pobytu wojsk obcych na terytorium umawiającej się strony i zobowiązały się do tworzenia warunków, sprzyjających działalności obcych sił zbrojnych na tym terytorium, w miarę swoich możliwości. Postanowienia tych umów w sposób ogólny regulują problematykę związaną z realizacją zadań wynikających ze sprawowania funkcji państwa-gospodarza i stanowią podstawę do opracowania kolejnych porozumień międzynarodowych, uszczegóławiających zasady udzielania wsparcia siłom sojuszniczym. Taką umową, regulującą w sposób bardziej szczegółowy kwestie udzielania wsparcia siłom sojuszniczym przez Polskę, jest Stałe Porozumienie Ogólne (SMOU).
 7. Stałe Porozumienie Ogólne (SMOU) zawarte pomiędzy Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Kwaterą Naczelnego Dowódcy Połączonych Sił Zbrojnych NATO w Europie oraz Kwaterą Naczelnego Dowódcy NATO do Spraw

⁵ Szczegółowe zestawienie zawiera Wykaz Dokumentów Źródłowych

⁶ Art. 91 ust. 1 i 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

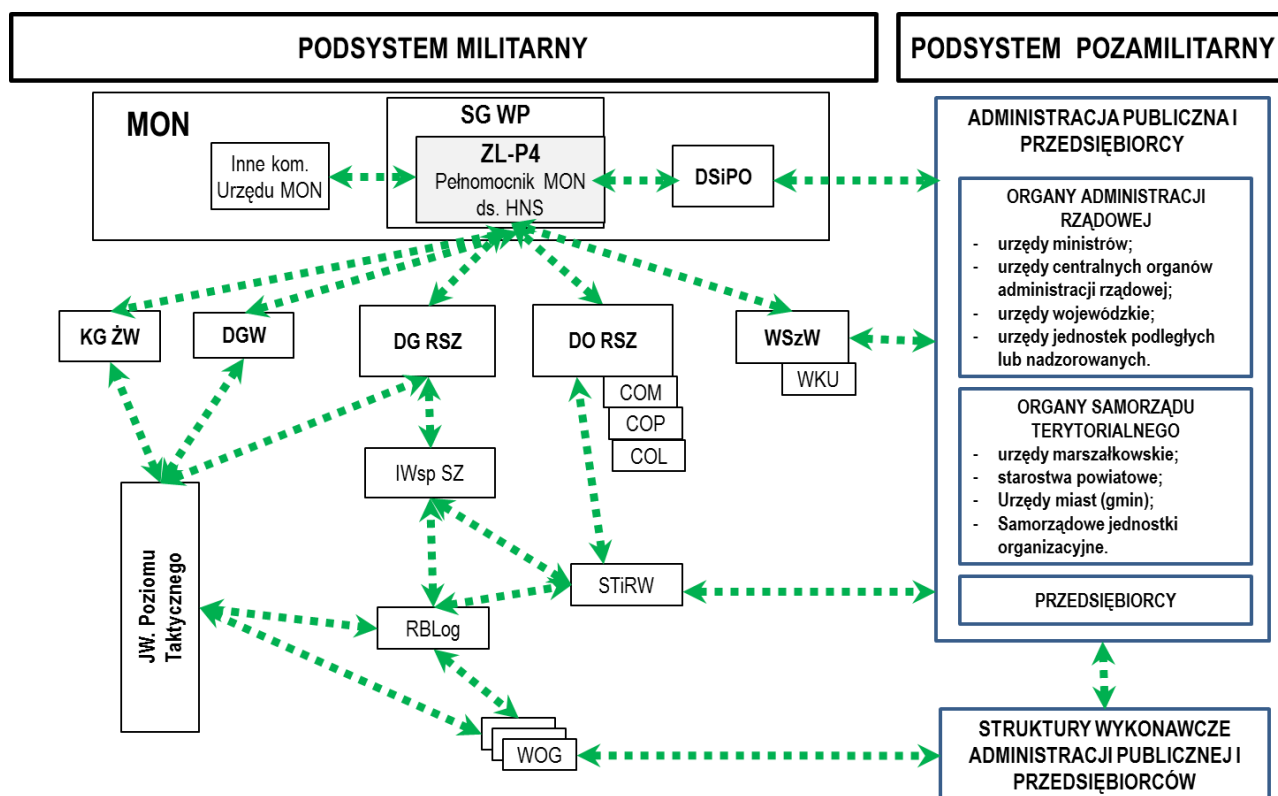
Transformacji w sprawie zapewnienia wsparcia przez państwo-gospodarza dla operacji NATO prowadzonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej tworzy podstawy stosowania procedur HNS. Stosownie do przepisów ustawy o umowach międzynarodowych, porozumienie to posiada status umowy międzynarodowej, zawieranej na szczeblu rządowym i nie ma pierwszeństwa przed narodowymi aktami prawnymi. SMOU ma charakter umowy ramowej, która określa ogólne zasady udzielania wsparcia przez państwo-gospodarza, zakres odpowiedzialności stron tej umowy i państw wysyłających oraz stwarza warunki niezbędne do szybkiego udzielania wsparcia podczas wejścia i rozmieszczenia sił NATO na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Porozumienie ma zastosowanie tylko w przypadku operacji (ćwiczeń) realizowanych z udziałem struktur dowodzenia NATO, a zgodnie z jego postanowieniami, warunkiem niezbędnym do przeprowadzenia działań wojskowych NATO na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z wykorzystaniem procedur obowiązujących dla HNS jest zawarcie porozumień wykonawczych - Porozumienia Technicznego i/lub Wspólnych Porozumień Wdrożeniowych.

8. Stosownie do postanowień ustawy o umowach międzynarodowych, Porozumienie Techniczne i Wspólne Porozumienie Wdrożeniowe nie stanowią umów międzynarodowych, a zatem związanie się Rzeczypospolitej Polskiej ich postanowieniami nie wymaga wcześniejszego przeprowadzenia procedury uzgodnień międzyresortowych. Akty te powinny być przedmiotem konsultacji jedynie w resorcie obrony narodowej, chyba że postanowienia Porozumienia Technicznego lub Wspólnego Porozumienia Wdrożeniowego wkraczają w zakres kompetencji innych ministrów, wtedy akty te są przekazywane do odpowiednich resortów w celu zaopiniowania.

0302. Organizacja narodowego systemu HNS

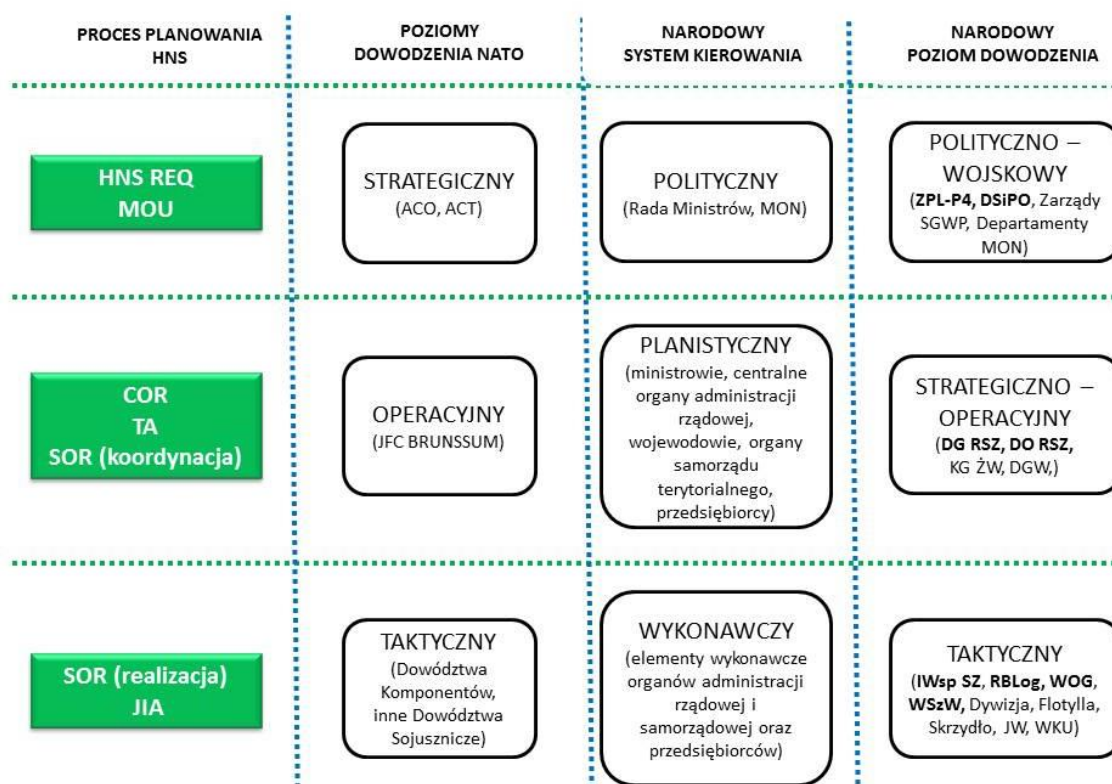
1. Naczelnym zadaniem narodowego systemu HNS, jest stworzenie warunków niezbędnych do przyjęcia sojusznicznych sił zbrojnych (organizacji) na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz ułatwienie tym siłom funkcjonowania w warunkach umożliwiających wykonanie misji.
2. Kierowanie i koordynowanie przedsięwzięć wynikających z obowiązków państwa-gospodarza odbywa się w ramach systemu kierowania bezpieczeństwem narodowym, w tym podsystemu kierowania obronnością.

3. W czasie pokoju podsystem kierowania obronnością oparty jest na organach dowodzenia Sił Zbrojnych RP i organach decyzyjnych administracji publicznej państwa. Kierowanie obronnością odbywa się w ramach przypisanych im kompetencji oraz w zakresie nałożonych na nie zadań.
4. W sytuacji podwyższania gotowości obronnej państwa i w czasie wojny, podsystem kierowania obronnością organizowany jest w oparciu o rozwijany, w Siłach Zbrojnych RP, Wojenny System Dowodzenia i o stanowiska kierowania bezpieczeństwem narodowym organów władzy i administracji publicznej.
5. Przygotowanie Rzeczypospolitej Polskiej do planowania i realizacji zadań wynikających z obowiązków państwa-gospodarza jest jednym z przedsięwzięć realizowanych w ramach pokojowego funkcjonowania resortu obrony narodowej i pozamilitarnych przygotowań obronnych.
6. Organizacja narodowego systemu HNS oparta jest o elementy systemu obronnego RP, z którego możemy wyodrębnić dwa podsystemy: militarny i pozamilitarny (zasadnicze relacje współdziałania systemu HNS w Polsce przedstawia poniższy schemat).

Rysunek 3-1. Zasadnicze relacje współdziałania systemu HNS w Polsce w czasie „P”.

7. Udzielanie wsparcia zarówno przez Siły Zbrojne RP (podsystem militarny HNS), jak również organy administracji publicznej oraz przedsiębiorców, na których nałożono obowiązek realizacji zadań obronnych (podsystem pozamilitarny HNS), odbywa się na podstawie obowiązujących przepisów prawa. Zadania HNS są realizowane łącznie zarówno przez podsystem militarny jak i pozamilitarny, a faktyczny ich zakres oraz poziom zaangażowania poszczególnych podsystemów jest zależny od wielu czynników, takich jak: skala i rodzaj operacji sojuszniczej, czy też dostępność posiadanych zasobów.

Rysunek 3-2. Model funkcjonalno-kompetencyjny procesu planowania HNS.

8. W związku z faktem, że to wojskowe struktury dowodzenia Sojuszu są inicjatorem procesu planowania i realizacji zadań HNS to SZ RP są pierwszym domyślnym partnerem NATO w zakresie inicjowania i koordynowania udzielania wsparcia przez Polskę jako państwo-gospodarz.
9. Minister Obrony Narodowej, w zakresie powierzonym przez Radę Ministrów, koordynuje całokształt działań podejmowanych przez organy administracji publicznej oraz sprawuje ogólny nadzór nad realizacją zadań HNS w państwie. W resorcie obrony narodowej organizację i koordynację zadań wynikających z obowiązków państwa-gospodarza w imieniu Ministra Obrony Narodowej realizuje Szef Zarządu Logistyki – P4 Sztabu Generalnego Wojska Polskiego (SG WP). W odniesieniu do pozamilitarnej części systemu obronnego państwa koordynację zadań HNS realizuje Szef Zarządu Logistyki – P4 SG WP za pośrednictwem Dyrektora Departamentu Strategii i Planowania Obronnego Ministerstwa Obrony Narodowej.
10. Zadania wsparcia przez państwo-gospodarza realizowane są poprzez właściwe w zakresie realizacji zadań HNS etatowe i nieetatowe komórki resortu obrony

narodowej oraz organów administracji publicznej, które stanowią (tworzą) Punkty Kontaktowe HNS (ang. *HNS Point of Contact* – HNS POC).

11. Punkt Kontaktowy HNS jest podstawowym elementem struktury systemu wsparcia przez państwo-gospodarza zapewniającym sprawną koordynację przedsięwzięć wynikających z obowiązków państwa-gospodarza.
12. Funkcję Centralnego Punktu Kontaktowego HNS w układzie narodowym i sojuszniczym pełni Szef Zarządu Logistyki – P4 SG WP.
13. Jednostki i komórki organizacyjne RON oraz organy administracji publicznej uczestniczące w procesie planowania i realizacji zadań wynikających z obowiązków państwa-gospodarza ustanawiają i utrzymują PK HNS w trybie ciągłym. Zadaniem tych punktów jest współpraca i wymiana informacji z Centralnym Punktem Kontaktowym.
14. Pozostałe jednostki organizacyjne resortu obrony narodowej oraz organy administracji publicznej włączane w problematykę wsparcia przez państwo-gospodarza poprzez powierzanie im zadań związanych z przygotowaniem i realizacją wsparcia na konkretną operację Sojuszu ustanawiają PK HNS w trybie doraźnym.

0303. Podsystem militarny

1. Elementy systemu HNS są ulokowane na wszystkich poziomach dowodzenia podsystemu militarnego. Za przygotowanie i realizację zadań wynikających z obowiązków państwa-gospodarza odpowiedzialni są dowódcy (szefowie, komendanci, kierownicy) poszczególnych poziomów dowodzenia (model funkcjonalno- kompetencyjny procesu planowania HNS przedstawia powyższy schemat).
2. Organy podsystemu militarnego wykonują przedsięwzięcia związane z przygotowaniem i realizacją zadań wynikających z obowiązków państwa-gospodarza i państwa wysyłającego, zgodnie z właściwościami i zakresem kompetencji, uwzględnionych we właściwych regulaminach organizacyjnych oraz w oparciu o porozumienia HNS, rozkazy, decyzje i wytyczne wydawane w związku z konkretnymi działaniami wojskowymi (ćwiczenia, operacje itp.).
3. Planowanie i realizacja zadań HNS na poziomie polityczno-wojskowym:

- 1) Szef Zarządu Logistyki – P4 SG WP jest organizatorem systemu realizacji zadań wynikających z obowiązków państwa-gospodarza. Do zasadniczych jego zadań w tym zakresie należy:
- a. pełnienie funkcji Centralnego Punktu Kontaktowego HNS (CPK HNS);
 - b. inicjowanie i koordynowanie w resorcie obrony narodowej przedsięwzięć dotyczących realizacji zadań w ramach systemu HNS, w tym:
 - przygotowywanie projektu odpowiedzi na *Wniosek o zapewnienie HNS (HNS REQ)*,
 - oraz opracowywanie, w miarę potrzeb, *Porozumienia Ogólnego (MOU)*;
 - c. inicjowanie przygotowania projektów aktów prawnych oraz innych dokumentów w zakresie problematyki HNS ułatwiających szybkie wejście, rozmieszczenie oraz przemieszczenie przez terytorium RP sił sojuszniczych;
 - d. koordynowanie współpracy podsystemu militarnego i pozamilitarnego, w celu racjonalnego wykorzystywania zasobów obronnych państwa na potrzeby sił sojuszniczych;
 - e. współdziałanie w sprawach dotyczących realizacji zadań HNS z komórkami i jednostkami organizacyjnymi resortu obrony narodowej oraz, za pośrednictwem Dyrektora Departamentu Strategii i Planowania Obronnego Ministerstwa Obrony Narodowej i Szefów Wojewódzkich Sztabów Wojskowych - z pozamilitarnymi strukturami obronnymi państwa;
 - f. utrzymywanie współpracy międzynarodowej, z państwami i instytucjami Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego, Unii Europejskiej oraz Komitetu Narodowych Dowódców Terytorialnych⁷, w obszarze dotyczącym problematyki HNS;
 - g. koordynowanie funkcjonowania Punktów Kontaktowych HNS w komórkach i jednostkach organizacyjnych resortu obrony narodowej oraz, za pośrednictwem Dyrektora Departamentu Strategii i Planowania Obronnego Ministerstwa Obrony Narodowej w pozamilitarnych

⁷ ang. National Territorial Commanders Committee - NTCC

strukturach obronnych państwa, prowadząc ich ewidencję oraz współuczestnicząc w określaniu zadań PK HNS;

- h. organizowanie i utrzymywanie systemu gromadzenia, przetwarzania, przechowywania i aktualizacji danych o zasobach obronnych państwa przewidywanych do wydzielenia na potrzeby realizacji zadań wynikających z obowiązków państwa-gospodarza;
- i. pełnienie roli organizatora systemu informatycznego wspierającego działania w zakresie narodowego systemu HNS, w tym określanie wymagań na ten system informatyczny, uwzględniających jego zakres informacyjny i funkcjonalny;
- j. formułowanie potrzeb obronnych w zakresie wsparcia przez państwo-gospodarza i ujmowanie ich w dokumentacji dotyczącej planowania operacyjnego.

2) Dyrektor Departamentu Strategii i Planowania Obronnego Ministerstwa Obrony Narodowej w zakresie realizacji zadań HNS przez elementy pozamilitarnych struktur obronnych jest odpowiedzialny za:

- a. sprawowanie nadzoru oraz koordynowanie procesu planowania i realizacji przedsięwzięć dotyczących udziału pozamilitarnych struktur obronnych państwa w realizacji zadań w ramach systemu HNS;
- b. uczestniczenie w tworzeniu warunków formalno-prawnych funkcjonowania narodowego systemu HNS, w tym organizowanie i funkcjonowanie PK HNS w pozamilitarnych strukturach obronnych państwa;
- c. współdziałanie z Szefem Zarządu Logistyki – P4 SG WP w zakresie:
 - a) prowadzenia analiz i ocen dotyczących możliwości systemu HNS oraz przedsięwzięć planowania obronnego w pozamilitarnej części systemu obronnego państwa, niezbędnych dla funkcjonowania systemu HNS;
 - b) tworzenia mechanizmów na rzecz przygotowania i przekazywania przez pozamilitarne struktury obronne państwa informacji o zasobach obronnych państwa;
 - c) udziału przedstawicieli pozamilitarnych struktur obronnych państwa w przedsięwzięciach szkoleniowych dotyczących problematyki HNS.

3) pozostałe komórki organizacyjne poziomu polityczno-wojskowego RON współdziałają z Szefem Zarządu Logistyki – P4 SG WP, w zakresie realizacji zadań HNS zgodnie z zakresem swoich właściwości i kompetencji a do ich zasadniczych zadań należy:

a. udział w inicjowaniu i koordynowaniu zadań wynikających z obowiązków państwa-gospodarza w tym;

- w przygotowywaniu projektu odpowiedzi na *Wniosek o zapewnienie* HNS (HNS REQ),

- oraz w opracowywaniu, w miarę potrzeb, i uzgadnianiu *Porozumienia Ogólnego* (MOU);

b. uzgadnianie treści porozumień wdrożeniowych HNS oraz uzgadnianie warunków dotyczących przygotowania zasobów (sił i środków) wydzielonych na potrzeby wsparcia sił sojuszniczych;

c. zapewnienie funkcjonowania stałych i/lub doraźnych Punktów Kontaktowych HNS, współdziałających z Centralnym Punktem Kontaktowym HNS.

4. Realizacja zadań HNS na poziomie strategiczno-operacyjnym:

1) dowódcy (dyrektorzy, szefowie, komendanci) jednostek organizacyjnych resortu obrony narodowej:

a. współdziałają z Szefem Zarządu Logistyki – P4 SG WP w zakresie organizowania i utrzymywania w gotowości do działania systemu HNS;

b. wyznaczają i utrzymują PK HNS w podległych im komórkach i jednostkach organizacyjnych, przez które zapewniają koordynację zadań wynikających z funkcjonowania systemu HNS;

c. zapewniają gromadzenie, przetwarzanie, utrzymywanie i przekazywanie informacji niezbędnych do zapewnienia realizacji zadań HNS, pozostających we właściwościach podległych im komórek i jednostek organizacyjnych;

d. zapewniają realizację zadań wynikających z funkcjonowania systemu HNS przez podległe struktury oraz współdziałają w tym zakresie;

e. współdziałają z pozamilitarną częścią systemu obronnego państwa przy planowaniu i organizowaniu wsparcia sił sojuszniczych;

- f. współuczestniczą w opracowywaniu projektów aktów prawnych dotyczących realizacji zadań HNS oraz wykorzystania zasobów obronnych państwa na potrzeby tego systemu;
- g. współuczestniczą i współpracują w przygotowywaniu projektów porozumień wykonawczych HNS;

ponadto:

2) Dowódca Generalny Rodzajów Sił Zbrojnych:

- a. planuje, organizuje i nadzoruje wykonywanie zadań HNS wynikających z funkcji państwa-gospodarza i państwa wysyłającego przez podległe związki taktyczne i jednostki wojskowe;
- b. określa i wydziela niezbędne siły i środki do ochrony i obrony rejonów i obiektów przewidzianych do wykorzystania przez siły sojusznicze stosownie do zawartych porozumień;
- c. zapewnia warunki do prawidłowego funkcjonowania systemu informatycznego na potrzeby systemu HNS, umożliwiającego współpracę i wymianę informacji w ramach systemu HNS;
- d. opracowuje i uzgadnia (jako instytucja opracowująca) projekty Porozumień Technicznych, udziela odpowiedzi na Koncepcje Wymagań (COR) oraz koordynuje proces uzgadniania Zestawienia Potrzeb (SOR) w przypadku realizacji zadań HNS przez struktury organizacyjne podległe DG RSZ;
- e. współuczestniczy w opracowywaniu projektów porozumień wykonawczych HNS, dotyczących operacji prowadzonych przez SZ RP poza granicami państwa;
- f. organizuje rekonesanse przeprowadzane w celu uszczegółowienia Zestawień Potrzeb zgłoszonych przez wojska sojusznicze.

3) Dowódca Operacyjny Rodzajów Sił Zbrojnych odpowiada za:

- a. pozyskiwanie wsparcia przez państwo-gospodarza na rzecz polskich kontyngentów wojskowych poza granicami państwa oraz jego rozliczanie;

- b. organizuje rekonesanse poza granicami państwa przeprowadzane w celu uszczegółowienia Zestawień Potrzeb zgłoszonych przez wojska własne;
 - c. opracowanie i uzgodnienie (jako instytucja opracowująca) projektów porozumień technicznych, udzielanie odpowiedzi na Koncepcje Wymagań (COR) oraz koordynowanie procesu uzgadniania Zestawienia Potrzeb (SOR) w przypadku realizacji zadań HNS przez jednostki organizacyjne podległe DO RSZ.
5. Realizacja zadań HNS na poziomie taktycznym:
- 1) właściwe jednostki organizacyjne poziomu taktycznego Sił Zbrojnych RP przygotowują i realizują zadania w ramach HNS wynikające z rozkazów, decyzji, wytycznych oraz porozumień zawartych z państwami (dowództwami) wysyłającymi, w odniesieniu do tych sił sojuszniczych, których przyjęcie i wsparcie pobytu stanowi odpowiedzialność danych jednostek.
 - 2) dowódcy (szefowie, kierownicy, komendanci) jednostek organizacyjnych poziomu taktycznego Sił Zbrojnych RP są odpowiedzialni za organizację przygotowania i realizację zadań HNS wynikających z obowiązków państwa-gospodarza i państwa wysyłającego w podporządkowanych jednostkach.
 - 3) kluczową rolę w planowaniu i realizacji zadań HNS na poziomie taktycznym odgrywa Inspektorat Wsparcia SZ wraz z podległymi Regionalnymi Bazami Logistycznymi oraz Wojskowymi Oddziałami Gospodarczymi.
 - 4) do głównych zadań jednostek organizacyjnych poziomu taktycznego Sił Zbrojnych RP, realizowanych w ramach wykonywania obowiązków państwa-gospodarza, należy:
 - a. wyznaczenie Punktu Kontaktowego HNS i utrzymywanie bieżącej współpracy w organizowaniu wsparcia wojsk sojuszniczych z Punktem Kontaktowym HNS poziomu strategiczno-operacyjnego;

- b. uczestniczenie w udzielaniu odpowiedzi w zakresie możliwości spełnienia wymagań określonych w SOR(s) oraz opracowywaniu i negocjowaniu Wspólnych Porozumień Wdrożeniowych (JIA);
- c. zapewnienie siłom zbrojnym państw wysyłających (dowództwom) wsparcia, wynegocjowanego i uzgodnionego w porozumieniach wykonawczych HNS, opracowanych na podstawie zgłoszonych przez te państwa Zestawień Potrzeb;
- d. współpraca, we współdziałaniu z właściwymi terytorialnie WSzW i WKU, z organami administracji rządowej i samorządowej oraz przedsiębiorcami w realizacji zadań wynikających z obowiązków państwa-gospodarza, w zakresie powierzonych kompetencji;
- e. pozyskiwanie i gromadzenie informacji o zasobach wojskowych i cywilnych, (infrastruktura, środki materiałowe, usługi itp.) możliwych do wykorzystania w ramach HNS, zgodnie ze swoim zakresem kompetencyjnym oraz decyzjami przełożonego i przekazywanie ich do właściwej instytucji (dowództwa) poziomu strategiczno-operacyjnego;
- f. rozliczanie udzielonego wsparcia przez jednostki pełniące funkcję Wojskowych Oddziałów Gospodarczych.

Ponadto,

5) Szef Inspektoratu Wsparcia SZ odpowiada za:

- a. opracowywanie i negocjowanie Wspólnych Porozumień Wdrożeniowych (JIA) oraz udzielanie odpowiedzi w zakresie możliwości spełnienia wymagań określonych w SOR(s);
- b. rozliczanie udzielonego wsparcia;
- c. udzielanie pomocy siłom sojusznikom w ustalaniu źródeł zaspokajania potrzeb oraz negocjowaniu umów na dostawy środków materiałowych i usług, zapotrzebowanych w ramach kontraktowania zasobów miejscowych.

6) Szefowie Wojewódzkich Sztabów Wojskowych odpowiadają za:

- a. pozyskiwanie i gromadzenie informacji o zasobach obronnych województwa możliwych do wykorzystania na potrzeby HNS i ich przekazywanie do Centralnego Punktu Kontaktowego HNS;
- b. planowanie i uzgadnianie z organami terenowej administracji publicznej wykorzystania pozamilitarnych zasobów obronnych województwa do wsparcia sił sojuszniczych;
- c. współdziałanie z wojewodą w planowaniu przedsięwzięć obronnych w aspektach dotyczących realizacji zadań HNS.

0304. Podsystem pozamilitarny

1. Elementy podsystemu pozamilitarnego HNS występują na wszystkich poziomach administracji publicznej, należą do nich również przedsiębiorcy na których nałożono obowiązek realizacji zadań obronnych. Za przygotowanie i realizację zadań wynikających z obowiązków państwa-gospodarza odpowiedzialni są ministrowie kierujący działem (działami) administracji rządowej, centralne organy administracji rządowej oraz wojewodowie (model funkcjonalno-kompetencyjny procesu planowania HNS przedstawia schemat - rys. 2). Minister Obrony Narodowej koordynuje działalność organów administracji publicznej związaną z realizacją zadań wynikających z obowiązków państwa-gospodarza.
2. Organy administracji publicznej realizują przedsięwzięcia wynikające z obowiązków państwa-gospodarza w ramach bieżącej działalności oraz pozamilitarnych przygotowań obronnych państwa i ujmują je w stosownych regulaminach organizacyjnych, zakresach zadaniowych oraz dokumentach sporządzanych w ramach planowania obronnego.
3. Podstawą tworzenia warunków do realizacji zadań HNS jest wyznaczenie Punktów Kontaktowych HNS oraz tworzenie i utrzymywanie zbiorów danych o zasobach obronnych, które mogą być wykorzystywane na rzecz wsparcia wojsk sojuszniczych.
4. Zadania wynikające z obowiązków państwa-gospodarza, realizowane przez elementy podsystemu pozamilitarnego, w szczególności obejmują:
 - a. uwzględnianie problematyki HNS w procesie planowania i realizacji pozamilitarnych przygotowań obronnych państwa;

- b. współdziałanie z przedstawicielami resortu ON w zakresie wymiany informacji zawartych w zbiorach danych gromadzonych na potrzeby narodowego systemu HNS;
- c. udział, w zakresie wynikającym z kompetencji, w opracowywaniu i negocjowaniu umów oraz porozumień HNS;
- d. udzielanie uzgodnionego wsparcia (udostępnianie infrastruktury, dostaw śr. materiałowych, usług, itd.), a także (po podpisaniu stosownych porozumień) utrzymywanie w gotowości wytypowanych sił i środków na potrzeby sił sojuszniczych;
- e. podejmowanie ukierunkowanych działań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa i niezbędnego poziomu ochrony wojsk.

Załącznik A

HNS REQUEST LETTER

SUBJECT: Request for Host Nation Support

TO: "Host Nation Military Representative"

SUBJECT: Standing Memorandum of Understanding with the Republic of _____ regarding the Provision of Host Nation Support for the Execution of NATO Operations.

DATE:

REFERENCE: AJP-4.5(B) Allied Joint Doctrine for Host Nation Support

1. Under the concept of NATO multinational logistics and Host Nation Support (HNS), it has become apparent that there are considerable benefits in organizing HNS well in advance. As you are aware there is a Standing HNS Arrangement in place between NATO and _____ (HN).
2. The purpose of this letter is to initiate its use in respect of HNS Planning for the Operation (or the Exercise) _____ **[when a Standing MOU is in place]**

.....OR.....

1. Under the concept of NATO multinational logistics and Host Nation Support (HNS), it has become apparent that there are considerable benefits in organizing HNS well in advance. Notwithstanding the existence of some Arrangements between NATO and _____ (HN), the SHAPE staff believe it would be appropriate to update these agreements by developing a Standing HNS Memorandum of Understanding (MOU).
2. With this in mind, SHAPE, also on behalf of HQ SACT, would like to initiate the HNS process, in accordance with Reference A, in order to negotiate and conclude a mutually beneficial Standing HNS MOU between HQ SACT as well as SHAPE, and _____ (HN). A proposed HNS MOU is enclosed.
3. I would be most grateful if you would establish contact with the following personnel to start negotiations:

- list of POC

[when a MOU is not in place]

SC Representative _____

WNIOSEK O ZAPEWNIENIE HNS**DOTYCZY: Wniosek o zapewnienie HNS**

DO: "Przedstawiciel wojskowy państwa-gospodarza"

DOTYCZY: Stałe Porozumienie Ogólne z Republiką _____ w sprawie zabezpieczenia wsparcia przez państwo-gospodarza dla operacji prowadzonych przez NATO

DATA:

DOKUMENTY ŹRÓDŁOWE: AJP-4.5(B) Sojusznicza połączona doktryna wsparcia przez państwo-gospodarza"

1. W ramach obowiązujących w NATO koncepcji logistyki wielonarodowej oraz koncepcji wsparcia przez państwo-gospodarza zaistniały oczywiste okoliczności wskazujące na znaczące korzyści płynące z wcześniejszej organizacji wsparcia przez państwo-gospodarza. Kwestią wiadomą jest, że Stałe Porozumienie Ogólne w sprawie wsparcia przez państwo-gospodarza pomiędzy NATO i _____ (państwo-gospodarz) jest w mocy.

2. Niniejsze pismo ma na celu zainicjowanie procesu negocjacji na temat zastosowania tego porozumienia w kontekście Planowania HNS na potrzeby (lub ćwiczenia) _____ **[kiedy Stałe Porozumienie Ogólne jest w mocy]**

.....LUB.....

1. W ramach obowiązujących w NATO koncepcji logistyki wielonarodowej oraz koncepcji wsparcia przez państwo-gospodarza zaistniały oczywiste okoliczności wskazujące na znaczące korzyści płynące z wcześniejszej organizacji wsparcia przez państwo-gospodarza. Pomimo istnienia pewnych Porozumień zawartych pomiędzy NATO i _____ (państwo-gospodarz), w opinii sztabu Naczelnego Dowództwa Sił Sojuszniczych w Europie wydaje się zasadnym uaktualnienie tych Porozumień poprzez zawarcie Stałego Porozumienia Ogólnego w sprawie wsparcia przez państwo-gospodarza.

2. Mając powyższe na uwadze, SHAPE również w imieniu HQ SACT, wyraża wolę zainicjowania procesu HNS w celu wynegocjowania i zawarcia pomiędzy HQ SACT jak również SHAPE a _____ (państwo-gospodarz) Stałego Porozumienia Ogólnego w sprawie HNS z korzyścią dla obu stron. W załączeniu przedstawia się projekt niniejszego porozumienia.

3. W celu rozpoczęcia negocjacji zwracam się z uprzejmą prośbą o nawiązanie współpracy z niżej wymienionym personelem:

- wykaz *Punktów Kontaktowych*

[kiedy MOU nie jest w mocy]

SC Przedstawiciel Dowództwa Strategicznego _____

MEMORANDUM OF UNDERSTANDING**MEMORANDUM OF UNDERSTANDING (MOU)****BETWEEN****THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC/KINGDOM OF _____[HN]****AND****HEADQUARTERS, SUPREME ALLIED COMMANDER TRANSFORMATION****AS WELL AS****SUPREME HEADQUARTERS ALLIED POWERS EUROPE****REGARDING****THE PROVISION OF HOST NATION SUPPORT FOR THE EXECUTION OF NATO
OPERATIONS/EXERCISES/SIMILAR MILITARY ACTIVITY**

INTRODUCTION

The Government of the Republic/Kingdom of _____[HN], represented by the Ministry of Defence (MoD) as well as the Headquarters, Supreme Allied Commander Transformation (HQ SACT) and the Supreme Headquarters Allied Powers Europe (SHAPE), hereinafter referred to as the Participants:

HAVING REGARD to the provisions of the North Atlantic Treaty, dated 4 April 1949, and in particular Article 3 thereof;

HAVING REGARD to the Partnership for Peace Framework Document Issued by the Heads of State and Government Participating in the Meeting of the North Atlantic Council (Framework Document), dated 10 January 1994; (*only for MOU with PfP nation*)

HAVING REGARD to the provisions of the Agreement between the Parties to the North Atlantic Treaty regarding the Status of their Forces (NATO SOFA), dated 19th June 1951, the Protocol on the Status of International Military Headquarters set up pursuant to the North Atlantic Treaty (Paris Protocol), dated 28 August 1952, the Agreement among the States Parties to the North Atlantic Treaty and the Other States Participating in the Partnership for Peace regarding the Status of their Forces (PfP SOFA), dated 19 June 1995, the Additional Protocol to the Agreement among the States Parties to the North Atlantic Treaty and the Other States Participating in the Partnership for Peace regarding the Status of their Forces (Additional Protocol to the PfP SOFA), dated 19 June 1995, and including the Further Additional Protocol to the Agreement among the States Parties to the North Atlantic Treaty and the other States participating in the Partnership for Peace regarding the Status of their Forces (Further Additional Protocol to the PfP SOFA), dated 19 December 1997;

HAVING REGARD to the concept of deploying NATO forces and coalition forces under NATO command and control to or through the territory of the Republic/Kingdom of _____[HN] during periods of peace, crisis, emergency, and conflict in support of NATO military activities;

HAVING REGARD to the concept of exercises and operations anticipated to take place with NATO, Partnership for Peace (PfP) and other NATO-led forces;

AND IN CONSIDERATION of the needs of the Republic/Kingdom of _____[HN], hereinafter called the Host Nation, and the needs of the Allied Command Operations (ACO), and the Allied Command Transformation (ACT) hereinafter referred as the Strategic Commands (SCs);

THE PARTICIPANTS HAVE REACHED THE FOLLOWING UNDERSTANDING:**SECTION ONE****1. DEFINITIONS**

For the purposes of this MOU and its follow-on documents the following definitions apply:

- 1.1 **Forces**. All components of a NATO-led force, to include all personnel, animals, material, and provisions, together with any civilian components of such forces as defined in the NATO SOFA, Paris Protocol and PfP or other nations participating under the NATO lead. The term also includes all ships, aircraft, vehicles, stores, equipment, and ammunition, as well as all air, land and sealift movement resources, together with their support services including contractors deploying or supporting the force⁸.
- 1.2 **NATO Military Activities**. Military actions including exercises, training, operational experimentation and similar activities, or the carrying out of a strategic, tactical, service, training, or administrative military mission performed by forces; the process of carrying on combat, including attack, movement, supply and manoeuvres needed to gain the objectives of any battle or campaign.
- 1.3 **NATO Commander**. A military commander in the NATO chain of command.
- 1.4 **NATO Organisations**. Headquarters and organised units of forces under NATO command and control.
- 1.5 **International Military Headquarters**. International Military Headquarters in the NATO integrated command structure or that have been granted that status by the NAC/DPC. This includes activities that may be temporary detachments or units of the Headquarters.
- 1.6 **National Headquarters**. Headquarters of national forces under NATO command and control.
- 1.7 **Multinational Headquarters**. Headquarters with personnel from more than one nation formed by agreement of participating nations and under NATO command and control.
- 1.8 **Sending Nations (SNs)**. Those nations and HQ or its elements deploying to the territory HN in support of NATO military activities.
- 1.9 **Host Nation (HN)**. The Republic/Kingdom of _____[HN].

⁸ Republic of Poland does not recognise contractors as part of the force in the meaning of 'armed forces' definition in NATO and PfP Status of Forces Agreements (SOFAs)

- 1.10 **Strategic Commanders or Commands (SCs)**. The Supreme Allied Commander Europe (SACEUR), the commander of Allied Command Operations (ACO), and the Supreme Allied Commander Transformation (SACT), the commander of Allied Command Transformation (ACT).
- 1.11 **Host Nation Support (HNS)**. The civil and military assistance rendered in peace, emergencies, crisis and conflict by a Host Nation to allied forces and organisations, which are located on, operating in or transiting through the Host Nation's territory, territorial waters or airspace.
- 1.12 **Force Protection (FP)**. All measures taken and means used to minimise the vulnerability of personnel, facilities, equipment and activities to any threat and in all situations, to preserve freedom of action and the operational effectiveness of the force.
- 1.13 **Expenses**. Those expenditures associated with the establishment, support and sustainment of national, multinational or International Headquarters, forces or NATO organisations. For the purposes of this MOU and its follow-on documents:
- a. **NATO Common Costs**. Those expenses agreed in advance to be the collective responsibility of the Alliance.
 - b. **Shared Costs**. Those expenses agreed in advance to be the shared responsibility of more than one nation. Shared Cost arrangements are usually based on a formula detailed in the relevant Technical Arrangement and/or Joint Implementation Arrangements.
 - c. **Direct National Costs**. Those expenses considered the responsibility of a single SN.
- 1.14 **NATO Common Funding**. Funds provided by NATO nations and made available upon approval through NATO budgets for Common Costs incurred during the conduct of the NATO military activity specified therein.
- 1.15 **Note of Accession (NOA)**. A document indicating the intent of a SN to participate in arrangements for HNS under the provisions of this MOU for a specified NATO-led military activity.
- 1.16 **Statement of Intent (SOI)**. A document indicating a SN's intent to participate in arrangements for HNS under the provisions of this MOU, but subject to certain specific reservations. The HN will confirm whether or not the reservations are acceptable for the provision of HNS.
- 1.17 **Technical Arrangement (TA)**. A follow-on bilateral arrangement for a specified NATO military activity. It details the responsibilities and procedures for the provision of HNS by the HN to the NATO Commander and SN(s).

- 1.18 **Joint Implementation Arrangement (JIA)**. A follow-on bilateral arrangement that establishes the commitment between the signatories concerning the provision and receipt of HNS. It includes detailed information on the required and offered support, site-specific procedures for implementation and reimbursement or payment terms.
- 1.19 **Joint Host Nation Support Steering Committee (JHNSSC)**. A committee established on an ad-hoc basis and co-chaired by the HN and NATO Commander. The committee, comprised of authorised representatives from all SNs, the HN and NATO Commander(s), will meet to coordinate the necessary amplifying arrangements regarding HNS, such as the TA and JIA(s), as appropriate.
- 1.20 **Operational Sites**. Sites situated in the territory of the HN for the purpose of operational and/or logistics support to the force for NATO-led military activities. These sites are detachments of a Strategic Command under the command and control of the NATO Commander.
- 1.21 Unless a meaning is specified within this MOU, the NATO Glossary of Terms and Definitions (AAP-6) will apply.

SECTION TWO

2. *PURPOSE*

- 2.1 The purpose of this MOU is to establish policy and procedures for the establishment of operational sites and the provision of HNS to NATO forces in, or supported from the HN, during NATO military activities.
- 2.2 This MOU and its follow-on documents are intended to serve as the basis for planning by the appropriate HN authority and by NATO Commanders anticipating HNS arrangements for a variety of NATO military activities. These missions include those for which deploying forces have been identified and those for which forces are yet to be identified.

SECTION THREE

3. *SCOPE AND GENERAL ARRANGEMENTS*

- 3.1 The provisions of the, NATO or PfP SOFA, Paris Protocol and the Further Additional Protocol and any other relevant agreements as may be in force between the Supreme Headquarters and HN, will apply to all NATO-led military activities.
- 3.2 The HN recognises operational sites set up under implementation of this MOU to be detachments of the establishing Supreme Headquarters and the activities of such detachments to be undertakings of the Supreme Headquarters. The sites to be established will be identified in follow-on documents. Command and control arrangements will be assigned in applicable operational plans.

- 3.3 This MOU is intended to be in accord with NATO doctrine and policy and provides an umbrella arrangement and structure for HNS.
- 3.4 The HN will provide support within its fullest capacity, subject to availability and within the practical limitations of the circumstances that then exist, to the forces deployed on NATO-led military activities. The details of this support will be addressed in follow-on documents.
- 3.5 The provisions of this MOU apply in peace, emergencies, crisis and conflict or periods of international tension as may be jointly determined by the appropriate HN and NATO authorities.
- 3.6 While SNs are encouraged to participate in NATO military activities and to accept the provisions of this MOU as the umbrella document under which HNS is provided by the HN, separate bilateral agreements with individual nations may be taken into account by the HN on a case-by-case basis.
- 3.7 The HN and SCs may designate representatives to negotiate follow-on documents that support and amplify this MOU.
- 3.8 NATO military activities supported by this MOU may require multinational support air operations by fixed wing aircraft and helicopters, and in the case of ports, by merchant and military support vessels. The HN acknowledges that movement of such aircraft, helicopters, ships and their crews in and through HN territorial areas, will take place under a general clearance for the duration of the NATO military activity. The HN will administer/control all aspects of such a clearance.

SECTION FOUR

4. REFERENCE DOCUMENTS

Reference documents that may be applicable to this MOU are contained at Annex A.

SECTION FIVE

5. RESPONSIBILITIES

Within the provisions of this MOU:

5.1 Host Nation

- a. During development of follow-on documents and as changes occur, and following completion of these documents, the HN will provide timely notice to the appropriate NATO Commander concerning the availability or any deficiencies of HNS capabilities. The HN takes note that NATO planners rely on the developed follow-on documents to this MOU and require timely notice of planned changes to the national establishment and capabilities.

- b. In order to provide support, the HN will make the necessary arrangements with sources of support, to include civil and commercial sources. Commercially procured support will be obtained via a competitive bidding process from the lowest compliant bidder.
- c. The HN will keep the administrative and financial records necessary to establish reimbursement to the HN for resources provided to the forces. Records documenting transactions funded through NATO budgets will be made available to NATO as required for audit purposes.
- d. The standard of goods and services supplied by the HN will be in accordance with the details set out in the follow-on documents.
- e. The HN will retain control over its own HNS resources, unless control of such resources is released.
- f. The HN will provide, in advance of any NATO military activity, a price list for any relevant or identified HN support.
- g. The HN will invite SNs to accept the provisions of this MOU by either a Note of Accession or Statement of Intent.
- h. The HN (*in coordination with the NATO Commander*) will provide to the force, medical and dental support by HN military personnel/facilities under the same conditions as provided to the HN military.
- i. The HN will provide the procedures for the medical links between HN and SN, including medical POCs.
- j. During development of follow-on documents, the HN will provide the NATO Commander with copies in English of any health, safety, environmental and agricultural regulations, which may apply to a NATO military activity, as well as any regulations in respect to the storage, movement, or disposal of hazardous materials.
- k. The HN accepts that copies of SNs cargo manifests for equipment and supplies both for military and personal use in accordance with the NATO SOFA, will be sufficient documentation for Customs purposes.

5.2 NATO Commander

- a. The NATO Commander will ensure, to the maximum extent possible, that follow-on documents specify the type, quantity, and quality of support required. It is noted that the mission and force structure cannot be specified before designation in an Operation Plan (OPLAN) an Operation Order (OPORD), or an Exercise Operational Order (EXOPORD). The NATO Commander will

provide supplementary information necessary for HN planning as soon as practicable.

- b. The NATO Commander will give timely notice of any change in circumstances to the HN and will propose modification of follow-on documents, as appropriate.
- c. The NATO Commander will determine whether Common Funding is available and which requirements are eligible for Common Funding.
- d. The NATO Commander will define and prioritise required HNS and approve the pricing for Common Costs.
- e. The NATO Commander will ensure financial reimbursement to the HN for agreed HNS if paid for through Common Funding. In all other cases, the NATO Commander will aid so far as possible in the resolution of financial obligations between the HN and the SNs.
- f. If SN requirements conflict with the NATO Commander's resource distribution priorities, the appropriate NATO Commander will resolve the conflict with the SNs involved.
- g. The NATO Commander will identify personnel and other requirements for the operation of sites to be established in the HN.
- h. The NATO Commander will facilitate standardisation of support requirements and costs during negotiations and/or at the JHNSSC.

5.3 Sending Nations

- a. SNs may elect to participate in the structure and procedures for HNS by accepting the provisions of this MOU through a NOA or by issuing a SOI for a specified NATO military activity.
- b. SNs will identify HNS requirements to the HN and responsible NATO Commander.
- c. For Direct National Cost requirements, the SN will normally participate in negotiations for HNS during the JHNSSC or directly with the HN if a JHNSSC is not established. SNs will provide direct payment or reimbursement for HNS to the HN only for services provided from military sources unless other payment procedures are used as agreed. Under contractual arrangements made by the HN and the SNs, the support provided from commercial or civilian resources will be paid for directly by the SNs.
- d. SNs will provide authorised personnel to participate in HNS discussions during the JHNSSC, if established.

- e. SNs will report changes in HNS requirements to the HN and appropriate NATO Commander as they occur and shall submit revised HNS requirements and/or status reports.
- f. SNs are responsible for the cost of any civilian medical or dental services rendered by the HN.
- g. SNs must follow HN health, safety, environmental and agricultural regulations and procedures that have been identified for operational sites as well as any HN regulations for the storage, movement, or disposal of hazardous materials.

SECTION SIX

6. FINANCIAL PROVISIONS

- 6.1 By mutual agreement and/or international convention, activities of International Military Headquarters, operational sites, NATO-owned and/or chartered vessels, aircraft, vehicles and POL provided to Forces will be free from all taxes, duties, state tolls, fees, and all similar charges.
- 6.2 The Paris Protocol⁹, Further Additional Protocol and customary international law which implements immunities and privileges regarding International Military Headquarters will be applied to any headquarters element, detachment that may deploy to HN following the implementation of a NATO military activity.
- 6.3 Equipment, supplies, products, materials and services temporarily imported and exported from HN territory in connection with a NATO military activity, are exempt from all duties, taxes and fees. Other customs procedures will be determined in accordance with the NATO or PfP SOFA, Paris Protocol and Further Additional Protocol, as applicable.
- 6.4 Where complete exemption from taxes, duties, fees, and similar charges is not possible for purchases performed from the HN domestic economy, charges will not be levied at a higher rate than applied to the HN Armed Forces¹⁰. All expenses should be processed with the least amount of accompanying administrative requirements.
- 6.5 Financial transactions, to include the transfer of funds and creation of accounts, at any private or governmental bank institution are to be conducted without acquiring charges or fees of any kind.
- 6.6 Final financial arrangements, particularly those related to NATO Common Funding, will likely only be determined just prior to the implementation of a NATO military activity. All financial arrangements negotiated beforehand must, however, be specific as to NATO's maximum financial liabilities. Expenses not specifically agreed to as being a NATO funded expense,

⁹ France and Canada are not signatories to the Paris Protocol

¹⁰ Within NATO and PfP countries, forces are exempt from taxes on fuels.

prior to the expense being incurred, will not receive NATO Common Funding.

- 6.7 Follow-on documents will provide the initial basis for cost estimates and will serve as the basis for the categorization of expenses as either NATO Common Costs (if applicable), Shared Costs, or Direct National Costs.
- 6.8 Where the NATO Commander determines that certain costs are both eligible and affordable for NATO Common Funding (from approved budget allocations) the appropriate SC will authorize Common Funding for those expenses and will either pay directly or reimburse the HN.
- 6.9 Where certain expenses are determined to be attributable to more than one nation, such expenses may be identified as Shared Costs and may, by the mutual agreement of the nations involved, be shared in accordance with a cost-share formula approved in the TA or other follow-on documents.
- 6.10 Charges for civil and military materiel and services provided by the HN will not be levied at a higher rate than the HN Armed Forces is charged and will not include administrative or overhead surcharges, but may reflect adjustments due to delivery schedules, points of delivery, or similar considerations. Reimbursement will not be paid for support provided by military personnel.
- 6.11 The NATO Commander and SNs may contract directly with commercial suppliers for supplies, services or other support.
- 6.12 NATO-owned vehicles and SN military vehicles are self-insured and as such may operate without commercial insurance.
- 6.13 The HN will not incur any financial liability on behalf of the NATO Commander or the SNs, unless specifically requested to do so in advance by an authorised representative, and unless responsibility for payment of the expenses is agreed. Furthermore, no funds will be committed until the Supreme Headquarters or the SNs, as appropriate, approve the relevant follow-on documents and direct their implementation.
- 6.14 Funding has not been allocated in association with this MOU, and this document does not represent a specific funding obligation on the part of the NATO Commander or SNs. Detailed financial arrangements and reimbursement procedures will be specified in the follow-on documents.
- 6.15 Establishment of operational sites to support NATO military activities does not contemplate construction or rehabilitation of infrastructure.

SECTION SEVEN

7. *LEGAL CONSIDERATIONS*

- 7.1 The Supreme Headquarters will perform, or may delegate, legal actions essential for the performance of missions, including, but not limited to, the exercise of capacity to enter into contracts, engage in legal or administrative proceedings, and acquire and dispose of property.
- 7.2 The status of the forces deployed to the territory of the HN will be determined in accordance with the NATO or PfP SOFA, Paris Protocol and/or Further Additional Protocol.
- 7.3 Equipment, supplies, products, and materials temporarily imported into and exported from HN territory in connection with a NATO military activity, are exempt from all duties, taxes and fees. Other customs procedures will be determined in accordance with the NATO or the PfP SOFA, the Paris Protocol and the Further Additional Protocol, as applicable.
- 7.4 Non-contractual claims arising out of, or in connection with, the execution of this MOU, will be dealt with in accordance with the provisions of the NATO or PfP SOFA .
- 7.5 Contract claims will be processed and adjudicated by the HN, through the process governing public contracts and in accordance with HN law, with reimbursement from the NATO Commander or SN, as applicable.

SECTION EIGHT

8. *FORCE PROTECTION*

- 8.1 Comprehensive and effective FP will be planned for NATO static headquarters and all similar military activities, and will be detailed in OPLANS, EXPIS or supplementary agreements, as appropriate. FP will be implemented in accordance with NATO policy and procedures and in a manner consistent with the NATO or PfP SOFA. Under no circumstances will the FP required or provided be contrary to the NATO or PfP SOFA or HN laws.
- 8.2 As appropriate, the HN will inform the SN and NATO Commander of its proposed FP measures, limitations and restrictions.
- 8.3 As appropriate, each SN is responsible for identifying and providing its FP requirements and limitations to the HN and NATO Commander.
- 8.4 In addition to those FP responsibilities detailed in NATO FP policy and procedures, the NATO Commander is responsible for coordinating all required and provided HN and SN FP as appropriate to the protection of the Force.

SECTION NINE

9. SECURITY AND DISCLOSURE OF INFORMATION

- 9.1 Between Alliance Nations, classified information stored, handled, generated, transmitted or exchanged as a result of the execution of this MOU will be treated in accordance with C-M (2002) 49 "Security within the North Atlantic Treaty Organization", dated 17 June 2002, in the respective authorised edition, including all supplements and amendments thereto and existing security agreements and arrangements.
- 9.2 Information provided by any Participant or SN to any other in confidence, and such information produced by any Participant or SN requiring confidentiality, will either retain its original classification, or be assigned a classification that will ensure a degree of protection against disclosure, equivalent to that required by the other Participant or SN.
- 9.3 Each Participant and SN will take all lawful steps available to it to keep free from disclosure all information exchanged in confidence, unless the other Participants and/or SNs consent to such disclosure.
- 9.4 To assist in providing the desired protection, each Participant or SN will mark such information furnished to the other in confidence with a legend indicating its origin, the security classification, the conditions of release, that the information relates to a specific NATO military activity, and that it is furnished in confidence.
- 9.5 Visits by personnel will be arranged in accordance with the procedures specified in C-M (2002)49, as amended.
- 9.6 All classified information subject to the provisions of this section will continue to be protected in the event of withdrawal by any participant or upon termination of the MOU.

SECTION TEN

10. COMMENCEMENT, DURATION AND TERMINATION

- 10.1 This MOU will become effective on the date of the last signature and remain in effect unless terminated by any Participant giving six months prior notice in writing to all other Participants.
- 10.2 All provisions of Sections 6, 7, and 9 will remain in effect in the event of withdrawal of any Participant or upon termination of this MOU until all obligations are fulfilled. SNs will fulfill all obligations in the event of any termination or withdrawal.

SECTION ELEVEN**11. MODIFICATION AND INTERPRETATION**

- 11.1 This MOU may be amended or modified in writing by the mutual consent of all Participants.
- 11.2 Apparent conflicts in interpretation and application of this MOU will be resolved by consultation among Participants at the lowest possible level and will not be referred to any national or international tribunal or third party for settlement.
- 11.3 This MOU is signed in three copies each of them containing the text in the English and _____ [HN] language.
- 11.4 Problems in translation or interpretation of this MOU will be resolved under the English language version.

The foregoing represents the understandings reached between the Government of the Republic/Kingdom of _____ [HN], and the Headquarters, Supreme Allied Commander Transformation as well as the Supreme Headquarters Allied Powers Europe, upon the matters referred to herein.

SIGNED:

For the Government of the Republic/Kingdom of _____ [HN]

NAME
TITLE/RANK

Dated: _____

**For the Supreme Headquarters Allied Powers Europe
and
for the Headquarters, Supreme Allied Commander Transformation**

NAME
RANK
TITLE
Dated: _____
Mons, Belgium

ANNEX A *(to the template of MOU)***REFERENCE DOCUMENTS**

- a. The North Atlantic Treaty, dated 4 April 1949.
- b. Partnership for Peace Framework Document Issued by the Heads of State and Government Participating in the Meeting of the North Atlantic Council (Framework Document), dated 10 January 1994. (only for MOU with PfP nation)
- c. Agreement among the Parties to the North Atlantic Treaty and Regarding the Status of their Forces, (NATO SOFA), dated 19 June 1951.
- d. The Protocol on the Status of International Military Headquarters set up Pursuant to the North Atlantic Treaty, (Paris Protocol), dated 28 August 1952.
- e. Agreement among the States parties to the North Atlantic Treaty and other States Participating in the Partnership for Peace regarding the Status of their Forces (PfP SOFA), dated 19 June 1995.
- f. Additional Protocol to the Agreement among the States Parties to the North Atlantic Treaty and the Other States Participating in the Partnership for Peace regarding the Status of their Forces (Additional Protocol to the PfP SOFA), dated 19 June 1995.
- g. Further Additional Protocol to the Agreement among the States Parties to the North Atlantic Treaty and the other States Participating in the Partnership for Peace regarding the Status of their Forces (Further Additional Protocol), dated 19 December 1997.
- h. MC 319/3 - NATO Principles and Policies for Logistics.
- i. MC 334/2 - NATO Principles and Policies for Host Nation Support (HNS).
- j. Applicable NATO STANAGs and Policy Directives for Logistics Support, Force Protection and Financial Reimbursement.
- k. C-M(2002)49 – Security within NATO, dated 17 June 2002
- l. BI-SC Directive 15-3 Preparation of International Agreements.
- m. AJP-4.5 (B) - Allied Joint Doctrine for Host Nation Support and Procedures.
- n. CM(2002)50 – Protection Measures for NATO Civil and Military Bodies, Deployed NATO Forces and Installations (Assets) Against Terrorist Threats.
- o. BI-SC Force Protection Directive 80-25, 01 January 2003
- p. BI-SC Functional Planning Guide for Force Protection
- q. AAP-6 – NATO Glossary of Terms and definitions

**POROZUMIENIE OGÓLNE (MOU)
POMIĘDZY**

RZĄDEM REPUBLIKI/KRÓLESTWA _____[HN]

**A
DOWÓDZTWE, NACZELNEGO DOWÓDCY SIŁ SOJUSZNICZYCH DS.
TRANSFORMACJI**

JAK RÓWNIEŻ

NACZELNYM DOWÓDZTWE SIŁ SOJUSZNICZYCH W EUROPIE

W SPRAWIE

ZAPEWNIENIA WSPARCIA PRZEZ PAŃSTWO-GOSPODARZA PROWADZONYCH

OPERACJI/ĆWICZEŃ/PODOBNYCH DZIAŁAŃ WOJSKOWYCH NATO

PREAMBUŁA

Rząd Republiki/Królestwa _____[HN], reprezentowany przez Ministra Obrony i Dowództwem, Naczelnego Dowódcy Sił Sojuszniczych ds. Transformacji (HQ SACT) i Naczelnym Dowództwem Sił Sojuszniczych w Europie (SHAPE), zwani dalej stronami:

MAJĄC NA WZGLĘDZIE postanowienia Traktatu Północnoatlantyckiego, podpisanego w Waszyngtonie dnia 4 kwietnia 1949 roku, a w szczególności Artykuł 3 tego Traktatu;

MAJĄC NA WZGLĘDZIE Ramowy Dokument Partnerstwa dla Pokoju wydany przez Głowy Państw i Rządów uczestniczących w Posiedzeniu Rady Północnoatlantyckiej (Dokument Ramowy), podpisany 10 stycznia 1994 roku; *(tylko w przypadku MOU z państwami PdP)*;

MAJĄC NA WZGLĘDZIE postanowienia „Umowy między Państwami-Stronami Traktatu Północnoatlantyckiego dotyczącej statusu ich sił zbrojnych (NATO SOFA)”, podpisanej w Londynie dnia 19 czerwca 1951 roku, „Protokołu dotyczącego statusu międzynarodowych dowództw wojskowych ustanowionych na podstawie Traktatu Północnoatlantyckiego (Protokołu Paryskiego)” podpisanego w Paryżu dnia 28 sierpnia 1952 roku, „Umowy między Państwami-Stronami Traktatu Północnoatlantyckiego i innymi państwami, uczestniczącymi w Partnerstwie dla Pokoju dotyczącej statusu ich sił zbrojnych (PdP SOFA)”, podpisanej w Londynie dnia 19 czerwca 1951 roku oraz Protokołu Dodatkowego, podpisanego dnia 19 czerwca 1995 roku, Dalszego Protokołu Dodatkowego do „Umowy między Państwami-Stronami Traktatu Północnoatlantyckiego i innymi państwami, uczestniczącymi w Partnerstwie dla Pokoju dotyczącej statusu ich sił zbrojnych (Dalszy Protokół Dodatkowy), podpisanego dnia 19 grudnia 1997 roku;

MAJĄC NA WZGLĘDZIE koncepcję rozwinięcia sił NATO i sił koalicyjnych pod dowództwem i kontrolą NATO na lub przez terytorium Republiki/Królestwa _____[HN] w okresach pokoju, kryzysu, sytuacji nadzwyczajnych i konfliktu w ramach wsparcia działań wojskowych NATO;

MAJĄC NA WZGLĘDZIE koncepcję ćwiczeń i operacji przewidywanych do realizacji z siłami NATO, Partnerstwa dla Pokoju (PdP) i innymi siłami pod dowództwem NATO;

I BIORĄC POD UWAGĘ potrzeby Republiki/Królestwa _____[HN], zwanej dalej Państwem Gospodarzem oraz potrzeby Dowództwa Sojuszniczego ds. Operacji (ACO) i Dowództwa Sojuszniczego ds. Transformacji (ACT), zwanych dalej Dowództwami Strategicznymi;

STRONY ZAWARŁY NASTĘPUJĄCE POROZUMIENIE:**ARTYKUŁ 1****1. POJĘCIA**

Na potrzeby niniejszego Porozumienia oraz wynikających z niego dokumentach zastosowanie następujące pojęcia:

- 6.1 **Siły Zbrojne**. Wszelkie rodzaje sił zbrojnych dowodzone przez NATO, włącznie z całym personelem, zwierzętami, sprzętem i środkami materiałowymi, jak również wszelkie cywilne elementy takich sił określone w NATO SOFA, Protokole Paryskim oraz dokumentach PdP lub inne państwa uczestniczące w działaniach realizowanych przez NATO. Termin ten obejmuje również wszelkie okręty, statki powietrzne, pojazdy, zapasy, wyposażenie i amunicję oraz wszelkie środki transportu lądowego, powietrznego i morskiego, łącznie ze służbami wsparcia i kontrahentami niezbędnymi do rozwinięcia lub wspierania tych sił¹¹.
- 6.2 **Działania Wojskowe NATO**. Działania wojskowe zawierające ćwiczenia, szkolenia, operacyjne eksperymenty i podobne działania lub misje strategiczne, taktyczne, usługowe, szkoleniowe lub administracyjne; proces prowadzenia walki łącznie z atakiem, przemieszczaniem się, zaopatrywaniem i manewrami niezbędnymi dla osiągnięcia celów dowolnej bitwy lub kampanii.
- 6.3 **NATO Commander**. Wojskowy dowódca w systemie dowodzenia NATO.
- 6.4 **Organizacje NATO**. Dowództwa oraz zorganizowane elementy sił zbrojnych pod dowództwem i kontrolą NATO.
- 6.5 **Międzynarodowe Dowództwa Wojskowe**. Międzynarodowe dowództwa wojskowe w zintegrowanej strukturze dowodzenia NATO lub te, które mają nadany status przez Radę Północnoatlantycką. Pojęcie to obejmuje również oddziały lub jednostki tymczasowo włączone do tych dowództw.
- 6.6 **Dowództwa Narodowe**. Dowództwa narodowych sił zbrojnych pod dowództwem i kontrolą NATO.
- 6.7 **Dowództwa Wielonarodowe**. Dowództwa, których personel pochodzi z dwóch lub więcej państw, które zostały sformowane na podstawie umowy tych państw i znajdują się pod dowództwem i kontrolą NATO.
- 6.8 **Państwa wysyłające (SNs)**. Te państwa i dowództwa lub ich elementy, których siły zbrojne rozmieszczane są na terytorium państwa-gospodarza w ramach wsparcia działań wojskowych NATO.
- 6.9 **Państwo-gospodarz (HN)**. Republika/Królestwo _____[HN].

¹¹ Rzeczypospolita Polska nie uznaje personelu kontraktowego jako części Sił Zbrojnych w rozumieniu definicji NATO i PdP SOFA.

- 6.10 **Dowódcy lub Dowództwo Strategiczne (SCs)**. Naczelný Dowódca Sił Sojuszniczych w Europie (SACEUR), Dowódca Dowództwa Sojuszniczego ds. Operacji (ACO) i Naczelný Dowódca Sił Sojuszniczych ds. Transformacji, dowódca Dowództwa Sojuszniczego ds. Transformacji (ACT)
- 6.11 **Wsparcie przez państwo-gospodarza (HNS)**. Pomoc cywilna i wojskowa udzielana w czasie pokoju, kryzysu i wojny przez państwo-gospodarza siłom sojuszniczym i organizacjom, które znajdują się na jego terytorium, przemieszczają się przez to terytorium, pozostają na jego wodach terytorialnych lub znajdują się w jego przestrzeni powietrznej.
- 6.12 **Ochrona wojsk (FP)**¹². Całokształt środków i przedsięwzięć podejmowanych w celu zmniejszenia poziomu narażenia ludzi, obiektów, sprzętu i prowadzonych działań przed wszelkimi zagrożeniami i w każdej sytuacji, w celu zapewnienia swobody działania i skuteczności operacyjnej wojsk.
- 6.13 **Koszty**. Wydatki związane z utworzeniem, wsparciem i utrzymaniem narodowych, wielonarodowych lub międzynarodowych dowództw, sił zbrojnych lub organizacji NATO. Dla celów niniejszego Porozumienia i związanych z nim dokumentów mają zastosowanie następujące pojęcia:
- a. **Wspólne koszty NATO**. Uzgodnione wcześniej wydatki, których pokrycie stanowi kolektywny obowiązek Sojuszu.
 - b. **Koszty dzielone**. Uzgodnione wcześniej wydatki, które są pokrywane przez więcej niż jedno państwo. Ustalenia dotyczące Kosztów Dzielonych oparte są na zasadach określonych we właściwych Porozumieniach Technicznych i/lub we Wspólnych Porozumieniach Wdrożeniowych.
 - c. **Bezpośrednie koszty narodowe**. Te koszty, których ponoszenie uznawane są za odpowiedzialność pojedynczego państwa.
- 6.14 **Wspólne finansowanie NATO**. Środki finansowe pochodzące z funduszy wydzielanych przez państwa członkowskie NATO, które udostępniane są po zatwierdzeniu ich w formie budżetów NATO. Fundusze te przeznaczone są na pokrycie Wspólnych Kosztów ponoszonych podczas określonych działań wojskowych NATO.
- 6.15 **Nota o Akcesji (NOA)**. Dokument zawierający intencję przystąpienia państwa wysyłającego do porozumień dotyczących realizacji wsparcia przez państwo-gospodarza dla określonych działań wojskowych prowadzonych przez NATO, zgodnie z postanowieniami niniejszego Porozumienia.
- 6.16 **Deklaracja Intencji (SOI)**. Dokument zawierający intencję przystąpienia państwa wysyłającego do porozumień dotyczących realizacji wsparcia przez państwo-gospodarza, zgodnie z postanowieniami niniejszego Porozumienia, jednakże z określonymi zastrzeżeniami. Państwo-

¹² FC – Force Protection

gospodarz potwierdzi, czy zastrzeżenia te mogą być zaakceptowane podczas realizacji wsparcia.

- 6.17 **Porozumienie Techniczne (TA)**. Porozumienie dwustronne związane z niniejszym Porozumieniem dotyczące określonych działań wojskowych NATO. Precyzuje ono obowiązki i procedury dotyczące realizacji zadań wsparcia przez państwo-gospodarza na rzecz Dowódcy NATO i państw wysyłających.
- 6.18 **Wspólne Porozumienie Wdrożeniowe (JIA)**. Porozumienia dwustronne związane z niniejszym Porozumieniem, ustanawiające zobowiązania pomiędzy stronami, dotyczące zasad dostarczania i odbioru świadczeń realizowanych w ramach wsparcia przez państwo-gospodarza. Zawiera ono szczegółowe informacje o wymaganym i oferowanym wsparciu, konkretne procedury obowiązujące na danym terenie dotyczące wykonania i zwrotu kosztów lub warunków płatności.
- 6.19 **Połączony Komitet Koordynacyjny ds. HNS (JHNSSC)**. Komitet tworzony doraźnie przez państwo-gospodarza i dowódcę NATO, których przedstawiciele wspólnie mu przewodniczą. W jego skład wchodzi upoważnieni przedstawiciele wszystkich państw wysyłających, państwa-gospodarza i dowódcy NATO. Na swoich posiedzeniach opracowuje niezbędne porozumienia uzupełniające, w sprawie sposobu wykonywania zadań, dotyczących wsparcia przez państwo-gospodarza takie jak TA oraz JIA.
- 6.20 **Stanowiska operacyjne**. Stanowiska rozmieszczone na terytorium państwa-gospodarza w celu wsparcia operacyjnego i/lub logistycznego sił w toku działań wojskowych NATO. Stanowiska te są elementami wydzielonymi Dowództwa Strategicznego i znajdują się pod dowództwem i kontrolą Dowódcy NATO.
- 6.21 W odniesieniu do terminów niezdefiniowanych w niniejszym Porozumieniu zastosowanie ma „Słownik terminów i definicji NATO” (AAP-6).

ARTYKUŁ 2

2. CEL

- 6.1 Celem niniejszego Porozumienia jest ustalenie zasad postępowania i procedur mających służyć utworzeniu stanowisk operacyjnych oraz zapewnieniu wsparcia przez państwo-gospodarza siłom zbrojnym znajdującym się na terytorium lub wspieranym z terytorium państwa-gospodarza podczas działań wojskowych NATO.
- 6.2 Porozumienie niniejsze i związane z nim dokumenty stanowią podstawę do planowania przez właściwe władze państwa-gospodarza oraz przez Dowódcę NATO kolejnych porozumień w sprawie realizacji wsparcia przez państwo-gospodarza różnych działań wojskowych prowadzonych

przez NATO. Zadania te obejmują zarówno operacje, dla których określono siły uczestniczące, jak też dla których sił tych jeszcze nie określono.

ARTYKUŁ 3

3. ZAKRES I USTALENIA OGÓLNE

- 6.1 Postanowienia umów NATO SOFA lub PdP SOFA, Protokołu Paryskiego i Dalszego Protokołu Dodatkowego oraz innych odnośnych umów, które mogą obowiązywać Dowództwa Strategiczne i państwo-gospodarza będą miały zastosowanie do wszystkich działań wojskowych NATO.
- 6.2 Państwo-gospodarz uznaje stanowiska operacyjne, ustanowione na mocy niniejszego Porozumienia Ogólnego za elementy wydzielone Dowództwa Strategicznego, które je ustanowiło, a działania takich elementów wydzielonych za przedsięwzięcia Dowódcy Strategicznego. Stanowiska planowane do ustanowienia, zostaną określone w dokumentach związanych z niniejszym Porozumieniem. Ustalenia w zakresie dowodzenia i kontroli zostaną określone w odpowiednich planach operacyjnych.
- 6.3 Porozumienie niniejsze jest zgodne z doktryną i zasadami postępowania NATO oraz stanowi porozumienie ramowe i tworzy niezbędne warunki realizacji wsparcia przez państwo-gospodarza.
- 6.4 Państwo-gospodarz udzieli wsparcia siłom zbrojnym rozwiniętym w ramach działań wojskowych NATO w pełnym zakresie swoich możliwości, pod warunkiem jego dostępności i w ramach praktycznych ograniczeń wynikających z zaistniałych okoliczności. Szczegóły dotyczące tego wsparcia zostaną przedstawione w dokumentach związanych.
- 6.5 Postanowienia niniejszego Porozumienia obowiązują w czasie pokoju, kryzysu i wojny lub w okresach napięcia międzynarodowego, w zależności jak to zostanie określone wspólnie przez właściwe władze państwa-gospodarza i władze NATO.
- 6.6 Pomimo, że państwa wysyłające zachęcane są do udziału w działaniach wojskowych prowadzonych przez NATO oraz do przyjęcia postanowień niniejszego Porozumienia jako dokumentu ramowego, na podstawie którego będzie realizowane wsparcie przez państwo-gospodarza, państwo-gospodarz może również w trybie doraźnym stosować oddzielne porozumienia dwustronne zawarte z niektórymi państwami.
- 6.7 Państwo-gospodarz i Dowództwa Strategiczne mogą wyznaczyć przedstawicieli do prowadzenia negocjacji, dotyczących dokumentów związanych, które rozszerzają i uzupełniają niniejsze Porozumienie.
- 6.8 Działania wojskowe NATO opierające się na niniejszym Porozumieniu mogą wymagać wielonarodowego wsparcia operacji lotniczych prowadzonych przy pomocy samolotów i śmigłowców, a w przypadku

portów, wsparcia ze strony handlowych i wojskowych jednostek pływających. Państwo-gospodarz uznaje, że przemieszczanie się takich samolotów, śmigłowców, okrętów wsparcia i ich załóg będzie realizowane w ramach ogólnego zezwolenia wydawanego na okres trwania danych działań wojskowych. Wszystkie aspekty takiego zezwolenia pozostają pod zarządem/kontrolą państwa-gospodarza.

ARTYKUŁ 4

DOKUMENTY ŹRÓDŁOWE

Dokumenty źródłowe, jakie mogą obowiązywać przy wykonywaniu niniejszego Porozumienia zawarto w Załączniku A.

ARTYKUŁ 5

ZAKRES ODPOWIEDZIALNOŚCI

W ramach postanowień niniejszego Porozumienia:

5.1 PAŃSTWO-GOSPODARZ

- a. W trakcie opracowywania dokumentów wynikających z niniejszego Porozumienia oraz w miarę pojawiania się zmian i po ich uzupełnieniu, państwo-gospodarz we właściwym czasie będzie informowało odpowiedniego Dowódcę NATO o dostępności lub niedoborach w zakresie możliwości realizacji zadań wsparcia przez państwo-gospodarza. Państwo-gospodarz przyjmuje do wiadomości, że planiści NATO będą w swojej pracy opierać się na przygotowanych dokumentach związanych z niniejszym Porozumieniem i będą potrzebować terminowego powiadamiania o planowanych zmianach w zakresie narodowych uwarunkowań i możliwości.
- b. W celu zapewnienia wsparcia, państwo-gospodarz przeprowadzi niezbędne uzgodnienia z podmiotami udzielającymi tego wsparcia, łącznie ze źródłami cywilnymi i komercyjnymi. Wsparcie nabywane na zasadach komercyjnych będzie pozyskiwane z uwzględnieniem konkurencyjności cenowej od oferentów przedstawiających najkorzystniejsze warunki cenowe.
- c. Państwo-gospodarz będzie prowadzić ewidencję administracyjną i finansową niezbędną dla określenia wielkości należnego mu zwrotu poniesionych przez niego kosztów z tytułu zasobów dostarczonych siłom zbrojnym. Ewidencja dokumentująca transakcje sfinansowane z budżetu NATO będzie udostępniana NATO do celów związanych z audytem.
- d. Jakość towarów i usług dostarczanych przez państwo-gospodarza będzie zgodna z danymi uzgodnionymi w dokumentach wynikających z niniejszego Porozumienia.

- e. Państwo-gospodarz zachowa kontrolę nad własnymi zasobami przewidzianymi do realizacji zadań wsparcia przez państwo-gospodarza, chyba że zrezygnuje z tego uprawnienia.
- f. Przed każdym działaniem wojskowym NATO, państwo-gospodarz przygotowuje wykaz cen dla wszelkiego przewidywanego lub określonego asortymentu wsparcia zabezpieczanego przez państwo-gospodarza.
- g. Państwo-gospodarz zwróci się do państw wysyłających o przyjęcie postanowień niniejszego Porozumienia za pomocą Noty o Akcesji lub Deklaracji Intencji.
- h. Państwo-gospodarz *(we współdziałaniu z Dowódcą NATO)* zapewni siłom zbrojnym zabezpieczenie medyczne, w tym stomatologiczne, przez personel i placówki wojskowej służby zdrowia na takich samych warunkach jak te, z których korzystają członkowie sił zbrojnych państwa-gospodarza.
- i. Państwo-gospodarz określi procedury współpracy pomiędzy państwem-gospodarzem i państwem wysyłającym w zakresie zabezpieczenia medycznego, które będą obejmować także medyczne Punkty Kontaktowe.
- j. W czasie opracowywania dokumentów wynikających z niniejszego Porozumienia, państwo-gospodarz dostarczy Dowódcy NATO kopie stosownych przepisów sanitarnych, przepisów w zakresie bezpieczeństwa, przepisów rolnych i ochrony środowiska, które mogą mieć zastosowanie podczas działań wojskowych prowadzonych przez NATO, jak również wszelkie przepisy dotyczące składowania, transportu lub unieszkodliwiania materiałów niebezpiecznych.
- k. Państwo-gospodarz zaakceptuje, że dokumenty przewozowe sprzętu i środków zaopatrzenia dla służbowego i prywatnego użycia są zgodne z NATO SOFA i stanowią wystarczającą dokumentację dla celów celnych.

5.2 DOWÓDCA NATO

- d. Dowódca NATO zapewni w możliwie maksymalnym zakresie, aby dokumenty wynikające z tego Porozumienia określały typ, ilość i jakość wymaganego wsparcia. Przyjmuje się do wiadomości, że zadania oraz struktura sił, nie mogą być sprecyzowane przed określeniem ich w Planie Operacji (OPLAN) i Rozkazie Operacyjnym (OPORD) lub w Rozkazie Operacyjnym do Ćwiczenia (EXOPORD). Dowódca NATO w możliwie najkrótszym okresie czasu dostarczy państwu-gospodarzowi informacje uzupełniające niezbędne do planowania.
- e. Dowódca NATO terminowo powiadomi państwo-gospodarza o wszelkich zmianach w sytuacji i jeśli zajdzie taka potrzeba zaproponuje zmiany w dokumentach związanych.

- f. Dowódca NATO określi czy będzie miało zastosowanie Wspólne Finansowanie i jakie obszary potrzeb będą podlegały Wspólnemu Finansowaniu.
- g. Dowódca NATO określi i ustali priorytety realizacji wsparcia przez państwo-gospodarza oraz zatwierdzi finansowanie realizowane w ramach Wspólnych Kosztów.
- h. Dowódca NATO zapewni zwrot kosztów na rzecz państwa-gospodarza za uzgodnione wsparcie, jeśli płatności te mają być realizowane w ramach Wspólnego Finansowania. We wszystkich innych przypadkach Dowódca NATO, w możliwie największym zakresie, udzieli pomocy w realizacji zobowiązań finansowych pomiędzy państwem-gospodarzem i państwami wysyłającymi.
- i. Jeżeli wymagania państwa wysyłającego są sprzeczne z priorytetami dystrybucji zasobów ustalonymi przez Dowódcę NATO, to konflikt ten zostanie rozwiązany z zainteresowanymi państwami wysyłającymi przez właściwego Dowódcę NATO.
- j. Dowódca NATO wyznaczy personel i określi inne wymagania związane z funkcjonowaniem stanowisk operacyjnych, które mają być utworzone na terytorium państwa-gospodarza.
- k. Dowódca NATO będzie wspomagał ujednolicanie wymagań w zakresie potrzeb wsparcia oraz kosztów podczas prowadzonych negocjacji i/lub w trakcie prac Połączonego Komitetu Koordynacyjnego ds. HNS.

5.3 PAŃSTWA WYSYŁAJĄCE

- a. Państwa wysyłające mogą podjąć decyzje o uczestnictwie w strukturze oraz procedurach dotyczących wsparcia przez państwo-gospodarza przyjmując postanowienia niniejszego Porozumienia przez podpisanie Noty o Akcesji lub poprzez wystosowanie Deklaracji Intencji w odniesieniu do określonych działań wojskowych NATO.
- b. Państwa wysyłające przedstawiają państwu-gospodarzowi oraz właściwemu Dowódcy NATO swoje wymagania w zakresie realizacji wsparcia przez państwo-gospodarza.
- c. W zakresie wymagań dotyczących Bezpośrednich Kosztów Narodowych, państwa wysyłające będą uczestniczyć w negocjacjach, dotyczących realizacji wsparcia przez państwo-gospodarza podczas obrad Połączonego Komitetu Koordynacyjnego ds. HNS lub będą je prowadzić bezpośrednio z państwem-gospodarzem, jeśli komitet ten nie będzie utworzony. Jeżeli nie zostaną zastosowane inne, uzgodnione procedury płatnicze to państwa wysyłające zapewnią państwu-gospodarzowi bezpośrednią płatność lub zwrot kosztów wyłącznie za usługi świadczone przez instytucje wojskowe w ramach wsparcia przez państwo-gospodarza. Płatności związane z usługami zakontraktowanymi przez

państwa wysyłające z podmiotami komercyjnymi państwa-gospodarza realizowane będą bezpośrednio z tymi podmiotami.

- d. Państwa wysyłające zapewnią udział upoważnionych osób w obradach Połączonego Komitetu Koordynacyjnego ds. HNS, jeżeli taki komitet zostanie powołany.
- e. Państwa wysyłające będą informować państwo-gospodarza oraz właściwego Dowódcę NATO o zmianach w potrzebach wsparcia realizowanych przez państwo-gospodarza w miarę ich pojawiania się, jak również będą przedkładać zweryfikowane potrzeby, dotyczące tego wsparcia i/lub meldunki sytuacyjne.
- f. Państwa wysyłające ponoszą koszty wszelkich cywilnych usług medycznych, w tym stomatologicznych, świadczonych przez państwo-gospodarza.
- g. Państwa wysyłające są zobowiązane postępować zgodnie z przepisami i procedurami sanitarnymi, przepisami dotyczącymi bezpieczeństwa, gospodarki rolnej i ochrony środowiska określonymi dla stanowisk operacyjnych, a także przestrzegać wszelkich przepisów państwa-gospodarza, dotyczących składowania, transportu lub utylizacji materiałów niebezpiecznych.

ARTYKUŁ 6

POSTANOWIENIA FINANSOWE

- 6.1 Działalność międzynarodowych i wielonarodowych Dowództw, sił narodowych lub wielonarodowych wydzielonych do NATO, stanowisk operacyjnych, przedsięwzięcia związane z użytkowaniem okrętów, statków powietrznych i pojazdów stanowiących zarówno własność NATO jak i wynajętych, a także materiały pędne i smary będą zwolnione, z jakichkolwiek podatków, opłat celnych, opłat za korzystanie z urządzeń publicznych i tym podobnych obciążeń na mocy wzajemnej umowy i/lub międzynarodowej konwencji.
- 6.2 Protokół Paryski¹³, Dalszy Protokół Dodatkowy oraz zwyczajowe prawo międzynarodowe, które określają immunitety, prawa i przywileje, dotyczące Międzynarodowych Dowództw Wojskowych będą miały zastosowanie do wszelkich dowództw międzynarodowych, części składowych lub elementów wydzielonych tych dowództw, które mogą zostać rozwinięte na terytorium państwa-gospodarza w związku z prowadzeniem działań wojskowych NATO.
- 6.3 Wyposażenie, zaopatrzenie, produkty materiały i usługi czasowo importowane i eksportowane z terytorium państwa-gospodarza w związku z działaniami wojskowymi NATO są zwolnione, z jakichkolwiek podatków, opłat celnych, opłat. Inne procedury celne będą określone zgodnie z NATO i PdP SOFA, Protokółem Paryskim i Dalszym Protokółem Dodatkowym, jeżeli mają one zastosowanie.

¹³ Francja i Kanada nie są sygnatariuszami Protokołu Paryskiego.

- 6.4 W przypadku niemożności całkowitego zwolnienia z podatków, opłat celnych, opłat za korzystanie z urządzeń publicznych, podobnych należności, obciążenia finansowe nie będą nakładane w stawkach wyższych od stawek obowiązujących dla sił zbrojnych państwa-gospodarza¹⁴, a towarzyszące tym wydatkom procedury administracyjne zostaną ograniczone do minimum.
- 6.5 Transakcje finansowe, włącznie z wykonywaniem przelewów środków finansowych, tworzeniem kont bankowych w bankach i instytucjach zarówno prywatnych jak i rządowych, będą realizowane bez pobierania jakichkolwiek opłat i należności finansowych.
- 6.6 Ostateczne porozumienia finansowe, a w szczególności porozumienia dotyczące Wspólnego Finansowania NATO będą ustalane bezpośrednio przed rozpoczęciem działań wojskowych NATO. Wszystkie wcześniej wynegocjowane porozumienia finansowe muszą być jednak wyraźnie określone w odniesieniu do maksymalnych zobowiązań finansowych NATO. Wydatki, które nie zostały dokładnie określone jako wydatki finansowane przez NATO przed ich poniesieniem, nie będą objęte Wspólnym Finansowaniem NATO.
- 6.7 Dokumenty wynikające z przedmiotowego Porozumienia, będą stanowiły bazę wyjściową dla kosztorysów oraz posłużą jako podstawa klasyfikacji wydatków, w zależności od potrzeby na: Wspólne Koszty NATO, Koszty Dzielone lub Bezpośrednie Koszty Narodowe.
- 6.8 Jeśli Dowódca NATO uzna, że pewne koszty zarówno kwalifikują się, jak i mogą być poniesione w ramach Wspólnego Finansowania NATO (z zatwierdzonych limitów budżetowych), to właściwy Dowódca Strategiczny zatwierdzi wspólne finansowanie tych wydatków i uiszcza płatności bezpośrednio albo dokona zwrotu kosztów państwu-gospodarzowi.
- 6.9 Jeśli pewne wydatki można przypisać więcej niż jednemu państwu, to takie wydatki mogą być ustanowione jako Koszty Dzielone i na mocy wspólnej umowy zainteresowanych państw mogą być określone zgodnie z formułą podziału kosztów przyjętą w Porozumieniu Technicznym lub w innych dokumentach wynikających z tego Porozumienia.
- 6.10 Opłaty za dostarczone przez państwo-gospodarza cywilne i wojskowe środki materiałowe oraz usługi nie będą nakładane w wyższych kwotach niż stawki obowiązujące dla wojsk państwa-gospodarza i nie będą zawierały dopłat administracyjnych i manipulacyjnych, jednakże opłaty te mogą być zróżnicowane ze względu na harmonogram dostaw, miejsce dostawy itp. Zwrotu kosztów nie dokonuje się za wsparcie udzielone przez personel wojskowy.
- 6.11 Dowódca NATO i państwa wysyłające mogą zawierać kontrakty na środki zaopatrzenia, usługi i inne rodzaje wsparcia bezpośrednio z podmiotami komercyjnymi.
- 6.12 Pojazdy mechaniczne stanowiące własność NATO i pojazdy wojskowe państwa wysyłającego posiadają ubezpieczenie indywidualne i mogą być użytkowane bez konieczności zawierania ubezpieczeń komercyjnych.

¹⁴ W NATO i Krajach PdP, siły zbrojne są zwalniane z podatku od paliw.

- 6.13 Państwo-gospodarz nie zaciągnie żadnych zobowiązań finansowych w imieniu Dowódcy NATO ani państw wysyłających chyba, że wcześniej zwróci się o to upoważniony przedstawiciel i zostanie uzgodniona odpowiedzialność finansowa odnośnie zwrotu kosztów za poniesione wydatki. Ponadto, żadne fundusze nie zostaną zaangażowane do czasu zatwierdzenia odpowiednich dokumentów wykonawczych przez Dowódcę Strategicznego lub przez państwa wysyłające i uruchomienia ich realizacji.
- 6.14 W związku z zawarciem niniejszego Porozumienia nie zostały przydzielone żadne środki finansowe i dokument ten nie nakłada określonych zobowiązań finansowych na stronę Dowództwa NATO lub państw wysyłających. Szczegółowe porozumienia finansowe i procedury dotyczące zwrotu kosztów zostaną określone w dokumentach związanych.
- 6.15 Utworzenie stanowisk operacyjnych do wsparcia działań wojskowych NATO nie przewiduje budowy infrastruktury lub jej modernizacji.

ARTYKUŁ 7

7. ASPEKTY PRAWNE

- 7.1 Dowództwo Strategiczne może, w zależności od potrzeby, wykonać lub przekazać do wykonania takie czynności prawne, które będą niezbędne dla realizacji misji łącznie, a w szczególności związane z zawieraniem kontraktów, udziałem w postępowaniu prawnym lub administracyjnym oraz nabywaniem i zbywaniem własności.
- 7.2 Status sił zbrojnych rozwijanych na terytorium państwa-gospodarza zostanie określony zgodnie z NATO SOFA lub PdP SOFA , Protokołem Paryskim i/lub Dalszym Protokołem Dodatkowym.
- 7.3 Sprzęt, środki zaopatrzenia, produkty i środki materiałowe wwożone czasowo na terytorium państwa-gospodarza i wywożone z tego terytorium w związku z działaniem wojskowym NATO będą zwolnione z opłat celnych, podatków i innych podobnych obciążeń. Pozostałe procedury celne będą realizowane odpowiednio w oparciu o postanowienia umowy NATO SOFA lub PdP SOFA, Protokołu Paryskiego i Dalszego Protokołu Dodatkowego.
- 7.4 Roszczenia nie wynikające z wykonania niniejszego Porozumienia lub powstałe w związku z wykonywaniem niniejszego Porozumienia, będą załatwiane zgodnie z postanowieniami NATO SOFA lub PdP SOFA.
- 7.5 Roszczenia odnoszące się do kontraktów będą rozpatrywane i rozstrzygane przez państwo-gospodarza zgodnie z przepisami obowiązującymi dla zamówień publicznych oraz zgodnie z prawem państwa-gospodarza, przy czym zwrot kosztów zostanie zrealizowany odpowiednio przez Dowódcę NATO lub państwo wysyłające.

ARTYKUŁ 8

8. OCHRONA WOJSK

- 8.1 Stosownie do okoliczności wszechstronna i skuteczna ochrona wojsk będzie planowana na potrzeby dowództw stałych i wszystkich działań wojskowych będzie uszczegółowiana w OPLANS, EXPIs lub dodatkowych porozumieniach. Ochrona wojsk będzie realizowana zgodnie z zasadami postępowania i procedurami obowiązującymi w NATO w sposób zgodny z postanowieniami umowy NATO/PdP SOFA. Niezależnie od okoliczności zakres wymaganej lub zapewnionej ochrony wojsk nie będzie w sprzeczności z postanowieniami umowy NATO/PdP SOFA i prawem państwa-gospodarza.
- 8.2 Stosownie do okoliczności państwo-gospodarz poinformuje Dowódcę NATO i państwo wysyłające o proponowanych przedsięwzięciach zapewniających ochronę wojsk oraz ograniczeniach występujących w tym zakresie.
- 8.3 Stosownie do okoliczności, każde państwo wysyłające ponosi odpowiedzialność za zidentyfikowanie własnych wymagań w zakresie ochrony wojsk i przekazanie ich wraz z występującymi w tym zakresie uwarunkowaniami dla państwa-gospodarza i Dowódcy NATO.
- 8.4 Niezależnie od zakresów odpowiedzialności wyszczególnionych w procedurach i zasadach postępowania NATO w zakresie ochrony wojsk, Dowódca NATO ponosi odpowiedzialność za koordynację całości przedsięwzięć związanych z określeniem potrzeb i zapewnieniem ochrony wojsk zarówno przez państwo-gospodarza jak i państwo wysyłające odpowiednio do wymagań występujących w tym zakresie.

ARTYKUŁ 9

9. BEZPIECZEŃSTWO I OCHRONA INFORMACJI

- 9.1 Strony i państwa wysyłające podporządkują się wszelkim procedurom bezpieczeństwa NATO w zakresie przechowywania, obchodzenia się, przesyłania i zabezpieczania posiadanych, wykorzystywanych, tworzonych, dostarczanych lub wymienianych wszelkich materiałów niejawnych zgodnie z C-M (2002) 49 „Bezpieczeństwo w NATO” podpisane 17 czerwca 2002 r. uzupełnionego i uaktualnionego odpowiednimi porozumieniami i umowami bezpieczeństwa.
- 9.2 Informacje dostarczane jako niejawne przez którąkolwiek ze stron lub państwo wysyłające innej stronie lub państwu wysyłającemu oraz informacje przygotowywane przez którąkolwiek ze stron lub państwo wysyłające wymagające ochrony przed ujawnieniem zachowują swoją pierwotną klasyfikację lub zostaną sklasyfikowane w taki sposób, aby zapewnić stopień ochrony przed ujawnieniem odpowiadający poziomowi wymaganemu przez drugą stronę lub państwo wysyłające.
- 9.3 Każda ze stron lub każde z państw wysyłających podejmie wszelkie dostępne mu kroki prawne, aby zabezpieczyć przed ujawnieniem wszystkie wymieniane

informacje niejawne chyba, że inne strony i/lub państwa wysyłające wyrażą zgodę na takie ujawnienie.

- 9.4 W celu udzielenia pomocy przy zapewnieniu wymaganej ochrony, każda ze stron lub każde z państw wysyłających oznaczy informacje niejawne dostarczane innej stronie przy pomocy opisu informującego o ich pochodzeniu, klauzuli tajności i warunkach udostępnienia, jak również zawierającego stwierdzenie, że informacje te dotyczą określonych działań wojskowych NATO i że zostały dostarczone jako niejawne.
- 9.5 Wizyty personelu będą organizowane zgodnie z procedurami określonymi w C-M (2002) 49 i w dyrektywach wspomagających.
- 9.6 Wszystkie informacje niejawne określone w przepisach niniejszej sekcji będą nadal chronione w przypadku odstąpienia od umowy przez któregośkolwiek z uczestników lub po wygaśnięciu Porozumienia.

ARTYKUŁ 10

WEJŚCIE W ŻYCIE, OBOWIAZYWANIE I WYGAŚNIĘCIE

- 10.1 Niniejsze Porozumienie Ogólne wchodzi w życie z datą złożenia ostatniego podpisu i obowiązuje bezterminowo, chyba że zostanie ono wcześniej wypowiedziane przez którąkolwiek ze stron z zachowaniem sześciomiesięcznego terminu wypowiedzenia, na piśmie złożonym pozostałym stronom.
- 10.2 Wszystkie postanowienia zawarte w Artykułach 6, 7 i 9 pozostają w mocy w przypadku wycofania się którejkolwiek ze Stron lub po rozwiązaniu niniejszego Porozumienia dopóki nie zostaną wypełnione wszystkie zobowiązania. W każdym przypadku rozwiązania lub wycofania się z niniejszego Porozumienia, Państwa Wysyłające wypełnią wszystkie swoje zobowiązania.

ARTYKUŁ 11

WPROWADZANIE ZMIAN I INTERPRETACJA

- 11.1 Porozumienie niniejsze może być zmienione lub uzupełnione na piśmie za wzajemną zgodą wszystkich stron.
- 11.2 Oczywiste sprzeczności w interpretacji oraz w stosowaniu niniejszego Porozumienia Ogólnego będą rozstrzygane pomiędzy stronami na możliwie najniższym szczeblu, w drodze konsultacji oraz nie będą wnoszone do jakichkolwiek narodowych albo międzynarodowych trybunałów ani do stron trzecich w celu ich rozstrzygnięcia.
- 11.3 Porozumienie niniejsze podpisano w trzech jednobrzmiących egzemplarzach, każdy w języku angielskim i _____ [HN].
- 11.4 Wszelkie rozbieżności wynikające z tłumaczenia lub interpretacji niniejszego Porozumienia będą rozstrzygane zgodnie z angielską wersją językową.

Powyższy dokument stanowi porozumienie zawarte między Rządem Republiki/Królestwa _____ [HN] a Dowództwem, Naczelnego Dowódcy Sił Sojuszniczych ds. Transformacji i Naczelnym Dowództwem Sił Sojuszniczych w Europie w zakresie spraw objętych tym Porozumieniem.

PODPISANO:

Z upoważnienia Rządu Republiki/Królestwa _____ [państwo-gospodarz]

NAZWISKO
STANOWISKO/STOPIEŃ

Dnia: _____

**Z upoważnienia Naczelnego Dowództwa Sił Sojuszniczych w Europie jak
również Naczelnego Dowódcy Sił Sojuszniczych ds. Transformacji**

NAZWISKO
STOPIEŃ
STANOWISKO

Dnia: _____
Mons, Belgia

ZAŁĄCZNIK A (do wzorca porozumienia ogólnego)**DOKUMENTY ODNIESIENIA**

- a. Traktat Północnoatlantycki, sporządzony w Waszyngtonie 4 kwietnia 1949.
- b. Umowa między Państwami Stronami Traktatu Północnoatlantyckiego oraz innymi Państwami uczestniczącymi w Partnerstwie dla Pokoju o Statusie ich sił zbrojnych oraz jej Protokół dodatkowy (PdP SOFA), podpisane w Brukseli w dniu 19 czerwca 1995 r. (Dz. U. z 1998 r. Nr 97, poz. 605).
- c. Umowa między Państwami-Stronami Traktatu Północnoatlantyckiego dotycząca statusu ich sił zbrojnych sporządzona w Londynie dnia 19 czerwca 1951 r. (Dz. U. z 2000 r. Nr 21, poz. 257).
- d. Protokół dotyczący statusu międzynarodowych dowództw wojskowych ustanowionych na podstawie Traktatu Północnoatlantyckiego, sporządzony
 - 1. w Paryżu 28 sierpnia 1952 r.
- e. Umowa między Państwami Stronami Traktatu Północnoatlantyckiego oraz innymi Państwami uczestniczącymi w Partnerstwie dla Pokoju o Statusie ich sił zbrojnych oraz jej Protokół dodatkowy (PdP SOFA), podpisane w Brukseli w dniu 19 czerwca 1995 r. (Dz. U. z 1998 r. Nr 97, poz. 605).
- f. Protokół dodatkowy do Umowy między Państwami Stronami Traktatu Północnoatlantyckiego oraz innymi Państwami uczestniczącymi w Partnerstwie dla Pokoju o Statusie ich sił zbrojnych, podpisany w Brukseli w dniu 19 czerwca 1995 r. (Dz. U. z 1998 r. Nr 97, poz. 605).
- g. Dodatkowy Protokół do Umowy między Państwami-Stronami Traktatu Północnoatlantyckiego a innymi państwami uczestniczącymi w Partnerstwie dla Pokoju, dotyczącej statusu ich sił zbrojnych z dnia 19.12.1997 r.
- h. MC 319/3 - Dokument Komitetu Wojskowego NATO: „Polityka i zasady logistyki NATO”.
- i. MC 334/2 - Dokument Komitetu Wojskowego NATO „Polityka i zasady wsparcia przez państwo-gospodarza”.
- j. Stanagi NATO oraz dyrektywy odnoszące się do wsparcia logistycznego, Ochrony Sił, oraz zwrotu kosztów.
- k. C-M(2002)49 – Zagadnienia bezpieczeństwa w NATO, z 17 czerwca 2002
- l. BI-SC Dyrektywa 15-3 Przygotowanie porozumień międzynarodowych.
- m. Sojusznicza doktryna wsparcia przez państwo – gospodarza AJP-4.5 (B).
- n. CM(2002)50 – Środki zabezpieczenia antyterrorystycznego cywilnych i wojskowych struktur NATO, rozwiniętych Sił NATO oraz instalacji (mienia).
- o. BI-SC Dyrektywa Ochrona Sił (Force Protection) 80-25, 01 styczeń 2003
- p. BI-SC Funkcjonalny poradnik planowania w zakresie Ochrony Sił (Force Protection)
- q. Słownik terminów i definicji NATO – AAP-6.

Załącznik C**NOTE OF ACCESSION (NOA)/STATEMENT OF INTENT (SOI)**

NOTE OF ACCESSION/STATEMENT OF INTENT
 TO PARTICIPATE IN HOST NATION SUPPORT AND
 THE FINANCIAL AND OTHER RESPONSIBILITIES SET UP
 WITHIN THE KINGDON/REPUBLIC OF _____ (HN)
 FOR OPERATION/EXERCISE _____

The Republic/Kingdom/Government/Minister of (SN),
 represented by

Having decided that its Armed Forces will participate in Operation/Exercise

Considering the Overall NATO/PfP Operation/Exercise Concept within NATO
 doctrine, and

Desiring to participate in the arrangements with respect to Host Nation Support and
 the financial and other responsibilities of (the Host Nation),
 the *NATO Commander [insert appropriate name]* and the other Sending Nations
 relating to the support of such armed forces during the Operation/Exercise.

ELECTS TO PARTICIPATE IN, AND TO ABIDE BY, THE PROVISIONS
 ARRANGED IN:

The "Memorandum of Understanding between the (HN)
 and the *NATO Commander [insert appropriate name]* ", concerning the provision of
 Host Nation Support during Operation/Exercise, which entered
 into effect on the day of as follows:

As a Sending Nation for the Operation/Exercise planning, preparation [and exercise
 play] through the above-mentioned MOU. [*Where reservations need to be stated, the
 following wording might be added to the sentence: "subject to the following
 reservations:" then list reservations if appropriate]*

For the Government of (SN)

.....

.....

 Date:

NOTE: THIS PART IS ONLY NECESSARY IF THE SN PROVIDES SOI WITH RESERVATIONS. THEN HN MUST AGREE TO THOSE RESERVATIONS BY SIGNING THE SOI AND RETURNING TO THE SN FOR CONFIRMATION.

The Host Nation will/will not provide support to the Armed Forces of the Government of (SN) participating in the Operation/Exercise under the provisions of the HNS MOU and the reservation(s) of (SN)

For the Government of (HN)

.....

 Date:

NOTA O AKCESJI (NOA) / DEKLARACJA INTENCJI (SOI)

NOTA O AKCESJI/DEKLARACJA INTENCJI

UCZESTNICTWA WE WSPARCIU PRZEZ PAŃSTWO-GOSPODARZA ORAZ

FINANSOWYCH I INNYCH ZOBOWIĄZANIACH USTANOWIONYCH

Z KRÓLESTWEM/REPUBLIKĄ _____ (PAŃSTWO-GOSPODARZ)

NA POTRZEBY OPERACJI/ĆWICZENIA _____

Republika/Królestwo/Rząd/Minister (państwo wysyłające),
 reprezentowany przez

Podjmując decyzję o uczestnictwie własnych sił zbrojnych w operacji/ćwiczeniu

Uwzględniając Ogólną Koncepcję Operacji /Ćwiczenia NATO/PdP, zgodną
 z doktryną NATO, oraz

Pragnąc uczestniczyć w porozumieniach dotyczących wsparcia przez państwo-
 gospodarza oraz zobowiązań finansowych i innych zawartych pomiędzy
 (państwo-gospodarz), Dowódcą NATO *[wstaw właściwą nazwę]* oraz innymi państwami wysyłającymi, które to porozumienia odnoszą się do
 wsparcia tych sił zbrojnych podczas Operacji/Ćwiczenia.

PODEJMUJE DECYZJĘ O PRZYSTĄPIENIU DO I PRZESTRZEGANIU
 POSTANOWIEŃ UZGODNIONYCH W:

„Porozumieniu Ogólnym zawartym pomiędzy (państwo-
 gospodarz) i Dowódcą NATO *[wstaw właściwą nazwę]*”, w sprawie zapewnienia
 wsparcia przez państwo-gospodarza podczas Operacji/Ćwiczenia,
 które weszło w życie w dniu, na następujących zasadach :

Jako państwo wysyłające, na zasadach określonych w wyżej wymienionym
 Porozumieniu Ogólnym, podczas planowania i przygotowania Operacji/Ćwiczenia
[oraz w fazie realizacji]. *[Jeśli wnoszone są zastrzeżenia, wówczas następujące
 słowa mogą być dodane do zdania: „wnosi się następujące zastrzeżenia:” następnie
 należy wyszczególnić zastrzeżenia, jeśli takie występują]*

W imieniu Rządu (państwo wysyłające)

.....

Dnia:

UWAGA: TA CZĘŚĆ JEST KONIECZNA TYLKO WTEDY JEŚLI PAŃSTWO WYSYŁAJĄCE WPROWADZA DEKLARACJĘ INTENCJI Z ZASTRZEŻENIAMI. WÓWCZAS PAŃSTWO-GOSPODARZ MUSI ZAAKCEPTOWAĆ TE ZASTRZEŻENIA POPRZECZ PODPISANIE DEKLARACJI INTENCJI I ODESŁAĆ DO PAŃSTWA WYSYŁAJĄCEGO CELEM POTWIERDZENIA.

Państwo-gospodarz zapewni/nie zapewni wsparcia siłom zbrojnym Rządu (państwo wysyłające) uczestniczącym w Operacji/Ćwiczeniu na mocy postanowień Porozumienia Ogólnego w sprawie wsparcia przez państwo-gospodarza i zastrzeżeń(państwo wysyłające).

W imieniu Rządu (państwo-gospodarz)

.....

.....

.....

Dnia:

Załącznik D

CONCEPT OF REQUIREMENTS (COR)**FORCE**

LOCATION

DATES

SN OR COMMAND

OVERALL FORCE SIZE

NUMBER OF PERSONNEL:

MAJOR ITEMS OF EQUIPMENT

NUMBER OF VEHICLES:

NUMBER OF TRACKS:

NUMBER OF SHIPS:

NUMBER OF AIRCRAFT

OTHER (SPECIFY)

ARRIVAL

SPOD(s)

DATES

APOD(s)

DATES

ARRIVAL OPERATIONAL SITES

_____ DATES _____

_____ DATES _____

FORCES BY LOCATION (provide number of personnel and major equipment at each site)

LOCATION

PERSONNEL

EQUIPMENT

LOCATION

PERSONNEL

EQUIPMENT

LOCATION

PERSONNEL

EQUIPMENT

CONCEPT :

Requirement 1 - Movement of Personnel (Port – Airport Operation)

Requirement 2 - Road Movement

Requirement 3 - Movement of Material

Requirement 4 - Ammunition Requirement

Requirement 5 - Intra-Staging Area Transportation

Requirement 6 - Logistics support (POL, accommodations, food,
telecommunications, facilities...)

Requirement 7 - Medical Support

Requirement 8 - Engineer Support

APPENDIX 1/2/3/4/5/6/7 TO COR**Requirement 1/2/3/4/5/6/7**

Page 1 of

1. Point of Contact (POC) tel _____ fax _____
e-mail: _____
2. Force _____ SN or Command _____

Description of requirement	Location and date	Available	Shortfalls

KONCEPCJA WYMAGAŃ (COR)**SIŁY** _____**LOKALIZACJA** _____**OKRES** _____**PAŃSTWO WYSYŁAJĄCE LUB DOWÓDZTWO** _____**SUMARYCZNY SKŁAD SIŁ**

LICZBA PERSONELU _____

WAŻNIEJSZY SPRZĘT _____

POJAZDY: _____

POJAZDY GAŚNIENICOWE: _____

OKRĘTY: _____

STATKI POWIETRZNE _____

INNE (wyszczególnić): _____

PRZYBYCIE DO PORTÓW WYŁADUNKU

SPOD(s) _____

CZAS _____

APOD(s) _____

CZAS _____

PRZYBYCIE DO REJONU OPERACJI _____

CZAS _____

CZAS _____

WYSZCZEGÓLNIENIE SIŁ ZGODNIE Z ICH LOKALIZACJĄ *(wymienić liczbę personelu i ważniejszego sprzętu dla poszczególnych miejsc)*

LOKALIZACJA _____

PERSONEL _____

SPRZĘT _____

LOKALIZACJA _____

PERSONEL _____

SPRZĘT _____

LOKALIZACJA _____

PERSONEL _____

SPRZĘT _____

KONCEPCJA :

Wymaganie 1 – Przemieszczenia personelu (Operacje portowe – lotnicze i morskie)

Wymaganie 2 – Przemieszczenia drogowe

Wymaganie 3 – Przemieszczenia materiałów

Wymaganie 4 – Wymagania środków bojowych

Wymaganie 5 – Transport wewnętrzny (pomiędzy miejscami ześrodkowań)

Wymaganie 6 – Wsparcie logistyczne (MPS, zakwaterowanie, żywność, telekomunikacja, obiekty...)

Wymaganie 7 – Zabezpieczenie Medyczne

Wymaganie 8 – Wsparcie Inżynieryjne

ANEKS 1/2/3/4/5/6/7 DO COR**Wymagania 1/2/3/4/5/6/7**

Strona 1 z

1. Punkt Kontaktowy (POC) tel _____ faks _____
e-mail: _____
2. Siły _____ SN lub Dowództwo _____

Opis wymagań	Lokalizacja i data	Dostępność	Niedobory

Załącznik E**HNS TECHNICAL ARRANGEMENT (TA)**

TECHNICAL ARRANGEMENT BETWEEN
NATO OPERATIONAL COMMAND (*insert appropriate name*)
MINISTRY OF DEFENCE (*insert appropriate country*)
REGARDING
THE PROVISION OF HOST NATION SUPPORT (HNS)

PART ONE

1. GENERAL

1.1 Purpose and Scope

The purpose of this Technical Arrangement (TA) is to outline the concept of Host Nation Support (HNS) to SN forces deployed on.....(*insert details of operation/exercise/contingency plan or other military activity to be supported*) and to clarify general procedures and arrangements necessary to enable the designated NATO Commander and HN to effectively fulfill their responsibilities identified in the Memorandum of Understanding(*detail title of the relevant MOU*), hereinafter referred to as “the MOU”, with respect to provision of HNS). The TA supplements the MOU and supports the development of concise Joint Implementation Arrangements (JIAs), which detail specifically the support to be provided to each SN or NATO Command for (*insert details of operation/exercise/ contingency plan or other military activity to be supported*), together with reimbursement and other site specific procedures necessary to access HNS.

1.2 Definitions, Acronyms and Abbreviations

Definitions, Acronyms and Abbreviations that may be applicable to this TA are at Annex.....

1.3 References

Reference documents that may be applicable to this TA are at Annex.....

1.4 Situation

Describe the circumstances, which the HNS TA is to address. If the TA is being developed in relation to a specific operation or exercise, a broad outline of the concept of operations and again, the decision to develop/implement a MOU and the role this document is to play in furthering smooth implementation of HNS Arrangements. The sub-section might also refer to any emergency actions or legislation, which is being invoked to support the operation.

1.5 HNS Mission

At a time mutually agreed to by the nations involved, or upon NATO declaration, the HN will provide HNS in order to fulfill all actions necessary to support allied forces in its territory.

1.6 Execution

Provide a general outline of the agreed approach to meeting the support needs of the deploying forces for either an operation, an exercise or other

military activity. An operational example could be:

In time of emergency, crisis or conflict, the HN will receive, transport and support NATO led forces, equipment and supplies, which arrive by air and sea at designated ports of debarkation or by land. SN personnel will assist, as required, in the offloading, staging and forward movement of SN unit equipment arriving at HN airports/seaports. The HN will furnish all possible aid for the provision of HNS within limits established by other arrangements. The availability of such support will be clarified in the Joint Implementation Arrangements (JIAs).

There might also be value in describing support arrangements in more detail for particular aspects/class of supply. Depending on the amount of detail involved, such information could be assigned to Annexes, possibly combined with information on particular procedures to apply (see the section in Part 2 addressing the latter).

1.7 Command and Control

Outline the command, control and co-ordination, arrangements to apply, including organisational wiring diagrams as appropriate. The aim will be to clarify the C2 relationships between all agencies involved in providing and receiving HNS. This sub-section should also establish the requirement for liaison officers and outline the functions, locations and responsibilities of the key agencies identified. For example, the role, responsibilities and location of any HN HNS cells established should be clarified, as well as the co-ordination arrangements with the JLSC/JFCB if established.

Where the TA is developed as part of a contingency planning process, or at least in advance of the development of JIAs, the following example text, on responsibilities might be appropriate:

1.8 Responsibilities

- (1) NATO Operational Command. In addition to those listed in the MOU, the following are responsibilities of the NATO Operational Command:
 - a. Co-ordinate HNS planning to include, co-chairing the JHNSC, coordinating site surveys, further developing the detailed HNS concept and ensuring the development and execution of the JIA(s).
 - b. (If required) collate the financial information necessary for the refund of VAT for expenses incurred while the NATO HQ is deployed to (insert country).
- (2) HN. In addition to those listed in the MOU, the following are responsibilities of the HN:

- a. Support and participate in joint site surveys.
 - b. Provide facilities and services as outlined in the JIA(s) in accordance with the provisions of the financial section of this document.
- (3) SN(s). In addition to those listed in the MOU, the following are responsibilities of the SN(s).
- a. Participate in the JHNSSC.
 - b. Identify HNS requirements to the HN and to the Operational Commander through the COR and/or SOR and site surveys.
 - c. Comply with HN prerequisite provisions for receiving HNS.
 - d. Reimburse the HN for support received in accordance with the provision of this Arrangement and the JIA(s).
 - e. During execution identify new or changing HNS requirements to the HNSCC
- (4) JLSG. When employed, the JLSG is responsible for maintaining visibility over national and multinational logistic efforts and ensuring that the logistic effort supports the operational concept. In terms of HNS the JLSG will contain JCBF to resolve HNS issues. (list of responsibilities from chapter 4).

PART TWO

2. FINANCIAL PROCEDURES

The following is an example of financial arrangements adapted from a NATO multinational exercise:

2.1 Financial Guidelines

The following guidelines supplement the general financial considerations provided in the MOU. For the purposes of the HNS provision for Exercise XXXX, where procedures in accordance with STANAGs are cited, these apply to both PfP as well as NATO nations. All bills for contracts, claims, and payments will be in the HN currency.

a. General.

- (1) Reimbursement for Supplies and Services. SN(s) or NATO commands will reimburse the HN for all mutually accepted supplies and services rendered by the HN, except those supplies and services, which are provided at no cost or on loan. Reimbursable support and services will be specifically detailed in the JIAs attached to this TA, or will be detailed

in other individual orders for supplies or services. In general procedures as detailed in STANAG 2034 will be applied as modified by provisions cited in applicable JIAs.

- (2) Loaned Equipment. Any equipment loaned to SN(s) or NATO commands will be returned on completion of the exercise re-deployment. Damaged loaned items will be reported to the HN at the time of return, at which time reimbursement as appropriate for repair or replacement will be negotiated.
- (3) Financial and Budget Arrangements. Detailed financial and budget arrangements, including those for reimbursement in kind, will be specified for each JIA or individual order for supplies or services. All accounts will be settled in accordance with provisions established in this TA and the JIA(s) for Ex XXX. These may, on an exceptional basis, vary from procedures outlined in STANAG 2034.
- (4) Secondary Provisions. Where a SN arranges for the costs of HNS provided to its forces to be paid for by another SN, the HN will conclude the required JIAs with the latter (or financing) SN which will act on behalf of both SN(s). All support to be provided will be agreed upon through the JIAs.
- (5) A full description of types of costs, funding descriptions, and general financial responsibilities is detailed in the MOU.

b. Cost Formulas.

In the spirit of collective effort, Host Nations are generally expected to provide a reasonable degree of support to NATO HQs and SNs as part of their force contribution to an exercise or operation. In some cases, however, the incremental costs may exceed those which should reasonably be expected as a contribution, and should be considered as eligible for reimbursement. The following general cost guidance will be observed.

- (1) NATO Common Costs. For Ex XXXX the incremental costs of operating the NATO HQ, the NATO HQ-sponsored Multinational Logistic Support Sites, the NATO HQ Public Information Offices, and the NATO HQ Distinguished Visitors Bureau will normally be treated as a NATO common cost in accordance with specific provisions of the applicable JIAs.
- (2) Shared Costs. Incremental costs of resources provided for use by several or all SNs at a location will be recovered on a pro-rata basis. In order to calculate those costs attributable to the deployment of SN forces, but which are not covered elsewhere in this subsection, it will be necessary to identify those shared cost categories in which such additional costs may arise. Following this, for each relevant category, the HN and SN will agree the proportion of the costs identified, which can be considered as additional by one of the following methods:

- (a) Personnel Related. Where additional costs are incurred by the Government of (*insert country*) by the entry of SN personnel and such costs are directly in relation to the total personnel occupancy of the base/installation, then such costs will be borne by the SN on a proportional basis as negotiated in individual JIAs. Payment in this context does not generally contemplate reimbursement for military personnel costs.
- (b) Equipment or Task Related. Where additional costs are incurred by the Government of (*insert country*) by the entry of extra equipment (aircraft or other major equipment), or the extension of the normal base operating hours to accommodate the exercise task, then such incremental costs will be borne by the SN(s) on a pro-rata basis in accordance with the number of major equipment /aircraft and or the extension of such operating hours as are individually negotiated in the relevant JIAs. Payment in this context does not generally contemplate reimbursement for military personnel costs or use of military-owned equipment.
- (3) Direct National Costs. The cost of resources provided to and used by only a single SN or a NATO Command will be borne by the receiving SN or NATO Command.

c. Payment and Reimbursement Procedures

All agreed reimbursable HN expenses required to support these activities will be paid for from the NATO Council approved exercise budget.

- (1) STANAG 2034. Settlement of expenditures between nations will be made in accordance with STANAG 2034, (NATO Standard Procedures for Mutual Logistic Assistance), unless otherwise stated in the applicable JIAs.
- (2) Military Resources. Equipment, services and facilities available from military sources on HN air stations, army bases or naval installations will be provided free of charge where possible.
- (3) Commercial/Civil Resources. The SN will pay for support provided from commercial or civil sources, whether arranged by the SN or HN.
- (4) Payment. JIAs concluded between the SN(s) or NATO Commands and the HN supporting Ex XXXX will spell out in detail the precise means of payment or reimbursement to be used. Payment for equipment or services will be conducted by one or several of the following means:
 - (a) Prepayment by the SN;
 - (b) Reimbursement in accordance with STANAG 2034; or

(c) Replacement-in-Kind.

(5) HNS Documentation. The HN is responsible for documentation of expenses obtained on behalf of the SN or NATO Command.

d. Medical Financial Arrangements

- (1) Treatment and consultations provided by unit or garrison medical services and evacuation by military transport, including helicopters, will be free of charge. Where assistance is required from the HN to transfer injured personnel to a hospital of the SN choice using HN assets, the SN will accept responsibility for any reimbursement required for the transportation costs involved.
- (2) The SN will also pay the HN for emergency evacuation by civil medical helicopters as well as medical care extended to its personnel at local civilian facilities with the exception that, within the limits applicable to prior exemption from payment by health insurance regulations, the SN may take advantage of the provisions of any international or bilateral agreements on medical/social security to defray costs of treatment in the HN.

2.2 Contractual Guidelines

Similarly, it is helpful to clarify arrangements for contracting. The following is an example adapted from the TA for the same exercise as the aforementioned financial arrangements were drawn:

- (1) SN(s) or NATO commands are authorized to contract directly for commercial-provided goods and services, and will normally have the primary responsibility for the execution of such contracts/purchases.
- (2) The HN will facilitate the contracting/purchase of goods and services required by each SN or NATO Command. There will be a designated contracting point of contact provided by HN who will recommend vendors and assist in the preparation of contracts to facilitate purchases, and to serve as an interface between civilian vendors and the SN contracting/purchasing authorities. The HN will not enter into any financial agreements without the previous consent of the NATO HQ or SN.
- (3) The (Unit element to be specified) will include a small contracting element that will monitor the contracting effort within the theatre and serve as an operational level liaison for contracting issues.
- (4) The Regional Area Contracting Officer (RACO) will be the contracting agent for the NATO HQ and all NATO HQ-sponsored

multinational logistic organization requirements (such as those of the JLSG, MNLC, ALSS, FLS(s)).

- (5) Details of the goods and services required to be provided by contract/purchase along with providing vendors, method and time of receipt, POC(s) and methods of reimbursement may be detailed in the JIA(s).
- (6) Goods and services provided by the HN government to SN(s) on a reimbursable basis will be documented in the JIA(s) and will not require an additional contract.
- (7) It is envisaged that there may be some contracted or purchased services that will be conducted on a bi-lateral basis outside this TA. These types of support may include naval vessel pier side services among others.

PART THREE

3. LEGAL ASPECTS

3.1 Tax, Fee and Duty relief

By agreement and/or international convention, activities of International Military Headquarters and Alliance forces, operational sites, NATO or SN-owned and/or chartered vessels, aircraft, vehicles, POL and forces shall be free from all taxes, duties, state tolls, fees, and all similar charges. The NATO SOFA, Paris Protocol, Further Additional Protocol and customary international law which implements immunities and privileges for visiting forces, to include International Military Headquarters will be applied to any headquarters element or detachment that may deploy to HN following the implementation of a NATO-led operation. For the purposes of this exercise/operation/activity, those exemptions will also be extended to SN forces.

3.2 Customs

The following general customs declarations and manifesting requirements will apply to NATO HQs and Forces:

- (1) Forces may import and re-export free of duty and taxes military equipment and assets required by the Forces and reasonable quantities of provisions, supplies and other goods for the exclusive use of the Forces. That duty- and tax-free importation is dependent on the deposit of a custom declaration (Form 302 (see Annex A of STANAG 2455) at the customs office of the HN. (If the HN does not recognize Form 302, then customs documents determined by HN customs authorities will be used; such forms will be contained in Appendix.....);

- (2) Goods, which have been imported into the HN duty- and tax-free, will not be disposed of unless permitted to do so by the HN. Goods purchased in the HN will be exported from the HN in accordance with the laws and regulations of the HN;
- (3) Members of the Force will carry the following documents when entering or crossing the borders of the HN and present them on demand:

- National Military Identification.

- NATO Travel Order (AMovP-3 Chapter 3).

The HN will accept these documents, without pre-conditions, as appropriate documents for entry or border crossing by members of the Force.

Where the HN has not ratified AMovP-3, the border crossing protocols will be detailed in this section

- (4) Customs Declarations and Manifesting. All NATO and SN(s) Commands, units, and personnel (defined here as individuals travelling separately or in small groups either as personnel replacements or as stand-alone or detachments of another unit) are required to comply, with HN customs and will be manifested on all in/out-bound modes of travel (e.g., aircraft, ships, vessels, trains, vehicles). Detailed HN Customs/Manifesting Requirements and Documentation are contained in Appendix.....). The following general customs and manifesting guidance, standards, and rules apply:
 - a) Pre-Deployment. Initial Customs Declarations by all NATO and SN(s) must be submitted to the HN Customs Office, in the manner, means, and format directed in Annex..... Initial Customs Declarations are required (X) days prior to the intended movement or arrival of the NATO/SN(s) force. Separate Declarations are required for each means and mode of travel.
 - b) Upon Arrival. Official Customs Declarations by all NATO and SN(s) will take the form of actual aircraft, ship, vessel, train, or vehicle manifests identifying specific information regarding all personnel, equipment, cargo, and military supplies, in the manner, means, and format directed in Annex..... Separate Declarations are required for each means and mode of travel.
 - c) Customs Taxes, Penalties, and Duties. NATO/SN(s) military shipments that comply, with the stated Customs and Manifest Declarations, will be exempt from airfield/port/transit taxes, penalties, duties, import fees or similar charges.
 - d) Personnel, Mail, and Cargo (PMC) Shipments. NATO/SN(s) PMC shipments that comply, with the stated Customs and Manifest Declarations, will be exempt from airfield/port/transit taxes,

penalties, duties, import fees or similar charges, excluding those items identified or prohibited in Annex.....

3.3 Carriage of Arms

Forces entering or leaving the HN will be permitted to carry their personal weapon(s) provided they are authorized to do so by travel orders applicable to them.

3.4 Force Protection (FP)

Comprehensive and effective FP will be detailed in OPLANS, EXPIS or a supplementary arrangement.

3.5 Environmental Protection

The HN will provide NATO Command(s) and SN(s), with copies in the English language of environmental compliance rules or standards, which will apply during the course of the exercise. The standards will be no higher than those under which the HN Armed Forces operate. SNs will comply with HN environmental standards. Damage caused by failure to comply with the standards so notified will be remedied by the nation causing the damage or possible claims will be settled in accordance with Article VIII of the NATO SOFA.

3.6 Claims

A claims procedure will be established in the HN in accordance with the NATO SOFA for all non-contractual claims. Waivers respecting each party's equipment and forces arising under the NATO SOFA are in effect. More specific and detailed claims procedures are contained in Annex..... of this TA.

PART FOUR

4. SUPPLIES AND SERVICES

4.1 Aim

Describe the procedures peculiar to the acquisition of supplies and services, which will include medical and movement by SN forces on HN territory. Details for each class of supply and service are contained in the Annexes to this TA.

4.2 Scope

Governs all acquisition of supplies and services in support of SN operations in HN.

4.3 Acquisition

Specify specific requirements (referencing annexes, JIAs, or individual orders as appropriate. Wherever possible, include quantities, prices, the sources, delivery arrangements, inspection regimes, etc. A “not to exceed” (NTE) value amount should be determined for each category of requirement where individual prices are not yet known.

4.4 Procedures

Specify any additional or alternative procedures to those detailed in the Section within Part 2 of the TA addressing General Procedures for Notification and Management of HNS Requirements.

PART FIVE

5. COMMENCEMENT, AMENDMENT AND TERMINATION

This TA will become effective on the date of the last signature of the designated NATO Commander and the HN. The TA can be amended at any time in writing by mutual consent.

The TA will remain in effect until all obligations have been fulfilled.

The TA will invite SNs to accept the provision on this TA by either a Note of Accession, Statement of Intent or Statement of Requirement.

Any dispute regarding the interpretation or application of this TA; its Annexes will be resolved between the disputing participants at the lowest possible level and will not be referred to any national or international tribunal or any other third party for settlement.

SIGNED:

For the Government of the Republic/Kingdom of _____ [HN]

NAME
TITLE/RANK

Dated: _____

For the Designated NATO COMMANDER [insert appropriate name]

NAME
RANK
TITLE
Dated: _____
Mons, Belgium

ANNEXES *(to the template of TA):*

- A. Class 1**
- B. Class 2 and 4
- C. Class 3
- D. Class 5
- E. Transportation.
- F. Telecommunications.
- G. Medical and Dental Services.
- H. Civilian personnel.
- I. Construction.
- J.
- K Force Protection
- L Multinational arrangements
- M RSOM arrangements
- N HNS provided free of charge
- O HNS provide for which there is a charge
- P
- Q
- R
- S
- T
- U
- V
- W
- X List of HNS POC's
- Y List of JIA,s applicable
- Z List of abbreviations

Annex N or/and Annex O to template TA – Provision of HNS

The HN may be able to provide a range of facilities and services, each of these will have to be negotiated with the Host Nation. Facilities and services that could be considered for HNS include:

- a. A suitable facility to conduct the military activity, which does not require renovation or construction in order to serve the purpose.
- b. Security associated with the activity's facilities.
- c. Airlift support for recces and events as detailed per the SOR.
- d. Fire protection and emergency medical services for exercise facilities and personnel.
- e. Access to APODs and SPODs.
- f. Electricity, water, sewage, and other utilities not metered directly to an exclusively NATO facility.
- g. Trash removal.
- h. Contracting support.
- i. Services of military personnel
- j. Access to/use of training ranges.
- k. Purchase of consumable supplies

- l. Rental/purchase of non-military equipment when military equipment is not available.
- m. Military accommodation of activity participants.
- n. Messing at military facilities.
- o. Installation of room dividers or other temporary modifications to configure otherwise suitable facilities to the needs of the NATO Commander
- p. Installation of NATO CIS and administrative equipment.
- q. Telephone and other communications services.
- r. Incremental installations of electricity, water, sewage and other utilities that can be metered to exclusively NATO facilities during exercises/events.
- s. Stationery, printing, postage and packing.
- t. Hire of temporary civilian personnel.
- u. Rental of commercial facilities, when military facilities are not available, or not suitable.
- v. Commercial services.
- w. Targets and incremental services at training ranges requested by the NATO Commander.
- x. POL for NATO vehicles.
- y. Ground transportation.

The above list of facilities and services is not exhaustive, and the NATO Commander may request additional levels of support beyond those mentioned (e.g. barracks accommodation in existing facilities, etc.) Subordinate formations may request the SCs' assistance and further guidance when they are unable to obtain appropriate levels of support from HNs during the exercise planning process. SCs may request assistance of the National Military Representatives (NMRs) and NATO delegations in resolving HNS issues. If the HN is willing to provide the facility/service without charge, Annex N should be used. If a charge is involved Annex O

POROZUMIENIE TECHNICZNE HNS (TA)

**POROZUMIENIE TECHNICZNE
POMIĘDZY**

DOWÓDZTWEM NATO

(wpisz odpowiednią nazwę dowództwa operacyjnego)

ORAZ

MINISTERSTWEM OBRONY

(wpisz nazwę państwa)

DOTYCZĄCE

REALIZACJI WSPARCIA PRZEZ PAŃSTWO-GOSPODARZA (HNS)

CZĘŚĆ PIERWSZA

1. ZASADY OGÓLNE

1.1 Cel i zakres

Celem tego Porozumienia Technicznego (TA) jest przedstawienie koncepcji państwa-gospodarza w zakresie realizacji zadań wsparcia udzielanego siłom państwa wysyłającego rozmieszczanych na*(wpisać dane odnoszące się do operacji/ćwiczenia/planu wariantowego lub innych działań wojskowych będących przedmiotem wsparcia)* oraz wyjaśnienia ogólnych procedur i uzgodnień niezbędnych dla skutecznego wykonania zadań przez wyznaczonego dowódcę NATO i państwo-gospodarza (HN), określonych w Porozumieniu Ogólnym (MOU) *(wyszczególnić nazwę stosownego MOU)* odtąd określanego jako „MOU”, w aspekcie zabezpieczenia HNS. W ten sposób, Porozumienie Techniczne uzupełnia Porozumienie Ogólne i sprzyja opracowaniu związanych Wspólnych Porozumień Wdrożeniowych (JIA), które wyszczególniają zakres wsparcia udzielanego dla każdego państwa wysyłającego lub dowództwa NATO dla *(wpisać dane zabezpieczanej operacji/ćwiczenia/ planu wariantowego lub innych działań wojskowych)*, wraz z procedurami dotyczącymi refundacji kosztów i innymi specyficznymi procedurami w innych obszarach, które są niezbędne dla realizacji tego wsparcia.

1.2 Pojęcia i skróty

Wykaz pojęć i skrótów stosowanych w treści tego Porozumienia Technicznego zamieszczono w Załączniku

1.3 Dokumenty źródłowe

Wykaz stosowanych dokumentów źródłowych wykorzystywanych w TA przedstawiono w Załączniku

1.4 Sytuacja

Opisać okoliczności, które uwzględnione są w Porozumieniu Technicznym HNS. Jeśli TA opracowuje się dla konkretnej operacji lub ćwiczenia, oczekuje się szerokiego zarysu koncepcji operacji, a więc także decyzji o opracowaniu i zastosowaniu MOU oraz wskazaniu roli tego dokumentu w sprawnej implementacji porozumień w zakresie HNS (HNSA). Ten podrozdział może się odnosić do każdej sytuacji lub przepisów prawa, które jest przywołane do wsparcia tej operacji.

1.5 Zadania HNS

Państwo-gospodarz, na podstawie wspólnych uzgodnień z zaangażowanymi krajami, oraz zgodnie z deklaracją NATO zrealizuje zadania HNS niezbędne do pełnego zabezpieczenia sił sojuszniczych na swoim terytorium.

1.6 Realizacja

Punkt ten dostarcza ogólnego opisu uzgodnionego sposobu realizacji potrzeb wsparcia rozmieszczanych sił, zarówno w czasie operacji, jak i ćwiczenia lub innych działań wojskowych. Dla operacji, należy zamieścić następujące informacje:

- Państwo-gospodarz w okresie zagrożenia, kryzysu lub konfliktu – przyjmie, będzie transportowało i zapewni wsparcie siłom dowodzonym przez NATO, ich sprzęt i środki materiałowo-techniczne, które przybędą drogą powietrzną, morską poprzez wyznaczone porty lotnicze i morskie, lub też będą transportowane drogą lądową. W celu wykonania zadania, w niezbędnych przypadkach personel państwa wysyłającego będzie pomagał przy wyładunku sprzętu jednostek państwa wysyłającego, przybywającego do portów lotniczych i morskich państwa-gospodarza w rejonach postoju i ześrodkowania. Państwo-gospodarz zapewni niezbędną pomoc w zabezpieczeniu HNS, mieszczącą się w limitach określonych innymi porozumieniami. Dostępność takiego wsparcia będzie sprecyzowana we Wspólnych Porozumieniach Wdrożeniowych (JIAs).
- *Przydatne mogłoby być także opisanie w takich porozumieniach bardziej szczegółowego sposobu realizacji wsparcia, np. w poszczególnych obszarach HNS lub klasach zaopatrzenia. W zależności od ilości szczegółowych informacji, mogą one być umieszczone w załącznikach, i jeśli będzie to możliwe, połączone z informacją odnośnie stosowanych procedur (patrz rozdział w części 2. określającej jej treść).*

1.7 Dowodzenie i kierowanie

- *Przedstawia ustalenia mające zastosowanie odpowiednio w zakresie dowodzenia, kierowania i koordynacji, włącznie ze schematami organizacyjnymi, uwzględniającymi wzajemnie relacje. Celem powinno być wyjaśnienie relacji dowodzenia i kierowania pomiędzy instytucjami zaangażowanymi w zabezpieczenie i przyjęcie wsparcia przez państwo-gospodarza. Ten podrozdział powinien także określić wymagania wobec oficerów łącznikowych oraz określić rolę, dyslokację i obowiązki głównych wytypowanych instytucji. Przykładowo, powinna zostać określona rola, obowiązki i rozmieszczenie utworzonych komórek HNS państwa-gospodarza, jak również JLSG/JFCB (jeżeli takie sformowano).*

Gdy TA jest wypracowywane w ramach procesu planowania wariantowego, lub przynajmniej przed wypracowaniem porozumień JIA, jako wzór zakresu działania można zastosować poniżej zamieszczony:

1.8 Zakres odpowiedzialności

- (1) Operacyjne Dowództwo NATO. Operacyjne Dowództwo NATO, poza zadaniami określonymi w MOU, dodatkowo jest odpowiedzialne za:

- (a) Koordynowanie planowania wsparcia realizowanego przez państwo-gospodarza, włącznie ze współprzewodniczeniem prac komitetu JHNSSC, koordynowanie prowadzenia rekonesansów obiektów, udoskonalanie szczegółowej koncepcji HNS, oraz nadzór nad opracowywaniem i wdrażaniem porozumień JIAs.
 - (b) (Gdy jest to wymagane) umieszczanie informacji finansowej koniecznej do zwrotu podatku VAT za wydatki poniesione w czasie, gdy Dowództwo NATO jest rozmieszczane w..... (wpisać kraj).
- (2) Państwo-gospodarz. W uzupełnieniu zapisów zawartych w MOU - państwo-gospodarz posiada następujące obowiązki:
- (a) Wspieranie i uczestniczenie we wspólnych przeglądach (rekonesansach) obiektów.
 - (b) Wydzielanie obiektów, urządzeń i zabezpieczanie usług, zgodnie z zakresem uzgodnionym w JIA oraz zgodnie z zapisami części finansowej niniejszego dokumentu.
- (3) Państwo wysyłające. W uzupełnieniu zapisów zawartych w MOU – państwo wysyłające posiada następujące obowiązki:
- (a) Uczestniczenie w pracach komitetu JHNSSC.
 - (b) Określanie potrzeb i wymagań w zakresie HNS i przesyłanie ich państwu-gospodarzowi oraz dowódcy operacyjnemu – w formie opracowanej Koncepcji Wymagań (COR) i/ lub Zestawienia Potrzeb (SOR) oraz prowadzenie rekonesansów obiektów.
 - (c) Stosowanie się do warunków wstępnych ustanowionych przez państwo-gospodarza w zakresie HNS.
 - (d) Refundowanie kosztów państwu-gospodarzowi za otrzymane wsparcie, zgodnie z warunkami niniejszego Porozumienia Technicznego oraz Wspólnych Porozumień Wdrożeniowych.
 - (e) W czasie realizacji zadań - określanie nowych lub zmieniających się potrzeb i wymagań w zakresie HNS i przekazywanie ich do HNSCC.
- (4) JLSG. Jeżeli JLSG funkcjonuje to odpowiada za utrzymanie przejrzystości / czytelności narodowych i wielonarodowych wysiłków w zakresie wsparcia logistycznego w celu zapewnienia wsparcia operacji. W aspekcie HNS, JLSG zawiera JCBS, która zajmować się będzie rozwiązywaniem problemów i koordynacją zagadnień HNS (szczegółowy zakres odpowiedzialności przedstawiono w rozdziale 4).

CZĘŚĆ DRUGA

2. PROCEDURY FINANSOWE

Poniżej podany jest przykład uzgodnień finansowych zaczerpnięty z wielonarodowych ćwiczeń NATO:

2.1 Wytyczne finansowe

Poniższe wytyczne uzupełniają ogólne ustalenia finansowe zawarte w Porozumieniu Ogólnym - MOU. Ustalenia poczynione w związku z zabezpieczeniem HNS dla konkretnego ćwiczenia xxxxxx, a przytaczane za STANAGAMI, mają zastosowanie zarówno w odniesieniu do państw PdP, jak i NATO. Wszelkie rozliczenia kontraktów, roszczeń i płatności będą dokonywane w walucie państwa-gospodarza

a. Zasady ogólne

- (1) Refundacja za dostawy i usługi. Państwa wysyłające lub dowództwa NATO dokonają refundacji państwu-gospodarzowi za wzajemnie uzgodnione dostawy zaopatrzenia i usługi świadczone przez państwo-gospodarza, z wyłączeniem tych dostaw i usług, które są świadczone bezpłatnie lub wypożyczane. Dostawy i usługi podlegające refinansowaniu będą wyszczególnione we Wspólnych Porozumieniach Wdrożeniowych załączonych do niniejszego Porozumienia Technicznego lub w innych zamówieniach na dostawy i usługi. Generalnie, będą stosowane procedury zawarte w STANAG-u 2034 z uwzględnieniem zmian wyszczególnionych w stosownych JIAs.
- (2) Wypożyczony sprzęt. Jakikolwiek sprzęt wypożyczony państwu wysyłającemu lub dowództwu NATO - zostanie zwrócony w terminie do momentu ich powrotu po zakończonym ćwiczeniu. Wypożyczony sprzęt, który został uszkodzony podczas prowadzenia ćwiczenia będzie zgłoszony władzom państwa-gospodarza, w dyspozycji, których ten sprzęt pozostawał. Wówczas w uzgodnionym terminie negocjowane będą warunki zwrotu kosztów za naprawę lub jego wymianę.
- (3) Budżet i uzgodnienia finansowe. Szczegółowe uzgodnienia budżetowe i finansowe, włącznie z określeniem zasad refinansowania w formie zwrotu wyposażenia lub świadczenia usługi, będą wyspecyfikowane we Wspólnych Porozumieniach Wdrożeniowych lub określone będą w zamówieniach na dostawy i usługi. Wszystkie rachunki zostaną uregulowane zgodnie z warunkami określonymi w niniejszym porozumieniu oraz JIA, które będzie wynegocjowane dla danego ćwiczenia (Ex XXX). W wyjątkowych sytuacjach uzgodnienia mogą odbiegać od procedur określonych w STANAGu 2034.
- (4) Inne uwarunkowania. Jeżeli stosownie do uzgodnień państwa wysyłającego koszty za wsparcie na potrzeby jego sił realizowane przez państwo-gospodarza będą ponoszone przez inne państwo wysyłające, wówczas państwo-gospodarz dokona niezbędnych uzgodnień z tym drugim państwem

wysyłającym, które działa w imieniu obydwu. Cały zakres wsparcia będzie uzgodniony poprzez zawarcie stosownych JIA.

- (5) Porozumienie ogólne (MOU) przedstawia wyczerpująco pełny opis rodzaju kosztów, sposobów i procedur finansowych oraz uiszczania płatności.

b. Definicje kosztów

W myśl zasady kolektywnego wysiłku oczekuje się, aby państwa-gospodarze będą zapewniały odpowiedni poziom wsparcia dowództw NATO i państw wysyłających, które będzie uważane jako ich kontrybucja do ćwiczenia lub operacji. W pewnych sytuacjach, jakkolwiek koszty rzeczywiste mogą przewyższać te, które wynikałyby z oczekiwanej kontrybucji, wówczas jednak należy traktować je jako podlegające refinansowaniu. Przestrzegane powinny być następujące ogólne wytyczne dotyczące kosztów.

- (1) Wspólne koszty NATO. Na potrzeby ćwiczenia XXXX koszty związane z funkcjonowaniem dowództw NATO, finansowanych przez te dowództwa - Wielonarodowych Struktur Wsparcia Logistycznego, biur informacji publicznej, biur obsługi ważnych gości, będą zwykle uważane jako wspólne wydatki NATO, zgodnie ze szczegółowymi zapisami zawartymi w odpowiednich porozumieniach (JIA).
- (2) Koszty dzielone. W sytuacjach, gdy zabezpiecza się odpłatne świadczenia realizowane dla sił kilku lub wszystkich państw wysyłających rozmieszczonych w tym samym miejscu – koszty będą ponoszone proporcjonalnie. W celu wyliczenia kosztów odnoszących się do rozwiniętych sił państw wysyłających, ale nieopisanych w tym podrozdziale - należy zdefiniować kategorie opisywanych kosztów dzielonych, w których mogą powstać takie dodatkowe wydatki. W ślad za tym, państwa-gospodarze i wysyłające uzgodnią proporcję określonych kosztów w każdej kategorii, które mogą być uważane jako dodatkowe - z wykorzystaniem jednej z następujących metod:
 - (a) Koszty osobowe. Gdy rząd (wpisać państwo) ponosi dodatkowe koszty związane z przyjęciem personelu państwa wysyłającego i koszty te bezpośrednio wynikają ze wspólnego zakwaterowania personelu tego państwa z innymi (np. HN lub innych SNs) na terenie bazy lub jednostki wojskowej – wtedy koszty te będą ponoszone proporcjonalnie przez państwa wysyłające, zgodnie z ustaleniami wynegocjowanymi w indywidualnych porozumieniach JIAs. Wydatki rozumiane w takim kontekście generalnie nie obejmują zwrotu kosztów pracy personelu wojskowego państwa-gospodarza.
 - (b) Koszty eksploatacji sprzętu lub inne (zadaniowe). Gdy wystąpią dodatkowe koszty dla Rządu (wpisać państwo- gospodarza) spowodowane przyjęciem dodatkowego sprzętu (samolotów lub innego głównego sprzętu), lub wydłużeniem normalnych godzin pracy bazy w celu dostosowania się do zadań ćwiczenia – wtedy dodatkowe koszty będą ponoszone przez państwa wysyłające proporcjonalnie do liczby jednostek głównego sprzętu, samolotów lub wydłużenia godzin pracy -

indywidualnie wynegocjowanych w stosownych porozumieniach JIA. Wydatki rozumiane w takim kontekście generalnie nie obejmują zwrotu kosztów pracy personelu wojskowego lub eksploatacji sprzętu wojskowego państwa-gospodarza.

- (3) Bezpośrednie koszty narodowe. Kiedy świadczenia HNS są realizowane tylko dla jednego państwa wysyłającego albo dowództwa NATO – wszystkie koszty z tym związane będą ponoszone przez to państwo lub dowództwo, które otrzymuje wsparcie.

c. Procedury refinansowania i realizacji płatności

Wszystkie koszty podlegające refinansowaniu państwu-gospodarzowi, które uzgodniono jako wydatki wspierające określone działania, zostaną opłacone z budżetu ćwiczenia, zatwierdzonego przez Radę NATO.

- (1) STANAG 2034. Rozliczenie płatności pomiędzy państwami będzie realizowane zgodnie ze STANAG-iem 2034, jeśli nie postanowiono inaczej w odpowiednich porozumieniach JIA.
- (2) Zasoby wojskowe. Eksploatacja sprzętu, świadczenie usług i użytkowanie obiektów pochodzących z zasobów wojskowych baz lotniczych, jednostek wojsk lądowych lub sił morskich państwa-gospodarza, będą świadczone nieodpłatnie, gdy będzie to możliwe.
- (3) Zasoby cywilne / komercyjne. Państwo wysyłające ponosi koszty za wsparcie uzyskane ze źródeł komercyjnych lub cywilnych, zarówno zorganizowane przez to państwo, jak i państwo-gospodarza.
- (4) Płatności. Porozumienia JIA zawarte pomiędzy państwami wysyłającymi lub dowództwami NATO i państwem-gospodarzem wspierającym dane ćwiczenie XXXX precyzyjnie i szczegółowo określają sposób realizacji zobowiązań płatniczych lub refinansowania kosztów usług i użytkowania sprzętu. Płatności te będą regulowane przy wykorzystaniu jednego lub kilku z poniższych sposobów:
 - (a) Opłata wnoszona z góry przez państwo wysyłające;
 - (b) Refinansowanie zgodnie ze STANAG-iem 2034; lub
 - (c) Wymiana w naturze – w danym typie i rodzaju sprzętu lub usługi.
- (5) Dokumentacja HNS. Państwo-gospodarz ponosi odpowiedzialność za prowadzenie pełnej dokumentacji związanej z wydatkami ponoszonymi na rzecz państw wysyłających lub dowództw NATO.

d. Uzgodnienia finansowe w zakresie zabezpieczenia medycznego

- (1) Leczenie i porady zapewnione przez służbę zdrowia jednostek lub garnizonu oraz ewakuacja transportem wojskowym, włącznie z użyciem śmigłowców realizowane będą nieodpłatne. Jednakże, gdy wymagane jest wsparcie ze

strony państwa-gospodarza w celu przetransportowania rannych osób do szpitala państwa wysyłającego z użyciem środków państwa-gospodarza, wówczas państwo wysyłające ponosi odpowiedzialność za refinansowanie kosztów takiego transportu.

- (2) Państwo wysyłające zrefunduje także państwu-gospodarzowi koszty ewakuacji medycznej z wykorzystaniem cywilnych śmigłowców MEDEVAC, jak również opieki medycznej świadczonej własnemu personelowi w cywilnych placówkach medycznych, z wyjątkiem przypadków, które są zwolnione z opłat - gdyż podlegają odpowiednim regulacjom ubezpieczenia zdrowotnego. Państwo wysyłające może też wykorzystać możliwości wynikające z postanowień porozumień międzynarodowych lub dwustronnych w zakresie zabezpieczenia medycznego/socjalnego przy regulacji kosztów leczenia na terenie państwa-gospodarza.

2.2 Wytyczne w zakresie zawierania kontraktów

Pomocne jest również sprecyzowanie ustaleń w zakresie zawierania kontraktów. Poniżej zamieszczony został przykład porozumienia technicznego do tego samego ćwiczenia, którego użyto do projektu uzgodnień finansowych:

- (1) Państwa wysyłające lub dowództwa NATO upoważnione są do bezpośredniego kontraktowania od cywilnych dostawców komercyjnych towarów i usług i normalnie ponoszą główną odpowiedzialność za realizację takich kontraktów.
- (2) Państwo-gospodarz ułatwia kontraktowanie / zakupy towarów i usług zgłaszanych przez poszczególne państwa wysyłające lub dowództwa NATO. Państwo-gospodarz wyznaczy punkt kontaktowy w zakresie kontraktowania, który będzie rekomendował dostawców i pomagał w przygotowaniu kontraktów, w celu umożliwienia zakupów oraz będzie pośredniczył pomiędzy cywilnymi dostawcami i komórkami państwa wysyłającego - odpowiedzialnymi za kontraktowanie, bądź zakupy. Państwo-gospodarz nie poczyni żadnych finansowych zobowiązań bez uprzedniej zgody dowództwa NATO lub państwa wysyłającego.
- (3) W ramach (wpisz odpowiednią strukturę organizacyjną) znajdować się będzie niewielka komórka, której zadaniem będzie monitorowanie całkowitego zagadnień związanych z kontraktowaniem w Połączonym Rejonie Operacji (JOA)¹⁵ oraz koordynowanie zawierania kontraktów na szczeblu operacyjnym.
- (4) Regionalny Oficer ds. Kontraktowania (RACO)¹⁶ będzie agentem realizującym wymagania dowództw NATO i sponsorowanych przez nie wielonarodowych organizacji logistycznych (takich jak: JLSG¹⁷, MNLC¹⁸, ALSS¹⁹, FLS²⁰).

¹⁵ JOA – Joint Operations Area

¹⁶ RACO- Regional Area Contracting Officer

¹⁷ JLSG – Joint Logistic Support Group

- (5) Szczegółowe ustalenia odnośnie towarów i usług zgłaszanych do zakontraktowania / zakupu u dostawców, sposób i czas ich dostawy, punkty kontaktowe oraz metody refinansowania mogą być zamieszczone w stosownych porozumieniach JIA.
- (6) Towary i usługi zapewniane państwu wysyłającemu odpłatnie przez rząd państwa-gospodarza będą wyszczególnione w JIA i ich realizacja nie będzie wymagać zawierania dodatkowych kontraktów.
- (7) Przewiduje się, że mogą być świadczone pewne usługi, które będą kontraktowane lub pozyskiwane na płaszczyźnie dwustronnej – nieobjęte zakresem tego porozumienia. Tego typu wsparcie może dotyczyć między innymi obsługi nabrzeżnej okrętów morskich.

CZĘŚĆ TRZECIA

3. ASPEKTY PRAWNE

3.1 Zwolnienia z opłat, ulgi podatkowe i celne

Na podstawie porozumień i/lub konwencji międzynarodowych - funkcjonowanie Międzynarodowych Dowództw Wojskowych i operacyjnych struktur dowodzenia, sił Sojuszu oraz sprzętu, okrętów, samolotów i pojazdów będących własnością lub czarterowanych przez NATO, a także materiały pędne i smary (mps) i siły wydzielane do NATO - będą zwolnione z wszelkich podatków, należności, opłat urzędowych i tym podobnych. Protokół Paryski, Dalsze Dodatkowe Protokoły i odpowiednie międzynarodowe uregulowania prawne, które określają immunitety i przywileje przysługujące siłom wizytującym z Międzynarodowymi Dowództwami Wojskowymi włącznie, będą stosować się do wszystkich elementów i wydzielonych stanowisk operacyjnych, które w wyniku operacji prowadzonej i kierowanej przez NATO mogą być rozmieszczone na terenie państwa-gospodarza. Na potrzeby tego ćwiczenia /operacji działania wojskowego przywileje te należy rozszerzyć także na siły państwa wysyłającego.

3.2 Cła

Dowództwa NATO i siły państw wysyłających będą stosować się do następujących uregulowań w zakresie deklaracji celnych i powiadamiania:

- (1) Siły zbrojne są zwolnione z należności i opłat celnych i podatków za wwożony i wywożony sprzęt wojskowy oraz wyposażenie, włącznie z uzasadnioną ilością dostaw, zaopatrzenia i innych towarów – przeznaczonych do wyłącznego użytku tych sił. Wwóz na zasadach bezcłowych wymaga przedłożenia władzom celnym państwa-gospodarza dokumentów celnych (formularz 302 – zobacz załącznik A do STANAG-u

¹⁸ MNLC - Multinational Logistic Centre

¹⁹ ALSS – Advanced Logistic Support Site

²⁰ FLS – Forward Logistic Site

- 2456). (W przypadku, gdy państwo-gospodarz nie uznaje formularza 302, wówczas zastosowanie mają dokumenty celne określone przez władze celne tego państwa; wzory dokumentów zostaną umieszczone w załączniku);
- (2) Towary wwożone na terytorium państwa-gospodarza, które zwolnione są z opłat celnych nie będą zbywane, chyba że tak zostanie uzgodnione z władzami tego państwa. Towary zakupione na terytorium państwa-gospodarza zostaną wywiezione zgodnie z prawem i procedurami tego państwa.
- (3) członkowie sił zbrojnych posiadać będą następujące dokumenty w czasie przekraczania granic państwa-gospodarza i będą je okazywać na żądanie:
- narodowy wojskowy dokument tożsamości;
 - dokument podróży NATO (NATO Travel Order)²¹.

Państwo-gospodarz będzie akceptować te dokumenty bez zastrzeżeń – jako właściwe do przekraczania granic przez członków sił zbrojnych.

W przypadku kiedy państwo-gospodarz nie ratyfikowało AMovP-3 procedury związane z przekraczaniem granicy państwa zostaną wyszczególnione w tej sekcji.

- (4) Deklaracje celne i powiadamianie. Wszystkie dowództwa NATO i państw wysyłających, jednostki wojskowe oraz personel (określane tutaj jako pojedyncze osoby podróżujące oddzielnie lub w małych grupach – indywidualnie, w celu rotacji lub jako wydzielony element innej jednostki) muszą stosować się do przepisów celnych państwa-gospodarza i będą zgłaszani w dokumentach podróży – odpowiednio dla wszystkich przybywających i opuszczających terytorium państwa-gospodarza środków transportu (np. samolotów, statków, okrętów, pociągów i pojazdów). Szczegółowe wymagania państwa-gospodarza w zakresie odprawy celnej i powiadamiania oraz wzory dokumentów przedstawiono w załączniku Poniżej zamieszczono ogólne wytyczne dotyczące odprawy celnej, powiadamiania i procedur, które należy stosować:
- a. Okres poprzedzający przemieszczanie. Wstępne deklaracje celne obejmujące wszystkie dowództwa NATO i państwa wysyłające muszą być przedłożone w urzędzie celnym państwa-gospodarza w trybie, czasie i formacie określonym w załączniku Wstępne deklaracje celne należy przesłać w terminie dni przed planowanym przemieszczeniem lub przybyciem sił NATO i państw wysyłających. Dla każdego środka transportu sporządza się oddzielną deklarację celną.
- b. Po przybyciu. Oficjalne deklaracje celne, sporządzane przez wszystkie dowództwa NATO i państwa wysyłające, przyjmują formę Manifestu obowiązującego dla danego samolotu, statku, okrętu, pociągu lub pojazdu, który zawiera specyficzne informacje dotyczące przewożonego personelu, sprzętu, ładunku, zaopatrzenia wojskowego – zgodnie z trybem, sposobem i w formacie określonym w załączniku

²¹ AMovP-3 (Sojusznicza Publikacja Transportu i Ruchu Wojsk - rozdział 2)

..... . Deklaracje celne sporządza się oddzielnie dla każdego środka transportu.

- c. Podatki, należności i opłaty celne. Transporty wojskowe dowództw NATO i sił państw wysyłających po przedłożeniu deklaracji celnych oraz manifestów zostaną zwolnione z wszelkich opłat lotniskowych, portowych i tranzytowych, podatków i ceł oraz podobnych należności.
- d. Przewóz osób, poczty i ładunku (PMC²²). Przewóz personelu, poczty i ładunku na potrzeby dowództw NATO i państw wysyłających - po przedłożeniu deklaracji celnych i manifestów - zostaną zwolnione z wszelkich opłat lotniskowych, portowych i tranzytowych, podatków i ceł oraz podobnych należności, wyłączając towary, których przewóz został zabroniony na podstawie załącznika

3.3 Noszenie broni

Personel sił zbrojnych przebywający na terytorium państwa-gospodarza może nosić przy sobie broń osobistą, pod warunkiem, że jest do tego upoważniony poprzez stosowny wpis w rozkazie podróży.

3.4 Ochrona wojsk (FP)

Wyczerpujące i skuteczne zasady w zakresie zapewnienia ochrony wojsk zostaną określone w planie operacji (OPLAN), instrukcjach do planowania ćwiczenia (EXPI²³) lub w dokumentach uzupełniających.

3.5 Ochrona środowiska

Państwo-gospodarz przekaze państwom wysyłającym, dowództwom NATO przepisy i standardy dotyczące ochrony środowiska (kopie w języku angielskim), które będą miały zastosowanie podczas prowadzenia ćwiczenia. Normy te nie będą bardziej restrykcyjne, aniżeli obowiązujące siły zbrojne państwa-gospodarza. Państwa wysyłające zastosują się do standardów państwa-gospodarza w zakresie ochrony środowiska. Szkody spowodowane nie stosowaniem się do notyfikowanych norm będą naprawione przez państwo, które je spowodowało lub zgodnie z art. VIII porozumienia NATO SOFA zostanie wprowadzona stosowna procedura roszczeniowa.

3.6 Roszczenia

Procedury postępowania z roszczeniami ustanowione będą przez państwo-gospodarza zgodnie z NATO SOFA dla wszystkich nie określonych roszczeń. Zastosowanie mają ułatwienia dotyczące sił i sprzętu każdej ze stron, które podlegają NATO SOFA. Bardziej szczegółowe i specyficzne procedury roszczeniowe zamieszczono w załączniku do tego Porozumienia Technicznego.

²² PMC – Postal, Mail, Cargo

²³ EXPI – Exercise Planning Instructions

CZĘŚĆ CZWARTA

4. ZAOPATRZENIE I USŁUGI

4.1 Cel

Opisz procedury szczególnie w zakresie nabywania zaopatrzenia i usług, które obejmować będą zabezpieczenie medyczne i przemieszczenie sił państwa wysyłającego na terytorium państwa-gospodarza. Szczegółowe dane dotyczące świadczonych usług i poszczególnych klas zaopatrzenia zamieszczono w załącznikach do tego porozumienia.

4.2 Zakres

Określa wszystkie zasady nabywania zaopatrzenia i usług w celu wspierania działań sił państwa wysyłającego na terytorium państwa-gospodarza.

4.3 Nabywanie

Określ szczegółowe wymagania (odpowiednio załączniki źródłowe, JIAs lub indywidualne zamówienia),. Gdziekolwiek jest to możliwe, podaj ilości, ceny, źródła, uzgodnienia w zakresie dostaw, warunki inspekcji, itd. Podczas, gdy nie są znane ceny jednostkowe należy określić ich maksymalną - nieprzekraczalną wartość w poszczególnych kategoriach potrzeb.

4.4 Procedury

Sprecyzuj dodatkowe lub alternatywne procedury do tych, przedstawionych w części 2. tego porozumienia, które określają ogólne zasady związane z notyfikacją i zarządzaniem wymaganiami w zakresie wsparcia realizowanego przez państwo-gospodarza.

CZĘŚĆ PIĄTA

5. WEJŚCIE W ŻYCIE, POPRAWKI I WYGAŚNIĘCIE

Niniejsze Porozumienie Techniczne wchodzi w życie z dniem złożenia ostatniego podpisu przez wyznaczonego dowódcę NATO i państwa-gospodarza. Porozumienie to może być w dowolnym czasie poprawione w drodze wzajemnego konsensusu przedstawionego na piśmie.

TA będzie obowiązywało do czasu aż wszystkie zobowiązania z niego wynikające zostaną zrealizowane.

Państwa wysyłające zostaną zaproszone do zaakceptowania postanowień TA poprzez NOI lub SOI lub SOR.

Jakiegokolwiek kwestie sporne dotyczące interpretacji postanowień tego TA lub jego aneksów będą rozwiązywane pomiędzy zainteresowanymi stronami na możliwie najniższym poziomie i nie będą poddawane do rozstrzygnięcia przez żadne narodowe lub międzynarodowe sądy (trybunały) ani też przez strony trzecie.

Niniejsze Porozumienie Techniczne pozostaje w mocy do czasu zrealizowania wszystkich zobowiązań z niego wynikających.

PODPISANO:

Za Rząd Republiki / Królestwa _____ [HN]

NAZWISKO
STANOWISKO / STOPIEŃ

Data: _____

Za wyznaczonego Dowódcę NATO [wpisz właściwą nazwę]

NAZWISKO
STOPIEŃ
STANOWISKO

Data: _____
Mons, Belgia

ZAŁĄCZNIKI (do wzoru TA):

- A. Klasa1
- B. Klasa 2 i 4
- C. Klasa 3
- D. Klasa 5
- E. Transport
- F. Telekomunikacja
- G. Opieka medyczna i leczenie stomatologiczne
- H. Personel cywilny
- I. Materiały konstrukcyjne i budownictwo
- J. Ochrona wojsk
- K. Uzgodnienia wielonarodowe
- L. Uzgodnienia w zakresie RSOM
- M.
- N. Świadczenia HNS dostarczane nieodpłatnie
- O. Świadczenia HNS dostarczane ze zwrotem kosztów
- P.
- Q.
- R.
- S.
- T.
- U.
- V.
- W.
- X. Wykaz Punktów Kontaktowych HNS
- Y. Wykaz związanych porozumień JIA
- Z. Wykaz skrótów

Załącznik N lub/i Załącznik O do wzoru TA – Zapewnienie HNS

HN może zapewnić szereg obiektów i usług, z których każda musi być negocjowana z państwem-gospodarzem. Obiekty i usługi, które można uznać za HNS obejmują:

- a. odpowiednie obiekty do prowadzenia działań wojskowych, niewymagające remontu lub budowy, aby służyć celowi przeznaczenia.
- b. bezpieczeństwo związane z działalnością obiektów.
- c. udostępnienie środków transportu powietrznego w celu przeprowadzenia rekonesansów i innych przedsięwzięć, wyszczególnionych w SOR.
- d. ochrona przeciwpożarowa i ratownictwo medyczne dla personelu i obiektów szkoleniowych.
- e. dostęp do lotniczych i morskich portów rozładunku.
- f. prąd, woda, kanalizacja i inne media nie opomiarowane wyłącznie dla obiektów NATO.
- g. usuwanie odpadów.
- h. pomoc w kontraktowaniu zasobów miejscowych.
- i. usługi personelu wojskowego.
- j. dostęp do / korzystanie z poligonów.
- k. zakup materiałów eksploatacyjnych.
- l. wynajem / zakup sprzętu gdy sprzęt wojskowy nie jest dostępny.
- m. zakwaterowanie w obiektach wojskowych.

- n. żywienie w obiektach wojskowych.
- o. instalacja przegród lub czasowa modyfikacja obiektów do potrzeb dowódcy NATO.
- p. instalacja sprzętu łączności NATO i sprzętu administracyjnego.
- q. telefony i inne usługi telekomunikacyjne.
- r. zużycie energii elektrycznej, wody, ścieków i innych mediów, które mogą być opomiarowane wyłącznie dla obiektów NATO podczas ćwiczenia / wydarzeń.
- z. wsparcie biurowo-administracyjne.
- s. zatrudnienie tymczasowych pracowników cywilnych.
- t. wynajem obiektów cywilnych, gdy nie są dostępne obiekty wojskowe lub nie są one odpowiednie.
- u. usługi komercyjne.
- v. cele i inne usługi szkoleniowe na poligonach wymagane przez dowódcę NATO.
- w. paliwo dla pojazdów NATO.
- x. transport lądowy.

Powyższa lista obiektów i usług nie jest kompletna i dowódca NATO może wnioskować o dodatkowe wsparcia poza wymienionymi (np. zakwaterowanie w istniejących obiektach wojskowych, itp). Podległe formacje mogą wnioskować do dowódcy strategicznego o pomoc i dalsze wytyczne kiedy nie są w stanie uzyskać odpowiedniego poziomu wsparcia od państw-gospodarzy podczas procesu planowania ćwiczeń. Dowództwa strategiczne mogą zwracać się z prośbą do Narodowych Przedstawicieli Wojskowych (NMRs) oraz przedstawicieli przy NATO w rozwiązywaniu problemów HNS. Jeśli HN jest gotów zapewnić świadczenia HNS nieodpłatnie to zastosowany będzie załącznik N. W przypadku dokonywania zwrotu kosztów za odebrane świadczenia HNS należy zastosować Załącznik O.

„STRONA PUSTA”

Załącznik F

TEMPLATE FOR HNS STATEMENT OF REQUIREMENTS (SOR)

HNS STATEMENT OF REQUIREMENTS (SOR)					Operation:		Page 1 of ____ pages		
Initial ☐		Final ☐		Change ☐		Administrative Data			
INITIATOR			HOST NATION RESPONSE			ACCEPTANCE			
1. Requisition Number and Date:			5.a. Payment to be received by:			8.a. Payment to be made by:			
2. Support Agreement :			5.b. Account Number:						
3.a. Type of Support Required:			5.c. Address:						
			5.d. Tel/Fax:						
3.b. Likely Timeframe: From: _____ To: _____			6.a. Supplying Party/Unit :			9.a. Receiving (User) Party /Unit:			
3.c. Requested Location:			6.b. POC authorised to accept changes to SOR : Name/Rank: _____ Address: _____ Tel/Fax: _____			9.b. POC authorised to request changes to SOR: Name/Rank: _____ Address: _____ Tel/Fax: _____			
4.a. From (Receiving/Initiating Party):		4.c. Nation:	7.a. To (Supplying Party):		7.c. Nation:	10.a. For (Requesting/Accepting Party):			10c. Nation:
4.b. Receiving Official (Initiator): Name/Rank: _____ Address: _____ Tel/Fax: _____ Signature & Date: _____			7.b. Supplying Official Name/Rank: _____ Address: _____ Tel/Fax: _____ Signature & Date: _____			10.b. Requesting Official (Authoriser): Name/Rank: _____ Address: _____ Tel/Fax: _____ Signature & Date: _____			
SUPPORT REQUIRED					SUPPORT OFFERED				
11. Number	12. Requirement (includes start and end date if different from 3.b.)	13. Qty	14. Unit of Issue	15. Unit Cost	16. Total Cost Estimate	17. Method of Reimbursement	18. Qty received	19. Remarks	
1									
2									
3									
4									

Block no.	Content	Block no.	Content
1.	Unique identification number, to be filled in by the receiving party	8.a.	Financial office responsible for payments
2.	HNS Technical Arrangement which authorises the support requested	8.b.	Address of the financial office responsible for payments
3.a.	Brief description of the general type of support (i.e. lodging, meals, fuel, etc.)	8.c.	Telephone and fax number of the financial office responsible for payments
3.b.	Duration of the requirement for support	9a.	Unit/agency that will receive/use the services/supplies
3.c.	Preferred location/area where support is needed	9b.	POC of the receiving unit/agency authorised to request changes to the SOR
4a.	Office authorised to request support from a Host Nation	10a.	Official agency authorised to submit HNS requests to a Host Nation
4b.	Contracting Officer's representative	10b.	Official POC authorised to make commitments
4c.	State requesting support	10c.	Committed state
5a.	Financial office that will receive payments (usually the Ministry of Defence)	11.	Line item number
5b.	Account number of the receiving financial office	12.	Detailed description of required support
5c.	Address of the receiving financial office	13.	Quantity
5d.	Telephone and fax number of the receiving financial office	14.	Unit of Issue (i.e. litres, boxes, items, days, etc.)
6a.	Host Nation unit or organisation that will provide the actual service/supplies	15.	Estimated cost per unit
6b.	Host Nation representative authorised to accept changes to the SOR (identified by Host Nation POC)	16.	Total estimated cost per line item
7a.	Official agency authorised to receive HNS-requests	17.	Method of reimbursement (i.e. cash, replacement in kind or equal value exchange)
7b.	Official POC authorised to receive HNS requests	18.	Quantity of support received (to be identified after the support operation has ended)
		19.	Remarks

**STATEMENT OF REQUIREMENTS (SOR) CHECKLIST (OTHER THAN
AIRFIELDS which are covered by SUPPLEMENT 1 to ALP- 4.3)**

FUNCTION		PROVISIONAL AGREEMENT
A. TRANSPORTATION		
1	Reception of Personnel & Cargo	
	a. Total Qty of Personnel Arriving	
	b. Total Bulk/Weight of Cargo - From/To	
2	Movements	
	a. Internal, From Billeting Areas to Work Areas	
	b. Movement To/From Airfield	
	c. Rail transport	
	d. Inland Waterway transport	
	e. Movement control	
3	Port Operations (Re-supply)	
	a. Capacity (Size of Port Required)	
	b. Capability to Use Light Rafts	
	c. Material Handling Equipment at Port	
4	Rental Vehicles	
	a. Total Number	
	b. Sedans	
	c. Trucks (By Type)	
	d. Mopeds	
5	CIS	
B. ACQUISITION OF MATERIEL & SERVICES		
1	Office Equipment	
	a. Typewriters	
	b. Desks	
	c. Copy Machines	
	d. Tables	
	e. Chairs	
	f. Safes	
	g. Filing Cabinets	
	h. ADP Equipment	
2	Maintenance Services	
	a. Contracts	
	b. Vehicles	
	c. Generators	
	d. Marine	
	e. Office Equipment	

FUNCTION		PROVISIONAL AGREEMENT
	f. Buildings/Grounds	
	g. Electrical	
	h. CIS Equipment	
	i. Garbage/Recycling disposal,	
	j. Soil Remediation,	
	k. Solid/liquid waste treatment or disposal,	
	l. HAZMAT disposal	
	m. Other	
3	Catering/Rations	
	a. Total Required	
	b. No of Meals Per Day	
	c. Prep, Serving & Dining Eqpt	
	d. Messing facilities (Buildings)	
	e. Tables & Chairs	
4	Furniture	
	a. Living Quarters	
	b. Beds	
	c. Dressers/Wall Lockers	
	d. Chairs	
	e. Desks/Tables	
	f. Lamps	
5	Potable Water	
	a. Availability	
	b. Requirement (CuM/Day)	
6	Electrical Power	
	a. Consolidated Requirement	
	b. Maintenance	
	c. Backup Power Source	
C. PETROLEUM, OIL & LUBRICANTS (POL)		
1	Storage Capacity	
2	Handling/Distribution	
3	Aviation Fuel	
4	Diesel	
5	Petrol	
6	Compressed Gases	
	a. Availability of Resupply	
	b. Types Available	
D. MEDICAL SERVICES		
1	Treatment Capabilities (By Role)	
2	Patient Evacuation	
3	Medical Liaison	
4	Medical Prepositioning	

FUNCTION		PROVISIONAL AGREEMENT
5	CIS	
E. CIVILIAN LABOUR		
1	Base Support Workers	
	a. Sanitation Workers	
	b. Plumbers	
	c. Electricians	
	d. Carpenters	
	e. Masons	
	f. CIS	
2	Maintenance Workers	
	a. Electronic Eqpt Repairmen	
	b. Electrical Eqpt Repairmen	
	c. Office Eqpt Repairmen	
	d. Vehicle Mechanics	
3	Firemen	
	a. Capability	
	b. Equipment	
F. CONSTRUCTION		
1	Inactive LOC Facilities	
	a. Planned Modifications to Facilities	
	b. Ongoing Modifications to Facilities	
2	Activated LOC Facilities	
	a. Facilities & Utilities Construction & Repair	
	b. Erection of Portable Facilities	
	c. Protective Berms	
	d. Living Accommodation	
	e. Office/Ops/Maint Facilities	
3	Activate & Maintain a LOC facility/utility	
G. COMMUNICATIONS & INFORMATION SYSTEMS		
1	Voice	
2	Date	
3	Message Handling System (MHS)	
5	Real Estate for National Equipment	
6	Frequencies	
7	Welfare Services	
8	Antenna Field Areas	
	a. Total Area Required	
	b. Separation Between Fields	

FUNCTION		PROVISIONAL AGREEMENT
	c. Height	
	d. Power	
	e. Frequency and Bandwidth	
H. CO-ORDINATION & CONTROL		
1	LOC Activation	
2	Liaison Exchange With HN	
I. FACILITIES		
1	Training Areas	
	a. Maneuver Areas (Size)	
	b. Small Arms Ranges	
	c. Miscellaneous	
2	Office Space	
	a. Total Area Required	
	b. Breakdown By Type	
3	Billeting Requirement	
	a. Officer	
	b. NCO	
	c. Other Ranks	
	d. Latrines	
	e. Showers	
4	Maintenance Facilities	
	a. Aircraft (Not On Airfield)	
	b. Communication Equipment	
	c. Vehicles	
5	Storage facilities	
	a. Warehouses	
	b. Outdoors (Covered)	
	c. Outdoors (Open)	
	d. Maint Related (Spare Parts, etc)	
	e. Material Handling Equipment	
	f. Bulk POL Storage	
	g. Ammo Storage	
6	Medical/Dental Facility	
	a. Medical Facility (Role & Capacities)	
	b. Dental Facility (Capacity)	
	c. MEDEVAC Routing	
7	Pier/Dock Facilities	
	a. Capacity	
	b. Pier/Dock-side Storage	
	c. Refueling	
	d. Maintenance Area	

FUNCTION		PROVISIONAL AGREEMENT
	e. Transhaul From Pier/Dock Via Road or Rail	
8	Marshalling Areas	
9	Holding Areas	

ZESTAWIENIE POTRZEB HNS (SOR)

ZESTAWIENIE POTRZEB HNS (SOR)				Operacja:		Strona 1 /			
Inicjujące ☐		Końcowe ☐		Zmiana ☐		Dane Administracyjne			
ZAPOTRZEBOWUJĄCY		ODPOWIEDŹ PAŃSTWA-GOSPODARZA		ZATWIERDZENIE					
1. Numer zapotrzebowania i data:		5.a. Opłaty należy wnieść do:		8.a. Opłaty będą wniesione przez:					
2. Porozumienie o wsparciu :		5.b. Nr rachunku:							
3.a. Rodzaj wymaganego wsparcia:		5.c. Adres:		8.b. Adres:					
		5.d. Tel/Fax:		8.c. Tel/Fax:					
		6.a. Strona/jednostka zaopatrująca :		9.a. Strona/jednostka otrzymująca:					
3.b. prawdopodobny czas dostarczenia:		6.b. Punkt kontaktowy autoryzowany do zatwierdzania zmian w SOR :		9.b. Punkt kontaktowy autoryzowany do zgłaszania zmian w SOR:					
Od:		Nazwisko/stopień:		Nazwisko/stopień:					
Do:									
3.c. Lokalizacja:		Adres:		Adres:					
		Tel/Fax:		Tel/Fax:					
4.a. Od (Strona przyjmująca/zapotrzebowująca):		4.c. Państwo:		7.a. Do (Strona zaopatrująca):		7.c. Państwo::		10.a. Dla (Strona akceptująca/ zapotrzebowująca):	
								10c. Państwo::	
4.b. Dane przyjmującego:		7.b. Dane zaopatrującego		10.b. Dane zatwierdzającego:					
Nazwisko/stopień:		Nazwisko/stopień:		Nazwisko/stopień:					
Adres:		Adres:		Adres:					
Tel/Fax:		Tel/Fax:		Tel/Fax:					
Podpis i data:		Podpis i data:		Podpis i data:					
WYMAGANE WSPARCIE				WSPARCIE OFEROWANE					
11. Nr	12. Wymagania(zawiera datę początku i zakończenia, jeżeli inne niż 3.b.)	13. ilość	14. JM	15.cena Jednostkowa	16. ogólny szacunkowy koszt	17. metoda refinansowania	18. ilość	19. uwagi	
1									

Nr Poz.	Treść	Nr Poz.	Treść
1.	Numer identyfikacyjny, do wypełnienia przez stronę przyjmującą	8.a.	Biuro finansowe odpowiedzialne za realizację płatności
2.	Porozumienie Techniczne HNS, autoryzujące zapotrzebowane wsparcie	8.b.	Adres biura finansowego odpowiedzialnego za realizację płatności
3.a.	Rodzaj wymaganego wsparcia (np.: Klasa zaopatrzenia lub inne usługi)	8.c.	Nr telefonu i faksu biura finansowego odpowiedzialnego za realizację płatności
3.b.	Wymagany okres wsparcia	9a.	Jednostka lub instytucja upoważniona do otrzymywania zaopatrzenia lub usług
3.c.	Preferowana lokalizacja (miejsce) wsparcia	9b.	Punkt Kontaktowy jednostki lub instytucji upoważniony do zgłaszania zmian do SOR
4a.	Biuro autoryzowane do zapotrzebowania wsparcia u państwa-gospodarza	10a.	Instytucja/jednostka upoważniona do wnoszenia oficjalnych zapotrzebowań na HNS do państwa-gospodarza
4b.	Przedstawiciel ds. Kontraktowania autoryzowanego biura	10b.	Punkt Kontaktowy upoważniony do podejmowania oficjalnych zobowiązań
4c.	Nazwa państwa wnoszącego o wsparcie	10c.	Państwo przyjmujące wsparcie
5a.	Jednostka rozliczająca, do którego wnoszone są płatności (zwykle Ministerstwo Obrony)	11.	Numer seryjny wsparcia
5b.	Nr rachunku bankowego jednostki rozliczającej strony przyjmującej	12.	Szczegółowy opis wymaganego wsparcia
5c.	Adres biura finansowego jednostki rozliczającej	13.	Ilość wymagana
5d.	Nr telefonu i faksu jednostki rozliczającej strony przyjmującej	14.	Jednostka miary (np. litr, pojemnik, przedmiot, dni, itd.)
6a.	Jednostka lub organizacja państwa-gospodarza realizująca dostawy zaopatrzenia lub świadcząca usługi	15.	Orientacyjny koszt jednostkowy
6b.	Przedstawiciel państwa-gospodarza upoważniony do zatwierdzania zmian w SOR (określony przez Punkt Kontaktowy państwa-gospodarza)	16.	Całkowity, orientacyjny koszt danego typu wsparcia
7a.	Instytucja/jednostka upoważniona do przyjmowania oficjalnych wniosków na HNS	17.	Metoda refinansowania (np. płatność gotówką, zwrot w naturze lub rodzaju, wsparcie wzajemne - tej samej wartości)
7b.	Punkt Kontaktowy upoważniony do przyjmowania oficjalnych wniosków na HNS	18.	Ilość otrzymanego wsparcia (będzie określona po zakończeniu operacji)
		19.	Uwagi

LISTA KONTROLNA ZESTAWIENIA POTRZEB (SOR)
(nie dotyczy przypadków przygotowania i realizacji wsparcia na lotniskach, które są zawarte w Dodatku 1 do ALP-4.3)

FUNKCJA		UZGODNIENIA
A. TRANSPORT		
1	Przyjęcie personelu i ładunku	
	a. Ogólna ilość przybywającego personelu	
	b. Ogólna masa zasadniczego ładunku/ciężar ładunku - z/do	
2	Przemieszczenia	
	a. Wewnętrzne, z rejonów zakwaterowania do miejsc pracy	
	b. Przemieszczenie do/z lotniska	
	c. Transport kolejowy	
	d. Transport śródlądowy	
	e. Kontrola ruchu	
3	Operacje w porcie (uzupełnianie zapasów)	
	a. Możliwości (wymagana wielkość portu)	
	b. Możliwość wykorzystania lekkich tratw	
	c. Sprzęt przeładunkowy w porcie	
4	Wynajem pojazdów	
	a. Ogólna ilość	
	b. Typu sedan	
	c. Ciężarówki (wg typu)	
	d. Motorowery	
5	Systemy łączności i informatyki (CIS)	
B. ZAOPATRZENIE ORAZ USŁUGI		
1	Sprzęt biurowy	
	a. Maszyny do pisania	
	b. Biurka	
	c. Kopiarki	
	d. Stoły	
	e. Krzesła	
	f. Sejfy	
	g. Szafy na dokumentację	
	h. Sprzęt komputerowy (ADP)	
2	Usługi remontowo-eksploatacyjne	
	a. Kontraktowane	
	b. Pojazdy	
	c. Agregaty prądotwórcze	
	d. Sprzęt morski/okrętowy	
	e. Sprzęt biurowy	

FUNKCJA		UZGODNIENIA
	f. Budynki /Tereny	
	g. Instalacje elektryczne	
	h. Sprzęt łączności i informatyki	
	i. Śmieci/Recykling	
	j. Remediacja	
	k. Usuwanie odpadów stałych i płynnych	
	l. Unieszkodliwianie materiałów niebezpiecznych	
	m. Inne	
3	Żywność / Produkty żywnościowe	
	a. Ogólne potrzeby	
	b. Ilość posiłków dziennie	
	c. Przygotowanie, obsługa oraz wyposażenie kuchenne	
	d. Stołówki (budynki)	
	e. Stoły i krzesła	
4	Umeblowanie	
	a. Miejsca zakwaterowania	
	b. Łóżka	
	c. Szafki ubraniowe / ścienne	
	d. Krzesła	
	e. Biurka / stoły	
	f. Lampy	
5	Woda pitna	
	a. Dostępność	
	b. Potrzeby (m3 / dzień)	
6	Energia elektryczna	
	a. Całkowite potrzeby	
	b. Obsługa / konserwacja	
	c. Zapasowe źródło energii	
C. MATERIAŁY PĘDNE I SMARY (MPS)		
1	Zdolność magazynowania	
2	Dystrybucja	
3	Paliwo lotnicze	
4	Olej napędowy	
5	Benzyna	
6	Gazy sprężone	
	a. Możliwość uzupełnienia	
	b. Dostępne rodzaje	
D. USŁUGI MEDYCZNE		
1	Możliwości lecznicze (wg poziomu)	
2	Ewakuacja pacjentów	

FUNKCJA		UZGODNIENIA
3	Medyczny zespół łącznikowy	
4	Zawczasu przygotowane wsparcie medyczne	
5	Sprzęt łączności i informatyki	
E. CYWILNA SIŁA ROBOCZA		
1	Pracownicy obsługujący Bazę	
	a. Sprzątający, w tym sanitariaty	
	b. Hydraulicy	
	c. Elektrycy	
	d. Stolarze	
	e. Murarze	
	f. Technicy sprzętu łączności i informatyki	
2	Konserwatorzy / mechanicy	
	a. Naprawy sprzętu elektronicznego	
	b. Naprawy sprzętu elektrycznego	
	c. Naprawy sprzętu biurowego	
	d. Mechanika pojazdowa	
3	Funkcjonariusze straży pożarnej	
	a. Możliwości	
	b. Sprzęt i wyposażenie	
F. INFRASTRUKTURA I BUDOWNICTWO		
1	Niewykorzystywane lokalne obiekty	
	a. Planowana modernizacja obiektów	
	b. Prowadzone modernizacje obiektów	
2	Wykorzystywane lokalne obiekty	
	a. Obiekty, budowa użytkowej infrastruktury, naprawy	
	b. Stawianie tymczasowych obiektów	
	c. Wały / nasypy ochronne	
	d. Pomieszczenia mieszkalne	
	e. Pomieszczenia biurowe / operacyjne / obsługowe	
3	Aktywacja i utrzymanie lokalnych obiektów	
G. SYSTEMY ŁĄCZNOŚCI I INFORMATYKI		
1	Transmisja głosu	
2	Transmisja danych	
3	System przekazywania wiadomości (MHS)	
4	Infrastruktura na potrzeby przechowywania sprzętu narodowego	
5	Częstotliwości radiowe	

FUNKCJA		UZGODNIENIA
6	Usługi socjalne	
7	Pole antenowe	
	a. Wymagana całkowita powierzchnia	
	b. Izolacja pomiędzy polami	
	c. Wysokość	
	d. Moc	
	e. Częstotliwość i szerokość pasma	
H. KOORDYNACJA I KIEROWANIE		
1	Aktywowanie linii transportowych (LOC)	
2	Zapewnienie wymiany oficerów łącznikowych z HN	
I. OBIEKTY		
1	Rejony ćwiczeń	
	a. Obszary działań manewrowych (wielkość)	
	b. Małe strzelnice	
	c. Różne	
2	Pomieszczenia biurowe	
	a. Ogólna potrzebna powierzchnia	
	b. Podział wg rodzaju	
3	Potrzeby w zakresie zakwaterowania dla:	
	a. Oficerów	
	b. Podoficerów	
	c. Innych	
	d. Toalet	
	e. Natrysków	
4	Pomieszczenia obsługi technicznej	
	a. Samolotów (nie na lotnisku)	
	b. Sprzętu łączności	
	c. Pojazdów	
5	Powierzchnie składowania	
	a. Magazyny	
	b. Wiaty	
	c. Miejsca odkryte	
	d. Związane z obsługiwaniem (części zapasowe, itd.)	
	e. Sprzęt przeładunkowy	
	f. Skład paliw płynnych	
	g. Skład środków bojowych	
6	Obiekty medyczne/ stomatologiczne	
	a. Gabinety medyczne (poziom i możliwości)	
	b. Gabinety stomatologiczne (możliwości)	
	c. Procedury ewakuacji medycznej	

FUNKCJA		UZGODNIENIA
7	Obiekty i urządzenia portowe (nadbrzeża / doki)	
	a. Możliwości	
	b. Składowanie na nabrzeżu / w porcie	
	c. Tankowanie paliw	
	d. Rejon obsług i napraw sprzętu	
	e. Możliwość połączenia nabrzeża / doku z drogowym i kolejowym systemem transportowym	
8	f. Miejsce zbiórki	
9	g. Miejsce przechowywania	

Załącznik G

JOINT IMPLEMENTATION ARRANGEMENT (JIA) TEMPLATE

..... Detachment -(Location)

PLAN SUMMARY

1. **Purpose.** To describe the requirements of the(NATO Forces) for HNS by(HN) for Operation/Exercise at(Location).
2. **Authority.** Pursuant to the MOU authority to conclude this JIA is contained in dated
3. **Conditions of Execution.** For the duration of Operation/Exercise.....
4. **Operations to be Conducted.** The (NATO Forces) will deploy to (.....) to undertake missions outlined in the EXOPORD for Operation/Exercise
5. **Key Assumptions:**
 - a. That once initiated, HNS will continue until it is mutually accepted that such support is no longer required.
 - b. Upon arrival, the HN, (HN), will provide prepositioned equipment/material to the (NATO Forces) Detachment (Det).
 - c. The (NATO Forces) Det Advance Party will arrive at (Date/Time).
6. **Command Relationships.** (Detail any relevant command relationships)
7. **Concept.** The (relevant military authorities) will provide HNS and facilities, as available, as detailed in Annexes to this Arrangement. (As appropriate, describe broad outlines features of the HNS to be provided and general terms of its provision; also the relative contribution it is likely to make to the overall support requirements of the detachment)
8. **Limiting Factors/Shortfalls:** (As appropriate, detail any significant limiting factors/shortfalls highlighted in paragraphs in the individual annexes to this TA).

9. **Co-ordination/Control:**

- a. Task Organisation. (For NATO Forces)
- b. Key Personnel. (Detail useful local points of contact and responsible organizations involved with the request/provision of HNS on both sides at the deployment location;
- c. Co-ordination Particulars: (Detail any additional co-ordination arrangements for the site).

10. **Customs Arrangements.** (Detail where these can be found e.g. EXOPORD).

11. **Financial Procedures.** (Detail any site specific procedures for payment of bills etc)

12. **Environmental Protection** (Detail where procedures related to this can be found e.g. EXOPORD).

13. **Contractual Guidelines.** (As Appropriate)

14. **Commencement, Amendment and Termination:**

This JIA will become effective on the date of the last signature of the designated NATO Commander and the HN . The JIA can be amended at any time in writing by mutual consent. The JIA will remain in effect until all obligations have been fulfilled.

- a. This JIA will be effective when approved by the designated representative of the (NATO Commander) and(HN) MOD(s). This plan may be terminated by:
 - (1) Either participant, following a revision of the mission by either participant whereby fulfilling of the plan is made either impossible or unnecessary, or
 - (2) The mutual consent of both participant.

Signatures

(HN Representative) (NATO Representative)

ANNEXES:

SORs

WSPÓLNE POROZUMIENIE WDROŻENIOWE

..... Oddział/pododdział -(miejsce)

PLAN

1. **Cel.** Opis potrzeb (sił państwa wysyłającego) składanych do (władz wojskowych HN) w celu zabezpieczenia przez państwo-gospodarza ćwiczenia prowadzonego w (miejsce).
2. **Kompetencje.** Upoważnienie do zawarcia tych porozumień wdrożeniowych (JIA) zamieszczone jest
3. **Warunki realizacji.** W trakcie prowadzenia ćwiczenia/operacji
4. **Prowadzone operacje.**(siły NATO) przemieszczą się do w celu wykonania misji określonej w rozkazie operacyjnym do operacji/ćwiczenia
5. **Główne założenia:**
 - a. HNS będzie realizowany od momentu rozpoczęcia aż do czasu wzajemnego uzgodnienia o zaprzestaniu.
 - b. Po przybyciu(pododdziału sił państwa wysyłającego)(HN) zapewni mu wcześniej przygotowany sprzęt/materiały.
 - c. (siły NATO) pierwsze pododdziały przybędą w dniu o godzinie
6. **Zależności służbowe.** (Wyszczególnić stosowne zależności służbowe)
7. **Koncepcja.** (stosowne władze wojskowe HN) dostarczą wsparcia oraz dostępnych instalacji zgodnie z wyszczególnieniem zawartym w załącznikach A – XX do tego porozumienia. (Przedstawić szeroki opis charakteryzujący planowany do zabezpieczenia HNS oraz ogólne warunki tych świadczeń; oraz pochodnych świadczeń prawdopodobnych do wystąpienia w ramach ogólnych potrzeb pododdziału)
8. **Czynniki ograniczające/niedobory:** (jeśli występują – opisać znaczące czynniki ograniczające/niedobory wymienione w poszczególnych załącznikach do tego porozumienia technicznego).
9. **Koordinacja/kierowanie:**
 - a. Struktura organizacyjna do wykonania zadania. (Sił NATO)
 - a. Kluczowy personel. (Wymienić przydatne lokalne punkty kontaktowe oraz organizacje zaangażowane

w zapotrzebowanie i dostarczanie wsparcia z obydwu stron w miejscu ich rozwinięcia i stacjonowania.

- a. Ustalenia koordynacyjne: *(wyszczególnić każde dodatkowe ustalenia koordynacyjne dla danej lokalizacji).*
10. Ustalenia celne. *(Wyszczególnić gdzie zostały określone np. w rozkazie do ćwiczenia).*
11. Procedury finansowe. *(Wyszczególnić procedury specyficzne dla danej pozycji w zakresie płacenia należności,).*
12. Ochrona środowiska. *(Wymienić gdzie można znaleźć opis procedur w tym zakresie – np. rozkaz operacyjny do ćwiczenia).*
13. Wytyczne do zawierania kontraktów. *(Odpowiednio).*
14. Wejście w życie, modyfikacje oraz wygaśnięcie. Niniejsze Porozumienie Wdrożeniowe wejdzie w życie w dniu złożenia ostatniego podpisu przez wyznaczonego dowódcę NATO i państwa-gospodarza. Porozumienie Wdrożeniowe może być pisemnie aktualizowane i poprawiane. Poprawek można dokonać za dwustronną pisemną zgodą obydwu stron. Rekomendowane zmiany będą negocjowane pomiędzy oraz i zaakceptowane *(gdy będzie taka potrzeba)* przez Punktem kontaktowym do negocjacji w będzie
- b. Niniejsze wspólne porozumienia wdrożeniowe wchodzi w życie po zatwierdzeniu przez wyznaczonego przedstawiciela *(państwa wysyłającego)* i *(MON państwa-gospodarza)*. Porozumienie to może wygasnąć poprzez:
 - (1) Na wniosek jednej ze stron, w wyniku weryfikacji misji którejkolwiek ze stron - gdy wypełnianie planu jest albo niemożliwe, lub też niekonieczne, lub
 - (2) Za zgodą obydwu stron.

Podpisy:

.....
(Przedstawiciel państwa-gospodarza)(Przedstawiciel państwa wysyłanego)

SŁOWNIK TERMINÓW I DEFINICJI

(opracowanie własne ZL-P4)

CENTRALNY PUNKT KONTAKTOWY HNS:

Jednostka (komórka) organizacyjna funkcjonująca na szczeblu polityczno-wojskowym odpowiadająca za koordynację realizacji zadań wsparcia przez państwo-gospodarza wykonywanych przez Rzeczpospolitą Polską na rzecz sił zbrojnych państw wysyłających oraz dowództw NATO uczestniczących w operacji (ćwiczeniu) prowadzonej przez NATO na jej terenie. Przeznaczona głównie do współpracy z Dowództwami NATO i państwami wysyłającymi, koordynuje realizację zadań w podsystemach militarnym i pozamilitarnym.

DEKLARACJA INTENCJI (SOI):

Dokument oznajmujący decyzję państwa wysyłającego o udziale w operacji/ćwiczeniu NATO, zawierający zastrzeżenia odnośnie warunków korzystania z HNS określonych w porozumieniu ogólnym (HNS MOU) i/lub porozumieniu technicznym (TA) zawartym pomiędzy wyznaczonym dowódcą NATO i państwem-gospodarzem.

KONCEPCJA WYMAGAŃ (COR):

Dokument przygotowywany przez państwo/państwa wysyłające i dowódcę NATO, zawierający ogólny zakres wymaganego wsparcia. Koncepcja Wymagań może służyć jako podstawa do opracowania Porozumienia Technicznego.

NOTA O AKCESJI (NOA):

Dokument wskazujący na decyzję państwa wysyłającego o jego przystąpieniu do operacji/ćwiczenia NATO oraz zamiarze korzystania z HNS w oparciu o porozumienie ogólne (HNS MOU) i/lub porozumienie techniczne (TA), podpisane pomiędzy wyznaczonym dowódcą NATO i państwem-gospodarzem. Złożenie noty o akcesji przez państwo wysyłające jest równoważne z zawarciem porozumienia dwustronnego.

PAŃSTWO WYSYŁAJACE (SN):

Państwo przemieszczające swoje wojska, dostawy środków zaopatrzenia i/lub narodowe komponenty sił wielonarodowych, zgłaszające potrzebę korzystania z logistycznego oraz innego wsparcia ze strony państwa-gospodarza podczas przemieszczania przez terytorium tego państwa lub prowadzenia działań na tym terytorium.

PAŃSTWO-GOSPODARZ (HN):

Państwo, które:

- a) przyjmuje siły i środki państw NATO lub innych działających na jego terytorium, a także przez nie przemieszczających się,
- b) zezwala na rozmieszczenie sił i środków państw i/lub organizacji NATO oraz innych państw na jego terytorium,
- c) zapewnia wsparcie dla ww. celów.

POROZUMIENIE OGÓLNE (MOU):

Nadrzędne dwu- lub wielostronne porozumienie, w zakresie wsparcia przez państwo-gospodarza, które zakłada intencję lub obowiązek wsparcia sił sojuszniczych lub ich organizacji. W rozumieniu AJP-4.5 (B) jest to dwustronne porozumienie zawarte pomiędzy Dowództwami Strategicznymi NATO (ACO i ACT) i państwem-gospodarzem.

POROZUMIENIE TECHNICZNE (TA):

Porozumienie dwu- lub wielostronne dotyczące realizacji zadań HNS w określonej operacji (ćwiczeniu) NATO. Określa obowiązki i procedury oraz uszczegóławia finansowe i prawne aspekty dotyczące realizacji zadań wsparcia przez państwo-gospodarza na rzecz dowódcy NATO i państw wysyłających.

POŁĄCZONY KOMITET KOORDYNACYJNY DS. HNS (JHNSSC):

Komitety tworzony doraźnie, przez właściwego dowódcę NATO i państwo-gospodarza, w celu opracowania niezbędnych porozumień wykonawczych HNS, takich jak porozumienie techniczne i wspólne porozumienia wdrożeniowe. W jego skład powinni wchodzić przedstawiciele dowództw NATO, państw wysyłających, oraz przedstawiciele wszystkich niezbędnych wojskowych i cywilnych instytucji państwa-gospodarza.

POROZUMIENIA W ZAKRESIE HNS (HNSA):

Dokumenty, które określają zakres wsparcia, polityczne, prawne i/lub finansowe uzgodnienia między władzami narodowymi a NATO i/lub państwami wysyłającymi konieczne do realizacji HNS w czasie operacji i ćwiczeń prowadzonych przez NATO, obejmujące MOU, TA, JIA.

WNIOSEK O ZAPEWNIENIE WSPARCIA PRZEZ PAŃSTWO-GOSPODARZA**(HNS REQ):**

Pismo lub wiadomość identyfikująca potrzebę otrzymania wsparcia przez państwo-gospodarza dla sił biorących udział w ćwiczeniu lub operacji prowadzonej przez NATO.

WSPARCIE PRZEZ PAŃSTWO-GOSPODARZA (HNS):

Cywilna i wojskowa pomoc udzielana przez państwo-gospodarza w czasie pokoju, kryzysu i w czasie wojny sojuszniczym siłom zbrojnym i organizacjom, które są rozmieszczane, wykonują zadanie lub przemieszczają się przez terytorium państwa-gospodarza.

WSPÓLNE POROZUMIENIA WDROŻENIOWE (JIA):

Porozumienia wykonawcze określające zobowiązania stron w zakresie dostarczania i odbioru HNS. Porozumienia te zawierają najbardziej szczegółowe informacje na temat uzgodnionego wsparcia, procedur implementacyjnych i szczegółów zwrotu kosztów dla konkretnego miejsca (lokalizacji).

ZESTAWIENIE POTRZEB (SOR):

Dokument przygotowywany przez państwo wysyłające lub dowódcę NATO, zawierający zestawienie wymagań w zakresie HNS dla swoich sił, planowanych do przemieszczenia/pobytu przez/na terytorium państwa-gospodarza. Odpowiedź udzielona przez państwo-gospodarza powinna uwzględniać wszelkie ograniczenia/niedobory po jego stronie w zakresie możliwości udzielenia wsparcia.

LISTA AKRONIMÓW I SKRÓTÓW

Skrót	Rozwinięcie	Znaczenie
APOD	Airport of Debarkation	lotniczy port wyładunku
COR	Concept of Requirements	Koncepcja Wymagań
FLPC	Final Logistic Planning Conference	Końcowa Logistyczna Konferencja Planistyczna
HN	Host Nation	państwo-gospodarz
HNS	Host-Nation Support	wsparcie przez państwo-gospodarza
HNSA	HNS Arrangement	porozumienie HNS
HNSCC	HNS Coordination Cell	Komórka Koordynacyjna HNS
HNS POC	HNS Point of Contact	Punkt Kontaktowy HNS
HNS REQ	HNS Request	Wniosek o zapewnienie HNS
ILPC	Initial Logistic Planning Conference	Wstępna Logistyczna Konferencja Planistyczna
JHNSSC	Joint HNS Steering Committee	Połączony Komitet Koordynacyjny HNS
JIA	Joint Implementation Arrangement	Wspólne Porozumienie Wdrożeniowe
JIC	Joint Implementation Committee	Połączony Komitet Wdrożeniowy
JLSG	Joint Logistic Support Group	Połączona Grupa Wsparcia Logistycznego
LO	Liaison officer	oficer łącznikowy
MOU	Memorandum of Understanding	Porozumienie Ogólne
NATO	North Atlantic Treaty Organisation	Organizacja Traktatu Północnoatlantyckiego
NOA	Note of Accession	Nota o Akcesji
NSE	National Support Element	Narodowy Element Wsparcia
RPOD	Rail Port of Debarkation	kolejowy port wyładunku

SC	Strategic Command	Dowództwo Strategiczne
SHAPE	Supreme Headquarters Allied Powers in Europe	Kwatera Główna Naczelnego Dowódcy Sił Sojuszniczych w Europie
SN	Sending Nation	państwo wysyłające
SOP	Standing Operating Procedures	stałe procedury operacyjne
SOFA	Status of Forces Agreement	umowa o statusie sił zbrojnych
SOI	Statement of Intent	Deklaracja Intencji
SOR	Statement of Requirements	Zestawienie Potrzeb
SPOD	Seaport of Debarkation	morski port wylądunku
STANAG	NATO Standardization Agreement	porozumienie standaryzacyjne NATO
TA	Technical Arrangement	Porozumienie Techniczne

WYKAZ DOKUMENTÓW ŹRÓDŁOWYCH

1. AAP-3 *Direction for the Development and Production of NATO Standardization Agreements and Allied Publications.*
2. AJP-4.5 (B) *Allied Joint Logistic Doctrine for Host Nation Support.*
3. Doktryna Logistyczna SZ RP D-4(B).
4. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej;
5. MC 319/3 NATO Principles and Policies for Logistics.
6. MC 334/2 NATO Principles and Policies for Host Nation Support.
7. Rozporządzenie Ministra Obrony Narodowej z dnia 14 grudnia 2004 r. w sprawie Komisji do rozpatrywania roszczeń z tytułu szkód wyrządzonych przez wojska obce (Dz.U. 2015.256 j.t.);
8. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 11 sierpnia 2005 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu ponoszenia i regulowania opłat za świadczenia zdrowotne udzielane żołnierzom wojsk obcych i ich personelowi cywilnemu (Dz.U. z 2005 r., Nr 160, poz. 1357);
9. Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie przypadków i trybu zwrotu podatku od towarów i usług siłom zbrojnym, wielonarodowym kwaterom i dowództwom oraz ich personelowi cywilnemu (Dz.U. z 2015 r., poz. 72 j.t.).
10. Rozporządzenie Ministra Obrony Narodowej z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie wojewódzkich sztabów wojskowych i wojskowych komend uzupełnień. (Dz.U. z 2014 r., poz. 1433);
11. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 stycznia 2004 r. w sprawie kontroli wykonywania zadań obronnych (Dz.U. z 2004 r., Nr 16 poz. 151 z późn. zm.)
12. Słownik terminów i definicji NATO – AAP-6.
13. Słownik skrótów używanych w NATO – AAP-15.
14. STANAG 2034 CSS NATO Standard Procedures for Mutual Logistic Assistance.
15. STANAG 3113 ASSE Provision of Support to Visiting Personnel, Aircraft and Vehicles.
16. STANAG 6025 Financial Principles and Procedures for the Provision of Support and the Establishment of Multinational Arrangement.
17. Umowa między Państwami-Stronami Traktatu Północnoatlantyckiego dotycząca statusu ich sił zbrojnych sporządzona w Londynie dnia 19 czerwca 1951 r. (Dz. U. z 2000 r. Nr 21, poz. 257 i z 2008 r. Nr 170, poz.1052).
18. Umowa między Państwami-Stronami Traktatu Północnoatlantyckiego a innymi

państwami uczestniczącymi w Partnerstwie dla Pokoju, dotycząca statusu ich sił zbrojnych, oraz jej Protokół dodatkowy, sporządzone w Brukseli dnia 19 czerwca 1995 r. (Dz.U. z 1998 r. Nr 97, poz. 605);

19. Ustawa z dnia 21 listopada 1967 roku o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2015 r. poz. 827 j.t.).

20. Ustawa z dnia 14 kwietnia 2000 roku o umowach międzynarodowych (Dz.U. z 2000 r., Nr 39, poz. 443 z późn. zm.).

21. Ustawa z dnia 23 września 1999 roku o zasadach pobytu wojsk obcych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz zasadach ich przemieszczania przez to terytorium (Dz. U. z 2014 r. poz. 1077 j.t.).

22. Ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o zasadach użycia lub pobytu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej poza granicami państwa (Dz. U. z 2014 r. poz. 1510 j.t.).

23. Ustawa z dnia 22 czerwca 1995 r. o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2015 r. poz. 746 j.t.);

„STRONA PUSTA”

ARKUSZ ZMIAN

Numer zmiany	Nr stron wyłączonych/ włączonych	Nr wykreślonego, dodanego lub zmienionego punktu	Data i podstawa wprowadzenia zmiany	Informacje uzupełniające (w tym zakres dokonanej zmiany)